

ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

นางสาวจิรนนท์ แก้วมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES ON SELF AND
SOCIAL CONDUCT OF MENTALLY RETARDED STUDENTS

Miss Jeeranan Kaewma

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Health Education
Department of Curriculum, Instruction and Educational Technology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2009
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเอง
และผู้อื่น

โดย

นางสาวจิรนนท์ แก้วมา

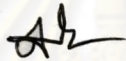
สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

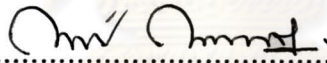
รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

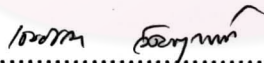

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สิริ กาญจนวาสี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. เทพวณี หอมสนิท)

จรรย์นัท แก้วมา : ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น. (EFFECTS OF USING BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES ON SELF AND SOCIAL CONDUCT OF MENTALLY RETARDED STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร. เอมอัชมาวัฒน์บูรานนท์, 233 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวงกตปัญญา 35 - 49 จากโรงเรียนราชานุกูล จำนวน 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คนและนักเรียนหญิง 2 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1.แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมได้แก่ การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป 2.แบบสังเกตพฤติกรรม และ 3.แบบสัมภาษณ์พฤติกรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมโดยการหาค่าเฉลี่ย และร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์ตีความ และประมวลข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด มี 3 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ เด็กชายวิรัตน์ และเด็กหญิงสายน้ำ
 2. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) มี 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์
 3. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (เฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) มี 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์
 4. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ มี 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์
 5. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น มี 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์
- โดยสรุป นักเรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นดีขึ้น ยกเว้นเด็กหญิงแอนนาที่มีพฤติกรรมที่ตีมากอยู่แล้วในทุกด้าน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

สาขาวิชา สุขศึกษา

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนิสิต จรรย์นัท แก้วมา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เอมอัชมา

5083322127 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEYWORDS : BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES / MENTALLY RETARDED STUDENTS / SELF AND SOCIAL CONDUCT

JEERANAN KAEWMA : EFFECTS OF USING BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES ON SELF AND SOCIAL CONDUCT OF MENTALLY RETARDED STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. AIM-UTCHA WATTANABURANON, Ed.D., 233 pp.

The purpose of this research was to study the effects of using behavioral teaching techniques on self and social conduct of mentally retarded students regarding 4 behaviors which were speaking, dressing, toilet using and playing. The sample group of 4 students (2 males and 2 females) from Rajanukul school was selected by purposive selection method.

The instruments used for this research consisted of these followings; 1) the lesson plans of using behavioral teaching techniques on self and social conduct of mentally retarded students (motivation and reward, prompting, imitation and generalization) 2) the behavioral observation form and 3) the interview form. The data of the behavioral observation were analyzed in terms of means and percentages while the interview data were analyzed by content analysis.

The results of this research showed as follows :

1. Speaking behaviors were changed by two male and one female students (Wantep, Wiran and Sainam).
2. Dressing behaviors (except dress selecting) were changed by one male student (Wiran).
3. Dress selecting behavior was changed by two male students (Wantep and Wiran).
4. Toilet using behaviors were changed by two male students (Wantep and Wiran).
5. Play behaviors were changed by only one male student (Wiran).

In conclusion, speaking, dressing, toilet using and playing behaviors were better changed by every student except one female student (Anna) who had already got best practices in every areas of behaviors.

Department : Curriculum, Instruction and Educational Technology

Student's Signature *Jeevanan*

Field of Study : Health Education

Advisor's Signature *Aim-utcha Wattana*

Academic Year : 2009

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความช่วยเหลือ การชี้แนะ และการให้คำปรึกษาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอชฌา วัฒนบูรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สิริ กาญจนวาสี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทนี หอมสนธิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบ แนะนำและแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุชาติ โสภประยูร รองศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทนี หอมสนธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศรี ตริทิเพนทร์ อาจารย์คณิสสรณ์ สุดประเสริฐ และอาจารย์สุชีพชรา ชิมเจริญ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย อีกทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อให้เครื่องมือวิจัยสามารถนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ของสถาบันราชานุกูล คณาจารย์ในโรงเรียนราชานุกูล และผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว เพื่อนในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และรุ่นพี่ระดับปริญญาเอก รวมทั้งคณาจารย์ในสาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยในการดำเนินงานวิจัยจนบรรลุผลสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	8
หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา.....	29
เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การดำเนินการวิจัย.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม.....	69
ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรม.....	79

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	119
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผลการวิจัย.....	120
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	133
รายการอ้างอิง.....	134
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	139
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ค เอกสารการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	212
ภาคผนวก ง ตัวอย่างรูปภาพสื่อการสอน.....	228
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	233

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละระดับ โดยตัดแปลงจาก Teaching Exceptional Children in All America's School	13
2	เปรียบเทียบการจัดระดับสติปัญญาของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.	14
3	รายละเอียดการสอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	63
4	ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
5	คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูดเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	70
6	คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการแต่งกายเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	71
7	คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการเข้าห้องน้ำเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	73
8	คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการเล่นเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	75
9	คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.....	77
10	สรุปผลจากการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	116

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กซึ่งเป็นช่วงที่สามารถให้การศึกษาและทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆได้มากที่สุด แต่ความแตกต่างที่สำคัญในการพัฒนาด้านการศึกษาของมนุษย์ก็คือ ความแตกต่างในเรื่องสติปัญญา และความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องหาทางแก้ไขทั้งในด้านของวิธีการและรูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจพิเศษในด้านการกำหนดนโยบาย รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม และให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

ความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นสาเหตุให้บุคคลมีพัฒนาการในทุกๆด้านล่าช้ากว่าปกติ ส่งผลให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากวิธีการสอนตามปกติ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการช่วยเหลือตนเอง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามลำพัง จึงเป็นภาระของครอบครัว สังคม และประเทศชาติในช่วยเหลือและดูแล จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2550 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) พบว่า ผู้พิการทั้งประเทศมีจำนวน 1,100,762 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ 222,004 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมดของประเทศ โดยจะพบเด็กเกิดภาวะความบกพร่องเช่นนี้ทุก 10 คนใน 1 หมื่นคน เมื่อประมาณการจากจำนวนเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทยอยู่ที่ปีละ 1 ล้านคน จะพบเด็กบกพร่องทางสติปัญญาตั้งแต่กำเนิดประมาณ 1,000 คนต่อปี ซึ่งหากตรวจพบความบกพร่องของเด็กได้เร็ว จะช่วยให้การส่งเสริมฟื้นฟูศักยภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัจจุบันนักการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทางการศึกษาสำหรับบุคคลผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยกำหนดให้จัดการศึกษาให้แก่ผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญาในลักษณะของการจัดการศึกษาพิเศษ ดังที่ได้ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 วรรค 2 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1) ความว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวได้มีสิทธิ และมีโอกาสได้รับการศึกษา

ขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” ทั้งนี้ในปีพุทธศักราช 2542 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีการดำเนินงานภายใต้นโยบาย “คนพิการทุกคนอยากเรียนต้องได้เรียน” และปีพุทธศักราช 2543 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย และตั้งเจตนารมณ์เพื่อการขยายโอกาสและการบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ภายใต้นโยบายที่ว่า “คนพิการทุกคนต้องได้เรียน โดยต้องให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม”

นอกจากจะมีการจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการแล้ว โรงเรียนสำหรับเด็กปกติทั่วไปบางโรงเรียนก็ได้มีนโยบายรับผู้พิการเข้าเรียนร่วมด้วยซึ่งรวมถึงผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับที่สามารถเรียนได้เพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชานุกูล (2540: 105) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นเด็กที่มีความต้องการพื้นฐานเหมือนเด็กทั่วไป เด็กกลุ่มนี้มีความสามารถและศักยภาพในตัวเองอยู่ในระดับหนึ่ง แต่มักจะประสบปัญหาด้านทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นทักษะและปัจจัยพื้นฐานอันจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เด็กกลุ่มนี้จึงควรมีการฝึกทักษะเพื่อให้ทำงานเป็นและรู้จักช่วยเหลือตนเอง ไม่เป็นภาระของผู้อื่นและสังคม

หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นับได้ว่าเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้สำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาในแต่ละระดับ และเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการจัดหลักสูตรการศึกษาและวิธีการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาในระดับต่างๆ ซึ่งศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งประเทศไทย (2529: 57) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องจัดหลักสูตรโดยเฉพาะซึ่งไม่เน้นการเรียนด้านวิชาการ แต่มุ่งเน้นการฝึกตนเองให้มากที่สุด ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2521: 18 - 19) ก็ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงจัดทำหลักสูตรการสอนขึ้นเฉพาะ คือ หลักสูตรประถมศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ พุทธศักราช 2520 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางอารมณ์ สังคม ร่างกายและสติปัญญาแก่เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ให้สามารถใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการดำรงชีวิตประจำวัน ให้มีความรู้ทางด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลขเบื้องต้น การช่วยเหลือตนเอง การรักษาสุขภาพ การเล่น และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การใช้หลักสูตรต้องให้มีความยืดหยุ่นตามความสนใจของผู้เรียนตามสถานการณ์แวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเรื่อง que เด็กต้องใช้ในการชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง

การเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เรียนในโรงเรียน เป็นการขยายสังคมให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ปรับตัวและรู้จักการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้ต้องได้รับการดูแลอย่างเป็นพิเศษในบางเรื่องเนื่องจากมีข้อจำกัดในระดับสติปัญญา การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นทักษะพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองและการใช้ชีวิตประจำวัน อาทิ การรับประทานอาหาร การแปรงฟัน การแต่งกาย เป็นต้น นอกจากนี้ การสอนในเรื่องทักษะพื้นฐานที่เป็นรูปธรรมเหล่านี้แล้ว ทักษะในการเข้าสังคมและการปรับตัวทางเพศก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต้องรู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมและเป็นไปตามกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงควรได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้พื้นฐานในเรื่องปฏิบัติตนทางเพศอย่างเหมาะสม แม้จะไม่รับรู้ถึงความหมายหรือความสำคัญของการปฏิบัติตน แต่ก็สามารถฝึกปฏิบัติซ้ำๆหรือบ่อยๆจนเกิดเป็นนิสัยและความเคยชินได้

ความเข้าใจในเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ตามที่สุชาติ โสภณประยูรและคณะ (2547:165 - 166) ได้แบ่งความรู้ทางด้านเพศศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านชีววิทยาที่เกี่ยวข้องกับกายวิภาคและสรีรวิทยาของร่างกาย ด้านสุขวิทยาซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และจิตใจ และด้านสังคมวิทยาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมาตรฐานความประพฤติหรือกฎเกณฑ์ของสังคม แต่เนื่องจากหลักการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นไม่เน้นในเรื่องวิชาการ โดยเน้นทางด้าน การปฏิบัติ และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้นความรู้เรื่องเพศในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจึงควรเน้นในด้านสุขวิทยา ด้านจิตวิทยาและด้านสังคมวิทยา

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่างๆตามที่ได้กล่าวมา แต่อุปสรรคสำคัญของการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะดังกล่าวนั้น เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดบางประการที่มีอยู่ในตัวเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม อารมณ์ หรือสัมพันธ์ภาพทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้ และการรับรู้ เป็นกลุ่มเด็กที่ไม่สามารถพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพที่มีได้ด้วยวิธีการสอนปกติธรรมดา ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดูตามปกติ หรือการเรียนการสอนตามปกติทั่วไป ดังนั้นกลวิธีการสอนจึงมีความแตกต่างจากเด็กทั่วไป ซึ่งจำเป็นต้องมีวิธีการพิเศษเพิ่มเติมจากการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก เป็นการช่วยให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพตามที่มีอยู่

แนวคิดของนักจิตวิทยาากลุ่มพฤติกรรมมนุษย์ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541: 1 -3) ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไข พัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ซึ่งสามารถเรียกวิธีการแก้ไข

และพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ในแนวคิดของนักจิตวิทยาากลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ว่า การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือพฤติกรรมบำบัด (Behavior Therapy) โดยการปรับพฤติกรรมเป็นวิธีแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมที่ดำเนินการได้ง่ายและมีประสิทธิภาพเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป ซึ่งการศึกษาของนักจิตวิทยาคลินิก และจิตแพทย์ ได้ค้นพบว่า การปรับและแก้ไขพฤติกรรมที่นิยมใช้มากที่สุดคือ เทคนิคเชิงพฤติกรรมของนักจิตวิทยาากลุ่มพฤติกรรมนิยม

เทคนิคเชิงพฤติกรรม เป็นองค์ความรู้ที่มีการพัฒนามาจากฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ที่มนุษย์สามารถนำมาใช้งานได้ในชีวิตจริง ซึ่งการเรียนรู้ของสังคมมนุษย์ก็คือ ระบบ “การศึกษา” สำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญานั้น พิสมัย วิสัย (2549: 35) กล่าวว่า เป็นการศึกษาที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้เข้าสู่ระบบการศึกษาของมนุษย์ปกติ หรือสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม โดยไม่สร้างภาระหรือต้องพึ่งพิงผู้อื่น เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมจึงถูกนำมาปรับใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบื้องต้น ใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาทักษะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในแนวคิดของแมคเบรนและคณะ (McBrien, et al., 1992 : 3) ใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ การวางเงื่อนไขแบบลงมือกระทำของสกินเนอร์ (Skinner) มาเป็นพื้นฐานในการสร้างเทคนิคการสอนสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามบรรทัดฐานของสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้เกิดการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในเรื่องเพศ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดการปฏิบัติในทางที่ดีและถูกต้องเหมือนกับที่บุคคลปกติทั่วไปในสังคมพึงปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซาว์นปัญญา 35 - 49 ซึ่งเป็นระดับที่ฝึกได้
2. การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในเรื่องการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น
3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย สร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซาว์นปัญญา 35 - 49 ซึ่งเป็นระดับที่ฝึกได้

เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม หมายถึง เทคนิคการเสริมหรือปรับพฤติกรรมที่ใช้ในการสอน ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล หมายถึง การทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจปฏิบัติตามแล้วให้รางวัลเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามได้ดีในเรื่องการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา หมายถึง การอธิบาย การบอกให้ทำ การแนะ หรือการย้ำด้วยคำพูดในเรื่องการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

การเลียนแบบ หมายถึง นักเรียนแสดงหรือลอกเลียนแบบพฤติกรรมของครูผู้สอนหรือรูปภาพในเรื่องการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป หมายถึง การที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุดในเรื่องการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น และให้โอกาสเด็กได้ฝึกจริง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

การปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น หมายถึง การปฏิบัติตนในเรื่องเพศ ประกอบด้วย การปฏิบัติให้เหมาะสมตามเพศของตนเอง และการปฏิบัติให้เหมาะสมกับผู้อื่น 4 ด้าน ได้แก่ การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามเพศของตนเองและปฏิบัติตนเหมาะสมต่อผู้อื่น ในเรื่องการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและสถานที่อื่นๆ
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีพฤติกรรมแสดงออกหรือปฏิบัติทักษะด้านอื่นๆที่จำเป็นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และรายงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอข้อมูล เป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา ตอนที่ 4 เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม และตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

- ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญา
- ลักษณะทางกายและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- ประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

- หลักสูตรการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- วิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- การประเมินผลการเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา

- การสอนพิเศษศึกษา
- การสอนสุขศึกษา

ตอนที่ 4 เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

- แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม
- เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ
- กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของคำว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีผู้ให้ความหมายหลายทัศนะดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539) ให้ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดในทักษะการดำรงชีวิต มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ตั้งแต่ระดับความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2 ขึ้นไป โดยร่วมกับมีความจำกัดของทักษะในการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ และพบการเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาก่อนอายุครบ 18 ปี ซึ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความสามารถ การทำงานหรือการดำรงชีวิต และสภาพแวดล้อม

ศรียา นิยมธรรม (2541) กล่าวถึงความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาว่า หมายถึง ความบกพร่องสองประการ คือ ระดับเชาวน์ปัญญา และความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในชีวิตประจำวันตามสภาพแวดล้อมของคนปกติ

วารี ธีระจิต (2541) กล่าวว่า ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง สภาวะที่พัฒนาการของจิตใจหยุดชะงัก หรือเจริญไม่เต็มที่ แสดงลักษณะเฉพาะโดยมีระดับปัญญาต่ำหรือด้อยกว่าปกติ พัฒนาการทางกายล่าช้า ความสามารถในการเรียนรู้มีน้อย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม และในความหมายอีกแง่หนึ่ง หมายถึงเด็กที่มีพัฒนาการทางสมองไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ด้วยประการใดๆ จึงจำเป็นต้องมีผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ ไม่สามารถเรียนรู้ร่วมชั้นแบบตลอดกับเด็กในโรงเรียนปกติได้ มักจะถูกชักจูงง่าย ลืมง่าย ระดับของความเป็นปัญญาอ่อนมีตั้งแต่ขนาดรุนแรงมาก ปัญญาอ่อนมาก ปัญญาอ่อนเล็กน้อย เป็นต้น ความเจริญเติบโตล่าช้าทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา สมองเล็กและมักจะหัวใจพิการด้วย

พิสมัย วิสัย (2549) ให้ความหมายว่า ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเมื่อทดสอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานร่วมกับการมี

ภาวะจำกัดในทักษะการดำรงชีวิตประจำวันอย่างน้อยจำนวน 2 ทักษะ โดยต้องแสดงอาการภาวะบกพร่องทางสติปัญญาก่อนอายุ 18 ปี

ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2549) ให้ความหมายว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกันทุกด้าน อันเนื่องมาจากระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ในระดับหนึ่งถ้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

สมาคมอเมริกันว่าด้วยความบกพร่องทางสติปัญญา (American Association on Mental Retardation ; AAMR, 1992 : 5) ได้ให้ความหมายของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ เด็กที่มีภาวะจำกัดในการปฏิบัติงาน และแสดงคุณลักษณะความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (IQ = 70 - 75 หรือต่ำกว่า) ร่วมกับการมีความจำกัดในด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง และการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

กล่าวโดยสรุป เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งแสดงอาการภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนอายุ 18 ปี ทำให้มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกันทุกด้าน

ลักษณะทางกายและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะช่วยในเรื่องการจัดเตรียมการเรียนการสอนและให้การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างเหมาะสม โดยผดุง อารยะวิญญู (2533: 56 - 57) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้ ไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหว เด็กประเภทนี้มีปัญหาในการทำงานของกล้ามเนื้อทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ (แขน ขา) และกล้ามเนื้อเล็ก (นิ้วมือ) ตลอดจนมีปัญหาในการทำงานประสานกันระหว่างมือกับสายตา

2. การช่วยตนเอง เด็กประเภทนี้มีปัญหาในการช่วยตนเอง หากไม่ได้รับการฝึกอย่างเพียงพอจะไม่สามารถช่วยตนเองได้ดี การเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นการช่วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว

3. ภาษาและการพูด เด็กประเภทนี้หลายคนพูดไม่ชัด มีความรู้ทางภาษาจำกัด หากได้รับการฝึกอย่างเพียงพอ เด็กจะสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้

4. การเรียน เด็กมักประสบความล้มเหลวในการเรียน และมีความสามารถในการเรียนค่อนข้างจำกัด ครูต้องหมั่นทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ

สมเกตู อูทโยธา (2539: 8) ได้สรุปลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีลักษณะและพฤติกรรมต่างจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติทั่วไป คือ มีความจำกัดทางด้านความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเกิดร่วมกับทักษะในการปรับตัว มีระดับสติปัญญาต่ำ พัฒนาการทางร่างกายไม่เหมาะสมกับวัย

ศรียา นิยมธรรม (2541: 42) กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.1 มีพัฒนาการช้ากว่าปกติทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็น การคว่ำ การคลาน การนั่ง การยืน และการเดิน

1.2 แม้วามีอายุ 3 - 4 เดือนแล้ว เด็กยังขาดความสนใจที่จะสื่อความหมายกับผู้อื่น เช่น ไม่จ้องหน้าจ้องตา ไม่ส่งเสียงอ้อแอ้

1.3 มีปัญหาในการพูด คือ พูดไม่ได้ พูดไม่ชัด พูดล่าช้า อายุ 2 ปีแล้วยังพูดไม่เป็นคำ พูดไม่ได้แม้แต่คำเดียว

1.4 มีหน้าตาและลักษณะภายนอกของร่างกายที่แสดงถึงความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเห็นได้ชัด

1.5 ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ หรือได้น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในวัยเดียวกัน

1.6 เรียนหนังสือไม่ได้ ตกซ้ำชั้นบ่อยๆ

1.7 ไม่สามารถดำรงชีวิตโดยลำพังด้วยตนเอง

2. ลักษณะทางจิตวิทยาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.1 ชอบเล่น ร่าเริง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักจะเป็นคนชอบเล่น ร่าเริง ชอบสนุกสนาน ชอบดนตรี ชอบการเียนยอ

2.2 ลืมง่ายมีความสนใจระยะสั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักจะลืมง่าย มีความสนใจในระยะสั้นมาก บางคนมีความสนใจเพียง 5 นาทีก็จะเลิกสนใจแล้ว

2.3 ชอบเอาอย่างและชักจูงง่าย เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักชอบเอาอย่างและถูกชักจูงง่าย โดยมากจะชอบเลียนแบบอย่างคนที่รักหรือคนที่อยู่ใกล้ชิด

2.4 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

วารี ติระจิตร (2541: 117) สรุปลักษณะร่างกายและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

ลักษณะร่างกาย

1. มักมีรูปร่างไม่สมประกอบ มือเท้าใหญ่กว่าปกติ บางคนก็มีลักษณะแคะแกร็น บางคนก็สูงใหญ่ผิดปกติ

2. ศีรษะจะมีลักษณะหลิมเล็ก หรือใหญ่ผิดปกติจนเห็นได้เด่นชัด บางคนศีรษะใหญ่จนร่างกายไม่อาจจะทานน้ำหนักได้ บางรายศีรษะบิดเบี้ยวและแบน

3. เส้นผมมักหยาบแข็ง

4. ตา มักหรี่เล็ก มักเป็นโรคเกี่ยวกับตา เช่น ตาแดง ตาแฉะ หรือสายตาดูผิดปกติ

5. หู ลักษณะรูปหูมักผิดปกติ ส่วนมากมักเป็นโรคหูตึง หรือหูมีน้ำหนวก

6. ริมฝีปาก มักมีน้ำลายไหล หรือเป็นปากนกกระจอก

7. ผิวหนังหยาบกร้าน ผิวหนังเป็นแผลง่าย มักเป็นโรคผิวหนัง

ลักษณะทางพฤติกรรม

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะพูดได้ช้ากว่าปกติ การฟังมักเข้าใจช้า และผิดพลาด เดินวิ่งไม่ค่อยคล่องแคล่ว ชอบเล่นกระทำแผลงๆ และทำผิด ถูกชักจูงได้ง่าย ความจำไม่ดี อารมณ์อ่อนไหวง่าย มักขี้เกียจ กินจุ ง่วงเหงาหาวนอน และไม่รู้จักรักษาความสะอาดทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เด็กลักษณะนี้มักขาดสมาธิและมีความสนใจช่วงสั้นๆเท่านั้น ชอบการเอาอย่างหรือเลียนแบบผู้อื่น

นนทนา วัชรนาคม (2546: 21) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะใหญ่ๆ

ได้แก่ ลักษณะโดยทั่วไป คือ พัฒนาการด้านต่างๆล่าช้ากว่าปกติ มีปัญหาในการพูด และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ส่วนลักษณะทางจิตวิทยา คือ เด็กจะชอบเล่นสนุกสนาน มีความจำสั้น ชอบเลียนแบบและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

จากแนวคิดข้างต้น กล่าวได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะทางกาย และพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติทั่วไป เนื่องจากมีความจำกัดทางด้านความสามารถทางสติปัญญาซึ่งมีระดับต่ำ ส่งผลต่อพัฒนาการทางร่างกาย การแสดงออกทางพฤติกรรมและทักษะในด้านต่างๆที่ไม่สมกับวัย

ประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

นักการศึกษาและนักจิตวิทยามีการจัดแบ่งประเภทของความบกพร่องทางสติปัญญา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537: 3) ได้แบ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเด็กปัญญาอ่อนตามระดับเชาวน์ปัญญาเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ความบกพร่องทางสติปัญญาขนาดเล็กหรือประเภทพอเรียนได้ (Educable mentally retarded) ระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) 50 - 70 มักใช้คำย่อว่า E.M.R เด็กพวกนี้พอจะเรียนได้ในชั้นพิเศษ ใช้หลักสูตรตามหลักสูตรการศึกษาพิเศษ สามารถฝึกอาชีพและงานง่ายๆได้

2. ความบกพร่องทางสติปัญญาขนาดปานกลาง หรือประเภทพอฝึกได้ (Trainable mentally retarded) ระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) 35 - 49 มักใช้คำย่อว่า T.M.R. เป็นเด็กที่พอจะฝึกอบรม และเรียนรู้ทักษะเบื้องต้นง่ายๆได้ และสามารถฝึกอาชีพ หรือทำงานง่ายๆที่ไม่ต้องใช้เวลาละเอียดลออได้ พวกนี้ต้องการเรียนและฝึกอบรมในโปรแกรมการศึกษาพิเศษในชั้นพิเศษ หรือโรงเรียนพิเศษ

3. ความบกพร่องทางสติปัญญาขนาดหนัก (Severely mentally retarded) มีระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) 20 - 34 ไม่สามารถเรียนได้ ต้องฝึกหัดการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นง่ายๆ

4. ความบกพร่องทางสติปัญญาขนาดหนักมาก (Profoundly mentally retarded) มีระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) ต่ำกว่า 20 เป็นพวกที่ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะต่างๆได้เลย ต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

ประภคฤติ พูลพัฒนั (2547: 5) กัล่าวถึงประภคของควมบกพร่องทงสติปัญญาว่า การแบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีควมบกพร่องทงสติปัญญาหรือบุคคลปัญญาอ่อนนั้น โดยทั่วไปอาจแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเล็กน้อย (Mild)
2. ระดับปานกลาง (Moderate)
3. ระดับรุนแรง (Severe)
4. ระดับรุนแรงมาก (Profound)

และได้นำเสนอตารางเปรียบเทียบระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีควมบกพร่อง ทงสติปัญญาแต่ละระดับ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีควมบกพร่องทงสติปัญญาแต่ละระดับ โดยดัดแปลงจาก Teaching Exceptional Children in All America's School (1977: 278)

ระดับควม บกพร่องทง สติปัญญา	ดันน์ (1973)	องค์การ อนามัยโลก	สมาคม จิตแพทย์ ชาวอเมริกัน	แบบทดสอบ ของ สแตนฟอร์ด	แบบทดสอบ ของเวชเลอร์
ระดับเล็กน้อย (Mild)	55 - 65 ถึง 70 - 80	50 - 69	70 - 85	52 - 67	55 - 69
ระดับปานกลาง (Moderate)	30 - 40 ถึง 55 - 65	20 - 49	50 - 70	36 - 51	40 - 54
ระดับรุนแรง (Severe)	15 - 20 ถึง 30 - 40	0 - 19	0 - 50	20 - 35	25 - 39
ระดับรุนแรงมาก (Profound)	ต่ำกว่า 15 - 25			ต่ำกว่า 20	ต่ำกว่า 24

ที่มา : ประภคฤติ พูลพัฒนั (2547: 5)

หมายเหตุ : ดันน์ (Dunn, 1973: 71), องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO), สมาคมจิตแพทย์ชาวอเมริกัน (American Psychiatric Association), แบบทดสอบของ สแตนฟอร์ด (Stanford – Binet Intelligence Scale), แบบทดสอบของเวชเลอร์ (Wechsler Intelligence Scale)

สมาคมอเมริกันว่าด้วยความผิดปกติทางสติปัญญา (The American Association on Mental Deficiency ใช้ชื่อย่อว่า AAMD) คู่มือทางสถิติและการวินิจฉัยเด็กที่มีปัญญาอ่อน (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder ใช้ชื่อย่อว่า DSM - III) และองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) ต่างเห็นพ้องต้องกันในการจัดระดับสติปัญญาออกเป็น 4 ระดับ (ผดุง อารยะวิญญู, 2533: 31 - 32) ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการจัดระดับสติปัญญาของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ระดับปัญญาอ่อน/ ระดับความบกพร่อง ทางสติปัญญา	หน่วยงาน		
	AAMD ระดับสติปัญญา	DSM - III ระดับสติปัญญา	WHO ระดับสติปัญญา
ขั้นเล็กน้อย (Mild)	50 - 55 ถึง 70	50 - 70	50 - 70
ขั้นปานกลาง (Moderate)	35 - 45 ถึง 50 - 55	35 - 49	35 - 49
ขั้นรุนแรง (Severe)	20 - 25 ถึง 35 - 40	24 - 34	24 - 34
ขั้นรุนแรงมาก (Profound)	ต่ำกว่า 20 - 25	ต่ำกว่า 20	ต่ำกว่า 20

ที่มา : ผดุง อารยะวิญญู, 2533: 32

อย่างไรก็ตาม ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2549: 65 - 69) ได้กล่าวว่า การวินิจฉัยหรือการตัดสินว่าผู้ใดมีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นจะยึดถือค่าระดับความสามารถทางสติปัญญา (IQ) เป็นตัวกำหนดอย่างเดียวไม่ได้ และไม่ควรยึดมั่นกับการแบ่งมากเกินไปโดยที่ไม่คำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ควรได้พิจารณาภาวะทางสังคม การปรับตัวทางอารมณ์ สภาพทางร่างกาย และสภาพแวดล้อมอื่นๆของแต่ละคนด้วย เนื่องจากความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไป หรือแม้ในเวลาเดียวกันความสามารถก็ไม่เท่ากันในด้านต่างๆ เช่น บางคนอาจเก่งมากในการเรียนรู้ทักษะเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก แต่ไม่เก่งด้านภาษา บางคนอาจเล่นฟุตบอลเก่ง แต่อาจคิดเลขไม่เก่งหรือเข้าสังคมไม่เก่ง และบางที่อายุมากขึ้นความสามารถด้านต่างๆเหล่านี้ก็เปลี่ยนแปลงไปอีกระดับ ความสามารถทางสติปัญญาซึ่งประกอบด้วย

ความสามารถหลายด้าน เช่น การรับรู้ การจำ ความสัมพันธ์ ความสามารถในการตอบสนอง ฯลฯ ผลการทดสอบนั้นนำมาวมกันคิดเป็นค่าตัวเลข เช่น ผู้มีระดับความสามารถทางสติปัญญา (IQ) 60 หลายคนสามารถปรับตัวให้เข้ากับความเป็นของชีวิตประจำวันได้ดีพอสมควร บางคนมีระดับความสามารถทางสติปัญญา (IQ) 160 อาจมีชีวิตอยู่อย่างไม่มีชื่อเสียงในขณะที่บางคนมีระดับความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ใกล้เคียง 100 อาจทำประโยชน์ที่เด่นให้แก่สังคมได้หลายอย่างเป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคนส่วนใหญ่สนใจการวัดผลความสามารถในทางวิชาการของคนเป็นพื้นฐาน คะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางสติปัญญาจึงเป็นการจัดลำดับผลการทดสอบของแต่ละบุคคลอย่างง่ายกว่าอยู่ในตำแหน่งใดเพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคนที่มีอายุเท่ากัน

วารี ธีระจิตร (2541: 112 - 113) ได้จำแนกลักษณะของความบกพร่องทางสติปัญญาหรือความปัญญาอ่อน เป็น 2 ระบบได้แก่

1. การแบ่งตามระดับความสามารถของเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient = I.Q.) แบ่งได้ 4 ระดับ ดังนี้

1.1 ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก หรือ Profound Grade มี I.Q. ระหว่าง 0 - 20 เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย ถึงได้ก็น้อยมาก ต้องได้รับการช่วยเหลือเลี้ยงดูจากผู้อื่น เช่น พี่เลี้ยง ครู พ่อแม่ อยู่ตลอดเวลา จะมีลักษณะพูดไม่ได้ เรียนไม่ได้ ฝึกกิจวัตรประจำวันง่าย ๆ ได้เล็กน้อยมาก อาจจะไม่ได้เลย

1.2 ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงหรือขนาดมาก หรือ Severe Grade มี I.Q. เท่ากับ 21 - 34 เด็กกลุ่มนี้เรียนไม่ได้ แต่พอฝึกได้ในสิ่งง่าย ๆ เช่น การช่วยเหลือตนเอง แต่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ แนะนำจากครู ผู้ปกครอง หรือพี่เลี้ยง ตลอดเวลา ไม่สามารถช่วยเหลือเรื่องกิจวัตรประจำวัน การเข้าสังคม และการป้องกันอันตรายได้

1.3 ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หรือ Moderate Grade (Trainable) มี I.Q. ระหว่าง 35 - 49 เด็กพวกนี้มีระดับสติปัญญาที่สามารถฝึกหัดได้ เรียนทักษะง่าย ๆ เกี่ยวกับการทำงาน การเข้าสังคมและการช่วยเหลือตนเองได้ดี

1.4 ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเพียงเล็กน้อย หรือ Mild Grade (Educable) มี I.Q. ระหว่าง 50 - 70 เด็กกลุ่มนี้มีความสามารถใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่ต้องมีการช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม เด็กเหล่านี้สามารถที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด

บางกรณี การจัดอาจแบ่งได้เป็น 5 ระดับ แต่ระดับที่ 5 เป็นระดับเรียนช้า หรือ Slow Learner, Borderline เป็นเด็กที่เรียนได้ ยกเว้นวิชาที่เป็นทางด้านวิชาการมากๆ จะเรียนไม่ได้ จะจบชั้นมัธยมแต่ก็ด้วยความยากลำบาก ปัจจุบันนี้ไม่จัดอยู่ในพวกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะสามารถเรียนอยู่ในชั้นปกติได้ เพียงแต่ปรับวิธีสอนให้เหมาะสม

2. การแบ่งความบกพร่องทางสติปัญญาตามพฤติกรรม ซึ่งอาจสังเกตพฤติกรรมได้ดังนี้

2.1 พวกที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นรุนแรงมาก จะมีความสามารถต่ำกว่าเด็กอายุ 3 ขวบ อาจพูดไม่ได้ หรือพูดออกเสียงได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องมีคนคอยดูแลใกล้ชิด

2.2 พวกที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นรุนแรง หรือขนาดหนัก พวกนี้จะมีความสามารถเพียงเด็กอายุไม่เกิน 3 ขวบ มีความสามารถในการพูดได้ตอบ เข้าใจความหมายน้อยมาก พอจะฝึกช่วยตัวเองให้ทำกิจวัตรประจำวันง่ายๆได้บ้าง แต่ต้องมีคนดูแลแนะนำตลอดเวลา ไม่สามารถเรียนและประกอบอาชีพได้

2.3 พวกที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง หรือพอฝึกได้ จะมีความสามารถเทียบเท่ากับเด็กอายุประมาณ 3 - 7 ขวบ สามารถเรียน อ่าน เขียน และคัดเลขได้เพียงเล็กน้อย เช่น พอจะเขียนคำง่ายๆ รู้จักจำนวนง่ายๆ พอจะปรับตัวให้เข้าสังคมได้บ้าง สามารถที่จะฝึกงาน เป็นลูกมือช่างต่างๆได้ ทำงานบ้านง่ายๆได้ บรรจุของลงหีบห่อ โดยจะต้องมีครูคอยควบคุมดูแลและคอยให้คำแนะนำ

2.4 พวกที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นเล็กน้อย หรือพอจะเรียนได้ จะมีความสามารถเทียบเท่าเด็กอายุ 7 - 10 ปี ไม่สามารถเรียนได้ตามหลักสูตรปกติ เรียนต่ำกว่าระดับชั้นจริง 2 ชั้นกว่า มีปัญหาทางการอ่าน สามารถปรับตัวได้บ้าง ถ้าได้รับการสอนสามารถเรียน อ่าน เขียน และทำเลขได้ในระดับประถม 1 - 2 โดยจัดโปรแกรมการศึกษาพิเศษให้เหมาะสม เมื่อโตขึ้น จะฝึกอาชีพเบื้องต้นง่ายๆได้ พอที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงตนและอยู่ร่วมกับสังคมได้ แต่อาจต้องช่วยแนะนำในบางขณะเมื่ออยู่ในภาวะสิ่งแวดล้อมที่ยุงยาก

จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ การแบ่งตามระดับสติปัญญาหรือระดับเชาวน์ปัญญา และการแบ่งตามลักษณะพฤติกรรม ซึ่งแบ่งประเภทของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เป็น 4 ประเภทเช่นเดียวกัน ดังนี้

1. ความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นน้อย (Mild) หรือประเภทพอเรียนได้ (Educable mentally retarded)

2. ความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง (Moderate) หรือประเภทฝึกได้ (Trainable mentally retarded)
3. ความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นหนัก (Severely mentally retarded หรือ Severe)
4. ความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นหนักมากหรือขั้นรุนแรง (Profoundly mentally retarded หรือ Profound)

ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หลักสูตรการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งจะพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ให้มีความพร้อมที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เป็นการสอนที่จะต้องใช้ความพยายาม เพื่อให้เด็กสามารถดึงศักยภาพที่อยู่ในตัวเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่

กระทรวงศึกษาธิการ (2521: 18 - 19) ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงจัดทำหลักสูตรการสอนขึ้นเฉพาะ คือ หลักสูตรประถมศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ พุทธศักราช 2520 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางอารมณ์ สังคม ร่างกายและสติปัญญาแก่เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการดำรงชีวิตประจำวัน ให้มีความรู้ทางด้าน การอ่าน การเขียน การคิดเลขเบื้องต้น การช่วยเหลือตนเอง การรักษาสุขภาพอนามัย การเล่น และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การใช้หลักสูตรต้องให้มีความยืดหยุ่นตามความสนใจของผู้เรียน ตามสถานการณ์แวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเรื่อง que เด็กต้องใช้ในการชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537: 16) ได้สรุปหลักสำคัญของหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ (กลุ่ม ก) 2521 ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อนโดยเฉพาะ
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้เด็กปัญญาอ่อนนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต (เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การช่วยเหลือตนเอง การรักษาความปลอดภัย การทำงานให้เกิดประโยชน์ และการหารายได้ใน การดำรงชีพ เป็นต้น)

3. มุ่งที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและปัญญา เพื่อให้เด็กปัญญาอ่อนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

โดยหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ (กลุ่ม ก) 2521 มีจุดมุ่งหมายให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. ช่วยตนเองได้
2. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเองได้
3. เล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
4. อ่าน เขียน คิดเลขและใช้ความรู้เบื้องต้นที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. ใช้เวลาว่างทำงานให้เป็นประโยชน์ได้
6. ปรับตัวให้เข้ากับคนปกติได้

หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นับได้ว่า เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาในแต่ละระดับ และเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการจัดหลักสูตรการศึกษาและวิธีการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาในระดับต่างๆ ซึ่งศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งประเทศไทย (2529: 57) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องจัดหลักสูตรโดยเฉพาะซึ่งไม่เน้นการเรียนด้านวิชาการ แต่มุ่งเน้นการฝึกตนเองให้มากที่สุด

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 57) กล่าวว่า เนื้อหาของหลักสูตรสำหรับเด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกได้ ควรครอบคลุมหัวข้อ ต่อไปนี้

- การช่วยเหลือตัวเอง
- การสื่อความหมายกับผู้อื่น
- การใช้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย
- ทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
- พฤติกรรมทางสังคมที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
- ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น
- ความรู้พื้นฐานในด้านการงานและอาชีพ

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 16) ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ในคู่มือครูสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เข้ารับการพัฒนากิจกรรมดำรงชีวิต เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้
2. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้รับโอกาสที่ดีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต
3. เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถช่วยเหลือตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 13 - 14) แนะนำแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า หลักสูตรการศึกษาควรประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เหตุเพราะในผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง รวมไปถึงการมีความสามารถในการเรียนรู้จำกัด เนื้อหาของบทเรียนในหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน
2. เป็นหลักสูตรที่สัมพันธ์กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ทักษะต่างๆที่จักเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งในภาวะตามปกติที่บ้าน ในการประกอบอาชีพ และในสภาพแวดล้อมของชุมชนได้โดยให้ฝึกจากวัสดุอุปกรณ์จริง และการปฏิบัติจริงตามความสามารถของบุคคลให้มีชีวิตได้อย่างมีอิสระในบ้าน โรงเรียน และสังคม
3. เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับอายุจริง ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญากับผู้เรียนปกติ เช่น การเล่นตัวต่อต่างๆเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก แต่ไม่เหมาะสมกับวัยผู้ใหญ่
4. เป็นหลักสูตรที่อาศัยทรัพยากรที่อยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งหมายถึง การสอนใดๆก็ตามสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องใช้วัสดุฝึกที่มีอยู่จริง หรือฝึกจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น ฝึกใช้โทรศัพท์ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ที่ติดตามตัว โทรศัพท์ที่มีอยู่ตามบ้าน หรือโทรศัพท์สาธารณะทั้งที่ใช้บัตรและหยอดเหรียญ โดยควรให้ได้รับการฝึกจากของจริง สถานที่จริง เป็นต้น
5. เป็นหลักสูตรที่เฉพาะเจาะจงซึ่งไม่ครอบคลุมทั้งหมดหรือกว้างขวางมากเกินไป
6. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นโดยท้องถิ่นนั้นมีผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอาศัยอยู่มากที่สุด ทั้งด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมที่ผู้เรียนสามารถจะนำมาใช้ได้สภาพที่ใกล้เคียงกับคนปกติ และด้านอาชีพ

สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นั้นเป็นไปเพื่อกระตุ้นให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง สามารถดำรงชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ โดยการใช้หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนตามสถานการณ์แวดล้อม และมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเรื่อง que เด็กต้องใช้ในชีวิตรประจำวันอย่างแท้จริง

วิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

วิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถพัฒนาเต็มศักยภาพได้นั้น ต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดขึ้น โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สามารถที่จะทำ que เด็กรับรู้ และส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จนถึงขั้นระดับสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งวิธีการสามารถที่จะนำเทคนิคการสอนในรูปแบบต่างๆ เข้ามาประยุกต์ให้เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้นั้น มีนักศึกษานำเสนอไว้ดังนี้

พอลโลเวย์ และคณะ (Polloway, et al., 1985 อ้างถึงในผดุง อารยะวิญญู, 2533: 57) กล่าวถึง หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้

1. การสื่อสารกับนักเรียนควรชัดเจน การอธิบาย การสั่งงาน ตลอดจนการพูดคุยกับเด็กควรใช้ภาษาที่ง่ายและกระชับ ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูพูด
2. การเรียนการสอนควรสอดคล้องกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชาก่อนลงมือสอน ครูควรกระจายเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ ที่เด็กปัญญาอ่อนสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถปฏิบัติได้ แล้วจึงเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก วิธีอธิบาย วิธีสอนที่ครูจะนำมาใช้ควรเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละชั้นที่จัดไว้
3. ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กและเนื้อหาวิชา เทคนิคการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่จะกล่าวถึง มี 3 เทคนิค คือ การวิเคราะห์งาน การกระตุ้นให้เด็กทำตาม และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก
4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่สามารถเรียนสิ่งที่เรียนนามธรรมได้ดี การฟังครูอย่างเดียวเด็กอาจจำไม่ได้ จึงควรให้เด็กร่วมกิจกรรมทุกอย่างหากเป็นไปได้
5. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537: 22 - 25) กล่าวถึงหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า จำเป็นต้องมีวิธีสอนต่างไปจากปกติเพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็กเหล่านี้ โดยมีหลักการสอนดังนี้

1. ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มากกว่าเด็กปกติ เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีความพร้อมช้ากว่าเด็กปกติมาก

2. ต้องสอนตามความสามารถ และความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของเด็กคนนั้น เช่น ถ้าเด็กเกียจคร้าน ครูต้องหาสิ่งมาเร้าให้เด็กอยากเรียน เช่น รูปภาพสวยๆ มาช่วยเร้าความสนใจ และต้องเลือกวิชาที่เด็กสนใจแล้วเรียนได้

3. สอนตามระดับสติปัญญา โดยครูต้องนึกอยู่เสมอว่า เด็กเหล่านี้โตแต่ตัว แต่มีอายุสมองเท่ากับเด็ก 3 - 4 ปี เท่านั้น จึงต้องสอนเหมือนเด็กอายุ 3 - 4 ปี

4. ยอมรับความสามารถและพยายามส่งเสริมความสามารถของเด็ก อย่าตามใจหรือคอยช่วยเหลือมากเกินไป เพราะจะเป็นการบั่นทอนความสามารถและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก

5. พยายามฝึกให้เด็กช่วยตนเองให้มากที่สุด แม้บางคนจะมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ให้ทำงานประสานกัน เช่น ไม่สามารถดักข้าวใส่ปากได้โดยไม่หก ก็จะต้องพยายามฝึกให้ทำทีละน้อย การฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ จะเป็นการช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น และแบ่งเบาภาระจากผู้เลี้ยงดู

6. ใช้หลักการสอนแบบ 3 R's คือ

6.1 Repetition คือการสอนซ้ำไปซ้ำมาและใช้เวลาสอนมากกว่าเด็กปกติ โดยใช้วิธีสอนในเนื้อหาเดิม

6.2 Relaxation การสอนแบบไม่ตึงเครียดนัก ไม่สอนแต่เนื้อหาวิชาอย่างเดียวนานเกินไป 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมจากการสอนเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรี หรือเล่นนิทานบ้าง ต้องไม่เข้มงวดจนเกินไป

6.3 Routine สอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน คือ เป็นกิจกรรมที่ต้องทำประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

7. สอนโดยการแบ่งหมู่ตามตารางสอน สามารถทำได้ในกรณีที่เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับเดียวกัน ดังนั้นในชั้นเรียนหนึ่งๆ ไม่ควรให้เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่างกันมากนัก เพราะจะทำให้เด็กเรียนไม่ได้ และครูต้องทำงานหนักมากในการสอนเด็ก

8. เมื่อฝึกให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกหลายๆด้านไปด้วย เช่น เวลาฝึกให้ติดกระดุม ก็คุยถึงเรื่องรูปร่าง สี ขนาดของกระดุม และฝึกให้ใส่กระดุมให้ตรงช่อง ซึ่งจะเป็นการฝึกการใช้ประสาทตาประสาทสัมผัสมือ และกล้ามเนื้อส่วนนิ้วมือด้วย

9. ต้องช่วยเด็กให้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะเด็กจะเรียนได้ ถ้าเขามีความรู้สึกว่าเขาประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้รับความสำเร็จ จะช่วยให้เขาเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่นและอยากทำมากขึ้น

10. สอนทีละขั้น จากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เด็กสับสนงาน

11. สอนโดยการกระทำจริงๆ เช่น สอนเรื่องความสะอาดของร่างกาย ครูต้องพาเด็กไปล้างมือ ล้างหน้า ล้างเท้าจริงๆ จะพูดแต่เพียงปากเปล่าไม่ได้

12. สอนสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็กจริงๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยครูต้องพยายามอธิบายโดยใช้ถ้อยคำง่ายๆและยกตัวอย่างประกอบ

13. ต้องพยายามจัดการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อฝึกให้เด็กคิด

14. สอนโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก

15. ต้องให้เวลาเด็กพอสมควรในการเปลี่ยนกิจกรรมอย่างหนึ่งไปสู่กิจกรรมอีกอย่างหนึ่ง เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะทำให้เด็กสับสน

16. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจ (Motivation) มาก นอกจากนี้การให้แรงเสริม (Reinforcement) ทั้งทางบวกและทางลบ ก็เป็นวิธีสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความอยากเรียน โดยการเสริมแรงในทางบวก เช่น การให้คำชม หรือให้รางวัลเล็กๆน้อยๆ จะให้ผลกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากกว่าการเสริมแรงในทางลบ

17. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กอยู่ตลอดเวลา โดยการจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กไว้ทุกกระยะ แล้วนำไปเปรียบเทียบดูว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเป็นอย่างไรบ้าง

นอกจากจะใช้หลักการสอนหลายๆอย่างดังกล่าวแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมากกว่าการสอนเด็กปกติ ซึ่งสื่อการสอนส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ สามารถมองเห็น และจับต้องได้ มีสีสัน มีชีวิตชีวา เช่น ของจริง รูปภาพ สไลด์ กระดาษป้ายประกาศ บัตรคำ แผนที่ นิตยสาร เป็นต้น นอกจากนี้เครื่องเล่นก็อาจนำมาเป็นสื่อประกอบการสอนได้ โดยครูสามารถนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ประกอบการสอนได้ทุกชั้นตอน

ของการสอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป ซึ่งจะมีวิธีการใช้แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของขั้นนั้นๆ

พัชรีวัลย์ เกตุแก่นจันทร์ (2539 : 13) กล่าวถึงหลักการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบุคคล ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เช่น การฟัง อ่าน เขียน และทักษะการคำนวณเบื้องต้นที่จำเป็นต่อชีวิต สามารถที่จะช่วยเหลือตนเอง รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง ตลอดจนสามารถทำงานและปรับตัวให้เข้ากับคนปกติได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ พิสมัย วิสัย (2549 : 20) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ลำคัญที่สุดคือ ต้องเหมาะสมกับระดับความรู้ ความรุนแรงของภาวะความบกพร่อง ความสามารถในการเรียนรู้ และความต้องการของผู้เรียน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง สามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ และให้เด็กมีความพร้อมในการจะที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมที่ตนอาศัยอยู่

สมเกตู อุทโยธา (2539: 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคมและความพร้อมในด้านการศึกษาที่สอดคล้องจนเป็นการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยการเรียนการสอนต้องจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีสื่อการสอนที่เพียงพอ มีการยืดหยุ่นและการสอนต้องทำซ้ำๆเป็นประจำ มีการประเมินสม่ำเสมอ และมีการใช้แรงจูงใจตลอดเวลา

วารี ธีระจิตร (2541: 121 - 122) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเด็กปัญญาอ่อนนั้นจัดตามอายุของสติปัญญา ไม่ได้จัดตามอายุจริง ทั้งนี้หมายถึง ความยากง่ายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เราจะจัดให้แก่เด็กไม่ใช่ระดับชั้นเรียน ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กประเภทนี้ต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ เข้าใจ และชำนาญด้านการสอนเด็กประเภทนี้มาก การเรียนจึงจะได้ผล

สำหรับหลักการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง (Trainable หรือ Moderate Grade) และขั้นเล็กน้อย (Educable หรือ Mild Grade) นั้น เนื่องจากเด็กมีระดับสติปัญญาต่ำ มีความสามารถทางการเรียนรู้ด้านวิชาการน้อย แต่ถ้าได้รับการฝึกอบรมที่ถูกต้อง เพื่อใช้กำลังความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ก็สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้

ตามสมควร อาจช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัวและสังคมได้ เพื่อให้ดำรงตนในสังคมได้มากที่สุด โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายการสอน เน้นในเรื่อง ช่วยตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัย เล่นและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ อ่าน เขียน คิดเลข เบื้องต้นได้ ทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ ใช้เวลาว่างได้ และปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้

2. วิธีสอน ประกอบด้วย

สอนเป็นรายบุคคล

สอนตามความสามารถ

สอนตามลำดับก่อนหลัง

ยึดหลัก 3 R คือ สอนซ้ำ (Repetition), สอนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (Routine), และสอนให้สนุกและหยุดพักช่วงสั้นๆ (Relaxation)

สอนไปแล้วทบทวนความรู้เดิมซ้ำอีก

มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อเด็กทำอะไรได้ต้องให้รางวัล

มีการจูงใจ

ใช้เวลาทำกิจกรรมไม่มาก 15 - 20 นาที

3. ขนาดชั้นเรียน

จำนวนนักเรียนควรมีในชั้นเรียนประมาณ 6 - 15 คน ห้องเรียนควรมีขนาดเล็ก เพื่อให้เด็กได้สร้างความคุ้นเคยกับกิจวัตรประจำวันแล้วค่อยย้ายให้อยู่ในห้องที่กว้างขึ้นภายหลัง ควรจัดระดับอายุใกล้เคียงกัน ความสามารถระดับเดียวกันอยู่ด้วยกัน

4. การสอนเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง (Trainable)

สอนให้รู้จักช่วยตนเองเป็นเรื่องสำคัญที่ควรสอนอันดับแรก เช่น แต่งตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า รับประทานอาหารเอง อาบน้ำ เข้านอนเอง

การสอนเรื่องปรับตัวเข้ากับสมาชิกและเพื่อนบ้าน การนับสิ่งของ การรอจังหวะลำดับก่อนหลัง การเชื่อฟัง การทำตามคำสั่งคำแนะนำ การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น การปรับตัวเข้ากับสังคม การพักผ่อน การเล่น การร้องรำทำเพลง การทำงาน

การเรียนรู้เรื่องกิจกรรมที่เป็นงานอาชีพ เช่น การทำงานบ้าน ทำสวน ทำกิจกรรมต่างๆ ควรจัดให้เรียนในโรงเรียน เช่น การหุงหาอาหาร การชักรีด การล้างภาชนะ เป็นต้น

ทักษะทางศิลปะ ดนตรี การทำงานบ้าน และเกมต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเด็กประเภทนี้ การสอนเนื้อหาวิชา เช่น คณิตศาสตร์ อ่าน ที่เน้นด้านวิชาการไม่จำเป็นสำหรับเด็กประเภทฝึกหัดได้ (Trainable) แต่จำเป็นสำหรับพวกให้การศึกษาได้ (Educable)

คำที่ควรสอน เช่น อันตราย หยุด ผู้หญิง ผู้ชาย มาก น้อย ใหญ่ เล็ก นับ 1 - 10 เวลา บอกเวลา ดูปฏิทิน จำเบอร์โทรศัพท์ บอกอายุตนเอง และเรื่องเงิน

งานศิลปะ ได้แก่ ระบายสี ตัดกระดาษ วาดภาพ เข้าใจเรื่องสี

สุขศึกษา ได้แก่ ดื่มน้ำที่มีประโยชน์ ชนิดของอาหาร การรักษาร่างกาย
ความสะอาด ความปลอดภัย

สุขนิสัย เมื่ออยู่บ้านและโรงเรียน

ภาษา ได้แก่ การพูด การใช้ถ้อยคำ การฟังเรื่อง อภิปรายจากภาพ และกิจกรรมอื่นๆ การสร้างความนึกคิด การแก้ปัญหา รู้จักทักทาย การคบค้าสมาคม รู้จักการไหว้ รู้จักเจียมเมื่อผู้อื่นต้องการความเจียม การนั่งโต๊ะ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้น ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาต้องการความช่วยเหลือ

ดนตรี ได้แก่ การร้องเพลง การให้จังหวะ เล่นเกมทางดนตรี ช่วยลดพลังงานส่วนเกินและการแสดงออก

วิชาสังคม ได้แก่ สอนเรื่องวันหยุด การคมนาคม การไปทำบุญ ให้ทราบเกี่ยวกับ วัน เดือน สัปดาห์

กิจกรรมเกี่ยวกับเกม เน้นพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว กิจกรรมสันตนาการ การเล่นเกมกลางแจ้ง และในร่ม

ครูควรใจเย็นพอที่จะยอมรับว่า เด็กประเภทนี้เรียนไม่ได้ รับรู้สิ่งต่างๆช้า การหวังความสำเร็จในการทำงาน ควรตั้งความหวังให้น้อย ควรเน้นการปฏิบัติในประสบการณ์ที่จำเป็น และเหมาะสมกับความสามารถของเด็กที่จะรับได้

ผู้ปกครอง ควรเข้าใจและยอมรับความจริงว่า ลูกของตนมีความสามารถต่ำ ควรลดความหวังในลูกของตนที่จะสามารถเรียนวิชาเนื้อหาต่างๆได้

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 31) กล่าวถึงรูปแบบของการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถที่จะพัฒนาได้เต็มศักยภาพไว้ว่า รูปแบบการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มการเรียนรู้/ชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอนที่จะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงนั้น ต้องจัดกลุ่มผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ โดยกลุ่มการเรียนรู้ชั้นหนึ่งๆควรมีจำนวนไม่เกิน 10 - 12 คน และกลุ่มผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ ควรมีจำนวนไม่เกิน 5 - 8 คน

2. รูปแบบการสอนอาจจัดรูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

2.1 การสอนเป็นรายบุคคล คือ การนำผู้เรียนมาสอนทีละคนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด และผู้สอนจะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคนอื่นๆเรียนรู้ตามความเหมาะสมโดยลำพัง หรือมีผู้สอนอีกคนหนึ่งจัดกิจกรรมให้เรียนรู้ อาจจัดเป็นกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม

2.2 การสอนเป็นกลุ่มย่อย คือ การสอนผู้เรียนในเวลาเดียวกันเป็นกลุ่มย่อยๆ จะมีผู้เรียนจำนวน 3-5 คน ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน

2.3 การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ คือ การสอนโดยจัดผู้เรียนกลุ่มใหญ่ซึ่งจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนจะใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

3. เทคนิคการสอน

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ไม่ว่าจะมีความสามารถระดับใด และเลือกแบบการสอนแบบใด ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้นั้น คือ การเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547: 53 - 57) เสนอเทคนิคในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก็เป็นส่วนหนึ่งของเด็กกลุ่มนี้ ดังนี้

1. ใช้การสอนหลากหลายวิธี โดยครูต้องใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมตามลักษณะความจำเป็นของเด็กแต่ละคน

2. พยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์นำไปสู่ความคับข้องใจของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรสนับสนุนให้เด็กทำงานเปลี่ยนแปลงไปตามความสามารถ ผ่อนคลายใช้คำสั่งกิจกรรมให้น้อยลง หรือมีกิจกรรมทางด้านร่างกาย ให้ออกกำลังกายหรือทำงานอื่นๆที่มอบหมายให้นักเรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ

3. ทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่ทำได้ในการส่งเสริมความรู้สึกมั่นใจในตนเอง
4. งานที่มอบหมายให้เด็ก ควรเป็นงานจำนวนไม่มากเกินไป และบางส่วนของงานควรเป็นสิ่งที่คุ้นเคยมาบ้าง แตกงานย่อย และให้ผลย้อนกลับทันที
5. ทบทวนบทเรียน และใช้สื่อที่เรียนมาแล้วฝึกฝนให้น่าสนใจ สนุกสนาน
6. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและความร่วมมือในชั้นเรียน โดยมีการกระตุ้นและเสริมแรงทางบวก เป็นหลักพื้นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งการกระตุ้นเป็นการเฝ้าและขยายการตอบสนองที่พึงประสงค์มากขึ้น การเสริมแรงทางบวกนำไปสู่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอีก โดยทั่วไปจะใช้ตัวเสริมแรงรวมกับการชมเชย
7. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสอน และบันทึกพฤติกรรมของลูก โดยครูควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามพัฒนาการของลูก โดยอาจผ่านงานที่มอบหมายแก่เด็ก ผู้ปกครอง หรือการให้การบ้าน เป็นต้น เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมทักษะและพัฒนาลูกต่อไปได้

ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2549: 69) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า สิ่งจำเป็นในการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอจะสรุปได้ก็คือ

1. การสอนที่ต้องกระทำซ้ำๆ
2. ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้นาน
3. กิจกรรมจากง่ายไปยาก และไม่สลับซับซ้อน

ต้องเรียนรู้โดยการกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing)

จากหลักการข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบุคคล ความสามารถในการเรียนรู้ และความต้องการของผู้เรียน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อชีวิตให้สามารถช่วยเหลือตนเอง รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง ตลอดจนสามารถทำงานและปรับตัวให้เข้ากับคนปกติได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ โดยการสอนต้องจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีสื่อการสอนที่เพียงพอ มีความยืดหยุ่น มีการสอนซ้ำๆเป็นประจำ มีการประเมินสม่ำเสมอ และใช้แรงจูงใจตลอดเวลา

การประเมินผลการเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การประเมินผลการเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นการวัดความก้าวหน้าของพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูควรประเมินให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลการเรียนคือ ประเมินเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางด้านวิชาการ และไม่ใช่วิชาการ เช่น ประเมินความตั้งใจ ความสนใจในการทำงาน ความขยัน ความอดทน จนถึงผลงาน และผลการสอน นอกจากนั้นการประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537: 29) กล่าวถึงการประเมินผลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ว่า ครูต้องสังเกตนักเรียนแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในขณะที่เรียนและเล่น ทั้งนี้ครูต้องอาศัยเทคนิคต่างๆในการศึกษา สังเกตและประเมินผลนักเรียน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์นักเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ทราบความต้องการ ครูต้องสร้างความคุ้นเคย ให้เด็กรู้สึกสบาย และเป็นกันเอง
2. การใช้ข้อทดสอบ ความยากง่ายของข้อทดสอบต้องคำนึงถึงระดับการรับรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นอย่างมาก
3. การตรวจผลงานของเด็กในแต่ละวัน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการประเมินผลเด็กได้เป็นอย่างดี เพราะครูจะรู้พัฒนาการของเด็กว่าผลงานดีขึ้นมากน้อยเพียงใด
4. การจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กจากการสังเกต เป็นวิธีหนึ่งที่จะประกอบการประเมินผลจากบันทึกนี้ ครูจะทราบความต้องการของเด็กแต่ละคน เข้าใจพฤติกรรมโดยไม่ใช้การเดาเพียงด้านเดียว

การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางคณะกรรมการและทางโรงเรียนจัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละคน กล่าวคือ ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการกำหนดจุดมุ่งหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การประเมินผลจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเหล่านั้น ควรมีการประเมินจุดมุ่งหมายระยะสั้นทุกระยะ เช่น ทุกเดือน หรือ ทุกสามเดือน ส่วนจุดมุ่งหมายระยะยาวนั้นควรมีการประเมินอย่างน้อยปีละครั้ง อาจมีการทบทวนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในระหว่างปีด้วย และการประเมินผลทุกครั้งต้องมีข้อมูลครบถ้วน (ผดุง อารยะวิญญู, 2533: 60) นอกจากนี้ ครูหรือผู้ทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ควรได้รับการฝึกฝนพิเศษ นอกเหนือไปจากการฝึกหัดครูธรรมดา เพื่อให้รู้วิธีประเมินผลการเรียนและทักษะของเด็กแต่ละประเภท เพื่อส่งเสริมกำลังใจให้เด็กแต่ละคนก้าวไปสู่ “คุณภาพ” สูงสุดแห่งชีวิต (ประมวญ ดิศักดิ์สัน, 2532: 253)

สรุปได้ว่าการประเมินผลการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการสอน ทั้งในด้านวิชาการและด้านอื่นๆของนักเรียน โดยต้องประเมินเป็นระยะๆ และใช้เทคนิคต่างๆในการประเมิน เพื่อให้เห็นถึงทักษะและพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาและสุขศึกษา

การสอนเพศศึกษา

สุชาติ โสภประยูร และคณะ (2547 : 165 - 166) กล่าวว่า ลักษณะหรือธรรมชาติของความรู้ เรื่องเพศ อาจแบ่งตามเนื้อหาได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะทางชีววิทยา (Biological aspect) ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกายวิภาคและสรีรวิทยาของร่างกายมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เช่น โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะต่างๆในระบบการสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง ลักษณะทางพันธุกรรมที่เกี่ยวกับเพศ การเจริญเติบโตทางเพศในด้านร่างกาย การมีหนวดเคราและขนรักแร้ เสี่ยงแตก การมีประจำเดือน การสืบพันธุ์ หรือการร่วมประเวณี การปฏิสนธิ การตั้งครรภ์ การคลอดบุตร ฯลฯ

2. ลักษณะทางสุขวิทยา (Hygienic aspect) ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ การระวังรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บหรือความผิดปกติทางเพศ เช่น ข้อควรระวังรักษาและสุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศ ข้อควรปฏิบัติขณะมีประจำเดือน ความผิดปกติของอวัยวะเพศ ฯลฯ

3. ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychological aspect) ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ เช่น ความเจริญเติบโตทางเพศในด้านจิตใจ (Psychological aspect) การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น แรงดันทางเพศ การระบายอารมณ์ทางเพศ ทักษะคิดต่อเพศตรงข้าม ความรัก ความผิดปกติทางจิตใจและอารมณ์ ฯลฯ

4. ลักษณะทางสังคมวิทยา (Sociological aspect) ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมาตรฐานความประพฤติหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เพศสัมพันธ์ อิทธิพลของเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม การเกี่ยวพาราตี การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน การล่วงละเมิดทางเพศ ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า ความรู้เรื่องเพศนั้นเป็นสาขาวิชาที่เป็นการผสมผสานจากความรู้หลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เช่น ชีววิทยา สรีรวิทยา สาธารณสุขศาสตร์ จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา วัฒนธรรม จริยธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ สุชาติ โสภประยูร และคณะ (2547: 178 - 179) ยังได้กล่าวว่า เพศศึกษามีลักษณะที่สอดแทรกหรือผสมผสานเข้าไปในวิชาอื่นๆ ทุกวิชา และทุกกิจกรรมมากบ้าง น้อยบ้าง ตามโอกาสที่เหมาะสมจนกระทั่งไม่สามารถจะปรากฏเป็นชื่อวิชาขึ้นมาได้ เนื่องจากเพศศึกษาหรือความรู้เรื่องเพศจัดเป็นหัวข้อหนึ่งหรือหมวดหนึ่งในวิชาสุขศึกษา เพราะเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับสุขภาพของคนเรา ดังนั้น เพศศึกษาจึงมีความใกล้ชิดกับวิชาสุขศึกษามากที่สุด ในบรรดาวิชาต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนทุกระดับ โดยความมุ่งหมายสำคัญของการสอนเพศศึกษา คือ ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้หรือสติปัญญาเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sex knowledge หรือ Cognitive domain) ซึ่งมีความจำเป็นในการเสริมสร้างแนวความคิด บุคลิกลักษณะ การเจริญเติบโต และพัฒนาการทางเพศให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ทศคติหรือจิตใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sex attitude หรือ Affective domain) เพื่อชี้แนวทางให้นักเรียนได้รู้จักเลือกศึกษาหาความรู้หรือประสบการณ์ที่ถูกต้องและถูกต้อง และสนใจให้ปฏิบัติหรือประพฤติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศได้อย่างที่ตัวเองพอใจและสังคมยอมรับ

3. การปฏิบัติหรือความประพฤติเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sex conduct หรือ psycho motor domain) มีความจำเป็นในการสร้างเสริมบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้แก่ นักเรียนโดยตรง เพื่อประโยชน์ในด้านสุขภาพ สวัสดิภาพ และการปรับตัวทางเพศของเด็ก

มยุรี ภูงามทอง (2533: 141 - 143) กล่าวว่า การสอนเพศศึกษาเป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาการทางเพศทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัว สร้างเสริมบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสองเพศได้ดี รู้จักหน้าที่ของตนเองในอนาคต โดยความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาในทฤษฎีของครูกับของคนที่ทั่วไปนั้นแตกต่างกัน คือ ทฤษฎีของครูเกือบทั้งหมดมีความโน้มเอียงไปทางการสร้างเสริมคุณภาพและคุณธรรม ให้แก่เด็กโดยเน้นการป้องกันไว้ล่วงหน้ามากกว่าที่จะต้องการมาแก้ปัญหาในภายหลัง และเป็น การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ สำหรับความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาในทฤษฎีของคนที่ทั่วไปนั้น โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นการแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญหน้าในสังคม และเป็นการแก้ไขมากกว่าการ ป้องกัน หรือเป็นการแก้ที่ปลายเหตุมากกว่า ในด้านการประเมินผลตามความมุ่งหมายของ บทเรียนนั้น จะต้องวัดพฤติกรรมทั้งในด้านความรู้ ทศคติ และการปฏิบัติ

สำหรับวิชาเพศศึกษาและการศึกษาชีวิตครอบครัวนั้น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก เพราะทั้งสองวิชาได้กล่าวถึงความเจริญเติบโตและการพัฒนาบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่าง

เพศ ความรัก การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน ชีวิตสมรส ฯลฯ ดังนั้นนักเพศศึกษาจะต้องรู้เรื่องครอบครัวเป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าการสอนเพศศึกษามีความสอดคล้องกับวิชาสุขศึกษาในเรื่องสุขภาพและชีวิตครอบครัว นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายในการสอนจะเห็นได้ว่า เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในความรู้เรื่องเพศ ดังนั้นในการสอนเพศศึกษาจึงอาจนำหลักและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางสุขศึกษาซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไปมาประยุกต์ใช้ในการสอนเพศศึกษาได้

การสอนสุขศึกษา

สุชาติ โสภประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ (2542 : 46) กล่าวว่า โดยทั่วไปในการสอนวิชาต่างๆ ให้แก่เด็กนั้น มีจุดมุ่งหมายสูงสุดที่ตรงกันอย่างหนึ่งคือ การให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ในแต่ละวิชาก็อาจแตกต่างกัน สำหรับการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษานั้น ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการแสดงออกของเด็กเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ การปฏิบัติและทักษะ (หรือทางด้านสติปัญญา จิตใจ การกระทำและความซื่อสัตย์) โดยเน้นเฉพาะเรื่องพฤติกรรมสุขภาพเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษาตรงตามจุดมุ่งหมายของวิชา

ในการสอนสุขศึกษานั้นควรเน้นทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติไปด้วยพร้อมๆ กัน เพื่อให้สอดคล้องกับความพร้อม ความสามารถและความต้องการของเด็กในระดับต่างๆ ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักจิตวิทยาและนักการศึกษาจึงได้ลงความเห็นว่าจะเน้นในเรื่องความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเหล่านี้มากน้อยลดหลั่นกันไปตามลำดับ ทั้งนี้เพียงเพื่อจะให้เป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปเท่านั้น ไม่ใช่การแบ่งอันดับที่แน่นอนหรือตายตัว เพราะพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านนี้จะต้องเกิดร่วมกันและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่เสมอ จึงยากที่จะเน้นอย่างหนึ่งอย่างใดออกไปต่างหากได้ และนอกจากนี้บทเรียนแต่ละบทก็ยังมีลักษณะหลายๆ อย่างที่แตกต่างกันอีกด้วย

ตัวอย่างการเน้นพฤติกรรมสุขภาพตามลักษณะและธรรมชาติของเด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (อายุประมาณ 7 - 9 ปี) คือ การเน้นในเรื่องการปฏิบัติให้มากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้นับว่าเป็นความต้องการของเด็กที่ต้องการให้ทำอย่างนั้น เพื่อให้เด็กปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ซึ่งจัดว่าเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่สำคัญยิ่ง เพราะการที่เด็กจะมีสุขภาพและสวัสดิภาพที่ดีได้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ สุขปฏิบัติ ครูจึงควรเน้นการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนทัศนคติ

และความรู้ควรเน้นเป็นอันดับสองและอันดับสามรองลงมาตามลำดับ ทั้งนี้เพราะมีความจำเป็นน้อยกว่าการปฏิบัติ โดยทัศนคติในระยะนี้มักจะได้มาในลักษณะเป็นผลพลอยได้จากการปฏิบัติ และการสอนของครูในชั้นเรียน ส่วนความรู้ในระยะนี้จึงยังไม่ควรจะเน้นให้มากนัก เพราะเด็กมีประสบการณ์น้อย ทักษะในทางภาษายังแคบอยู่ อาจทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหายาก

นอกจากนี้การจัดขอบข่ายเนื้อหาการสอนสุศึกษาก็มีความสำคัญ เพื่อให้หัวข้อเนื้อหาต่างๆเหมาะสมกับวุฒิภาวะและภูมิหลังของเด็กในแต่ละระดับชั้น ดังที่สุชาติ โสมประยูร และ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2542: 63) ได้เสนอหลักสำคัญ 5 ประการ ในการจัดเนื้อหาการเรียนการสอน เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน (Overlap) และการขาดหาย (Omission) ของเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. ควรจัดสอนเรื่องที่ย้ายไปสู่เรื่องที่ยาก
2. ควรจัดสอนเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่เรื่องที่อยู่ไกลตัว
3. ควรจัดสอนเรื่องที่เป็นรูปธรรมไปสู่เรื่องที่เป็นนามธรรม
4. ควรจัดสอนเรื่องที่ได้รับผิดชอบน้อยไปสู่เรื่องที่ได้รับผิดชอบมาก
5. ควรจัดสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่

เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2548: 75 - 77) ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนรู้ทางสุศึกษาไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ทางสุศึกษาให้ชัดเจน คือ ควรให้ผู้เรียนมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องสุภาพ เพื่อให้มีพฤติกรรมทางสุภาพที่ดี
2. ควรคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน ความสนใจ ความต้องการ และปัญหาของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ควรจัดให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีข้อมูลทางสุภาพที่ทันสมัย และกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ด้วย
4. ควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือผสมผสาน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกระบวนการหรือวิธีการ ซึ่งมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ (Dynamic) อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนอยู่ได้นาน

5. การจัดการเรียนรู้ควรเน้นเพื่อการพัฒนาความคิด รวมทั้งการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร และมีสัมพันธภาพที่ดีในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

6. การจัดการเรียนรู้ควรจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะสุขภาพมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนเราตลอดเวลา

7. ควรจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนหรือกระทำการต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

8. ควรเน้นเรื่องสุขภาพในลักษณะทางบวก (Positive) ไม่ใช่ทางลบ (Negative) หรือเน้นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติมากกว่าสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ เช่น การยกตัวอย่างนักเรียนที่สะอาดหรือสุขภาพแข็งแรงดีกว่าจะยกตัวอย่างนักเรียนที่สกปรกหรือสุขภาพอ่อนแอ เน้นข้อควรปฏิบัติในสุขบัญญัติ หรือไม่ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความหวาดกลัวจนเกินไปในเรื่องอุบัติเหตุหรือโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

9. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนโดยให้ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีสุดลักษณะ เช่น ให้กลานใต้โต๊ะนักเรียน ให้ยืนกางแขนสองข้างเป็นเวลานานๆ ฯลฯ

10. ควรให้ผู้เรียนรู้จักสรุปหลักเกณฑ์ และสามารถนำหลักเกณฑ์เหล่านั้นไปใช้กับประสบการณ์ใหม่ในด้านต่างๆของชีวิตประจำวันได้

11. ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการดูแลสุขภาพ โดยไม่ควรแสดงสุขนิสัยที่ไม่ดีให้ผู้เรียนเห็น เช่น การไอ จาม โดยไม่ใช้ผ้าเช็ดหน้าปิดปาก ปิดจมูก การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ เป็นต้น

12. การจัดการเรียนรู้ควรเน้น “การจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน” อันได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ การบริการสุขภาพ และการเรียนการสอนสุขศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การดูแล และพัฒนาสุขภาพของผู้เรียน คณะจารย์และบุคลากรทุกคนดำเนินไปอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แบบ และเกิดประสิทธิภาพซึ่งโรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับบ้านและชุมชนด้วย

สุชาติ โสมิตรประยูร และเอมอักษณา วัฒนบูรานนท์ (2542: 26 - 29) เสนอหลักเบื้องต้นในการสอนสุขศึกษาไว้ดังนี้

1. การสอนสุขศึกษาควรเน้นเรื่องสุขภาพในลักษณะทางบวก (Positive) ไม่ใช่ทางลบ (Negative)

2. จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดในการสอนสุขศึกษา ได้แก่ ความเป็นผู้มีสุขภาพดี ไม่ใช่การสอนเพื่อให้เด็กได้รับแต่เพียงความรู้ไปเท่านั้น

3. บทเรียนที่สอนนั้นควรจะคำนึงถึงภูมิหลังของเด็กเกี่ยวกับเรื่องความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของเด็กด้วย
4. การสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ครูควรจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมใน บทเรียนหรือกระทำสิ่งต่างๆร่วมกัน
5. จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการสอนใดๆ ก็ตาม จะต้องมุ่งไปที่ผลของผู้เรียน จะพึงได้รับและจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องได้รับการยอมรับจากเด็กว่าเป็นเป้าหมายเฉพาะตัวของเขา (personal goal) ถ้าหากครูต้องการจะให้การเรียนรู้นั้นได้ผลอย่างแท้จริง
6. กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนควรจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ ในชีวิตจริงของผู้เรียนเสมอ
7. ประสบการณ์ในการเรียนรู้จะได้ผลดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มองเห็นว่า ประสบการณ์ที่เขาได้รับนั้นมีความสัมพันธ์ หรือเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์โดยทั่วไปทั้งหมดที่ พบหรือจะพบในชีวิตจริงของเขาด้วย
8. ครูควรช่วยให้นักเรียนรู้จักสรุปหลักเกณฑ์และสามารถนำเอาหลักเกณฑ์ เหล่านั้นไปใช้กับประสบการณ์ใหม่ในด้านต่างๆ ของชีวิตประจำวันได้
9. การเรียนรู้แบบบูรณาการหรือแบบผสมผสานมักจะได้ผลดีและมีการเรียนรู้ คงทนอยู่ได้นาน
10. การพัฒนาส่งเสริมสุขภาพนักเรียนจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ผลอย่าง เต็มที่ นอกเสียจากครูหรือผู้บริหารโรงเรียนจะได้สอดแทรกเรื่องสุขภาพต่างๆ เข้าไปผสมผสานใน การดำรงชีวิตจริงของเด็กที่โรงเรียน ที่บ้านและที่ชุมชนด้วย

จินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2539: 9 - 10) ได้กล่าวถึง การเลือกวิธีสอนสุศึกษาในแต่ละครั้ง ว่า ถ้าผู้สอนได้วางแผนไว้ว่าจะสอนอะไร จะใช้อะไรบ้างในการสอน อุปกรณ์การสอนหาได้จากที่ใด และจะเลือกใช้วิธีสอนใด เหล่านี้ย่อมจะทำให้การสอนบรรลุผลตามที่วางไว้ทุกประการ โดยการเลือกใช้วิธีสอนหรือกิจกรรมต่างๆ มีดังนี้

1. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น วางวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนสามารถแปร่งพันได้ถูกวิธี ครูก็ควรเลือกวิธีสอนโดยการสาธิต และให้นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติ เป็นต้น
2. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน
3. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับจำนวนเวลา วัสดุอุปกรณ์ในการสอนที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น

4. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน เช่น นักเรียนอายุ 6-13 ปี ย่อมต้องการที่จะเล่นมากกว่าเรียน และไม่ชอบการบังคับ ดังนั้นการสอนจึงจะต้องมีแนวโน้มไปในทางสร้างบทเรียนให้สนุกสนาน ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกมามากๆ

5. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับภูมิหลัง ความสามารถ และสติปัญญาของนักเรียนโดยส่วนรวมทั้งชั้น

6. ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ทักษะ และความสามารถส่วนตัวของครู

นอกจากนี้ จินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2539: 11 - 12) ยังได้เสนอแนะลักษณะของการสอนที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มากที่สุด

2. ควรมีจุดประสงค์ของบทเรียนทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผล การสอน

3. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนประสบการณ์เดิมของนักเรียนมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์

4. ควรมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า การสอนได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้

5. ควรมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อครูจะได้ทราบว่าสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง

6. ควรมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียน

7. ควรส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ โดยมีการปรึกษาหารือแบ่งงานกันทำ

8. ควรมุ่งให้เด็กได้ทั้งความรู้ ทักษะที่ดี พร้อมทั้งจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัย

9. ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน

10. ควรใช้วิธีสอนหลายๆ วิธีปะปนกัน ไม่ยึดวิธีสอนเพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง และควรเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

11. ควรส่งเสริมการสอนแบบประชาธิปไตย ฉะนั้นการสอนจึงไม่ควรบังคับให้นักเรียนทำ แต่จะต้องส่งเสริมใจให้นักเรียนคิดและยินดีที่จะปฏิบัติด้วยตนเอง
12. ควรมีความสนใจ หรือมีเครื่องล่อใจ เช่น การให้รางวัล การชมเชย การทำโทษ การติเตียน การให้คะแนน สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจขยันหมั่นเพียรมากยิ่งขึ้น
13. ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวทางวิทยาศาสตร์ เปิดโอกาสให้นักเรียนค้นหาเหตุผลความเป็นมาของสิ่งที่เรียน
14. สร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของนักเรียน
15. ควรมีการนำเข้าสู่บทเรียน หรือเร้าความสนใจก่อนทำการสอนเสมอ

จากการศึกษาในเรื่องการสอนสุขศึกษา กล่าวได้ว่า การสอนสุขศึกษาเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นทั้งความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สุขภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การปฏิบัติ เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน เมื่อรวมกับการศึกษาเรื่อง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในตอนที่ 1 ซึ่งสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นเด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกันทุกด้าน และหลักในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในตอนที่ 2 ที่ว่า การจัดหลักสูตรการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นเป็นไปเพื่อกระตุ้นให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง สามารถดำรงชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ โดยการใช้อย่างเหมาะสม หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นตามความศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน ตามสถานการณ์แวดล้อม และมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเรื่อง que เด็กต้องใช้ในการชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง จะเห็นว่าสอดคล้องกับการสอนสุขศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (อายุประมาณ 7 - 9 ปี) ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติเป็นอันดับแรก ส่วนทัศนคติและความรู้ควรเน้นเป็นอันดับสองและอันดับสาม รองลงมาตามลำดับ เนื่องจากเมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวงกตปัญญา 35 - 49 อยู่ในระดับที่ฝึกได้ อายุระหว่าง 9 - 12 ปี ซึ่งมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเด็กทั่วไปในระดับอายุเดียวกัน ดังนั้นการเน้นทักษะการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จึงมีความสอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปรับพฤติกรรม

แนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมมนุษย์ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคมอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นในโรงพยาบาล โรงเรียน สถานักักกัน เยาวชนและผู้กระทำผิด โรงงานอุตสาหกรรม วงการธุรกิจ หรือแม้กระทั่งในชุมชน ซึ่งสามารถเรียกวิธีการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่วางบนแนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ว่าการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือพฤติกรรมบำบัด (Behavior Therapy) การปรับพฤติกรรมเป็นวิธีแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมที่ดำเนินการได้ง่ายและมีประสิทธิภาพเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541: 1 - 2)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมที่สำคัญ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ การวางเงื่อนไขแบบลงมือกระทำของสกินเนอร์ (Skinner, 1953) ซึ่งมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นผลเนื่องมาจากพฤติกรรมนั้น ถ้าพฤติกรรมใดได้รับการเสริมแรงทางบวก พฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ในทางกลับกันหากพฤติกรรมใดได้รับผลกรรมที่เป็นการลงโทษหรือทางลบ พฤติกรรมนั้นก็จะลดลงหรือยุติในอนาคต โดยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานของ การจัดการเงื่อนไขผลกรรม (Contingency Management) ซึ่งเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมที่นิยมใช้กันมากที่สุดวิธีหนึ่ง (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549 : 171) และเทคนิคเชิงพฤติกรรมที่ใช้ในการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ศรีสมร ทินานนท์, 2533 อ้างถึงใน พิสมัย วิสัย, 2549: 33)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549: 172 - 174) กล่าวว่า สกินเนอร์ (Skinner, 1938) ได้ให้ความหมายของการเสริมแรงทางบวกเอาไว้ว่า เป็นการเพิ่มความถี่ของการเกิดของพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากผลกรรมที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น ซึ่งเรียกผลกรรมหรือการกระทำนั้นว่า ตัวเสริมแรงทางบวก อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรม นักปรับพฤติกรรมหรือบุคคลอื่นที่จะนำผลกรรมหรือการกระทำมาใช้ ต้องเลือกสิ่งที่จะนำมาใช้เป็นตัวเสริมแรงอย่างเป็นพิเศษ ซึ่งสิ่งที่มีศักยภาพเป็นตัวเสริมแรงได้นั้น อาจแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่

1. ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (Material Reinforces) เป็นตัวเสริมแรงที่กล่าวได้ว่ามีประสิทธิภาพกับเด็กมากที่สุด เนื่องจากเป็นตัวเสริมแรงที่ประกอบด้วยอาหาร ของที่เสพได้และ

สิ่งของต่างๆ เช่น ขนม เสื้อผ้า น้ำหอม ของเล่น เป็นต้น ส่วนกรณีของวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ก็ใช้ได้ผลในบางกรณี

2. ตัวเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforces) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นการพูดและการแสดงออกทางท่าทาง ได้แก่ การชมเชย การยกย่อง การยิ้ม การเข้าใกล้หรือการแตะตัว เป็นต้น เนื่องจากตัวเสริมแรงทางสังคมนั้นมีอยู่ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และค่อนข้างจะมีประสิทธิภาพในการปรับพฤติกรรมของบุคคล จึงเป็นไปได้ที่จะมีการให้และระงับการให้โดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกที่เป็นภาษาท่าทาง เช่น การมองหรือการแสดงสีหน้าไม่พึงพอใจ ซึ่งย่อมมีผลต่อการแสดงออกของบุคคล ดังนั้นจึงควรจะต้องระวังการแสดงออกในลักษณะดังกล่าวด้วย

3. ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม (Activity Reinforces) กิจกรรมหรือพฤติกรรมที่มีความถี่สูง สามารถนำมาใช้เสริมแรงกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่มีความถี่ต่ำได้ เช่น การได้รับอนุญาตให้ไปวิ่งที่สนามหญ้า อาจจะใช้เสริมแรงต่อพฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่อย่างเงียบๆในห้องเรียนของเด็กได้

4. ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร (Token Reinforces) เบี้ยอรรถกรนั้นมักจะอยู่ในรูปของ เงิน เบี้ย แต้ม ดาว แสตมป์ หรือคูปอง เป็นต้น ในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าเบี้ยอรรถกรนั้นจัดได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการปรับพฤติกรรมของบุคคล

5. ตัวเสริมแรงภายใน (Covert Reinforces) ตัวเสริมแรงภายในนี้ครอบคลุมถึงความคิด ความรู้สึกต่างๆ เช่น ความพึงพอใจ ความสุข หรือความภาคภูมิใจ เป็นต้น ซึ่งตัวเสริมแรงภายในนี้จะอธิบายได้ว่า ทำไมบุคคลหลายคนจึงแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่เมื่อแสดงแล้วไม่เห็นจะได้รับผลตอบแทนที่เห็นอย่างเด่นชัด เช่น การทำบุญ เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า บุคคลกระทำไปเพราะเกิดความรู้สึกเป็นสุขใจที่ได้ทำ หรือบางพฤติกรรมเช่น การป็นภูเขาสูงๆหรือการขับรถเร็ว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสี่ยงอันตราย แต่ผู้ที่แสดงพฤติกรรมนั้นอาจจะรู้สึกว่าเป็นสิ่งท้าทาย ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเกิดความภูมิใจ เป็นต้น ซึ่งความรู้สึกภายในดังกล่าวก็จัดได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นนั่นเอง

แคชดิน (Kazdin, 1984 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549: 174) ได้เสนอปัจจัยที่ทำให้การเสริมแรงในการปรับพฤติกรรมมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

1. การยืดเวลาการเสริมแรง พฤติกรรมการเสริมแรงอย่างทันทีทันใด จะทำให้บุคคลเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้ดีขึ้น เช่น ถ้าเด็กอ่านหนังสือแล้วผู้ปกครองชมทันที ก็ย่อมจะมีผลมากกว่าการชมเชยเมื่อเด็กอ่านหนังสือจบไปแล้วและกำลังจะเข้านอน โดยการ

เสริมแรงอย่างทันทีทันใดนั้นจะสำคัญมากต่อการเริ่มโปรแกรมการปรับพฤติกรรม เพราะถ้ายืดเวลาการเสริมแรงในระยะแรกของการดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมก็อาจทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ทว่าเมื่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นคงที่ สม่ำเสมอแล้ว การยืดเวลาการเสริมแรงออกไปเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะจะทำให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตในสังคม เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมเป็นจำนวนมากที่ต้องรอเวลาการได้รับการเสริมแรง เช่น การทำงานก็ต้องรอสิ้นเดือนจึงจะได้เงิน หรือการสอนก็ต้องรอเวลาที่จรรยาบรรณ เป็นต้น

2. ขนาดหรือจำนวนของการเสริมแรง จำนวนของการเสริมแรงย่อมมีผลต่อการสนองตอบ ซึ่งจำนวนของการเสริมแรงอาจได้แก่ ปริมาณของอาหาร จำนวนของคะแนน หรือจำนวนเงิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การให้การเสริมแรงทางบวกนั้นต้องพึงระวังไว้ว่า ถ้าให้มากเกินไป อาจจะทำให้ตัวเสริมแรงนั้นหมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรงได้

3. คุณภาพหรือชนิดของตัวเสริมแรง คุณภาพหรือชนิดของตัวเสริมแรงนั้นไม่อาจที่จะกำหนดได้ชัดเจน เช่นเดียวกับจำนวนของตัวเสริมแรง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล ตัวเสริมแรงที่บุคคลพึงพอใจมากกว่าก็จะมีประสิทธิภาพมากกว่าตัวเสริมแรงที่บุคคลพึงพอใจน้อยกว่า

4. ตารางการเสริมแรง ในการเสริมแรงนั้นควรให้การเสริมแรงทุกครั้งที่เกิดพฤติกรรม เพราะจะทำให้พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงนั้นมีความถี่ของการแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงต้นของการพัฒนาพฤติกรรมใหม่ๆ แต่เมื่อพฤติกรรมนั้นมีความคงที่สม่ำเสมอแล้ว นักปรับพฤติกรรมควรจะใช้การเสริมแรงแบบตาราง เพราะจะได้ผลดีกว่า และทำให้พฤติกรรมที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปนั้นเกิดขึ้นสม่ำเสมอ และอาจไม่ลดลงหรือลดลงได้ช้ามากเมื่อถูกการหยุดยั้ง

ประภคิต พูลพัฒน์ (2547: 100 - 101) กล่าวถึงการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า การปรับพฤติกรรมเป็นวิธีหนึ่ง ซึ่งมุ่งแก้ไขปัญหาทางพฤติกรรมและบุคลิกภาพ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่เน้นแก้ไขพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้และเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมของจิตใจ เช่น การพูด การเดิน หรือเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มีผลต่อการบังคับในสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย คือ 1. เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีให้เป็นพฤติกรรมที่ดี 2. ส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปหรือให้ดียิ่งขึ้น และ 3. สร้างพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ไม่มีมาก่อนให้เกิดขึ้น โดยวิธีการปรับพฤติกรรมนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และหลักพื้นฐานของพฤติกรรม คือ

1. ผลรวมของการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่พอใจหรือได้รับรางวัล จะมีการกระทำนั้นซ้ำๆ อีก
2. ผลของการกระทำนั้นทำให้ไม่พึงพอใจหรือถูกลงโทษ พฤติกรรมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก
3. ผลของการกระทำ เมื่อกระทำแล้วไม่ได้รับผลตอบแทนอะไร ไม่ว่าจะพอใจหรือไม่ เด็กจะไม่อยากจะทำอย่างนั้นอีก
4. ผลของการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด บางครั้งได้รับผลดี บางครั้งไม่ได้รับผลดี พฤติกรรมนั้นจะเกิดซ้ำอีก

การแก้ไขหรือปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นั้น ผู้ที่จะทำ ควรจะทราบถึงสาเหตุและลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สิ่งที่พบบ่อยมักจะมีสาเหตุมาจาก สิ่งเร้าภายใน เช่น ความรู้สึกวิตกกังวล กลัว ไม่มั่นใจ ฯลฯ การแสดงออกอาจมีลักษณะต่างๆ เช่น ร้องไห้ ขว้างของ เสียงดัง ดังนั้นต้องลดความถี่ของการกระทำนั้นๆลง นอกจากนั้นพฤติกรรมที่ขาดไปหรือบกพร่อง เช่น เด็กไม่เคยเล่นกับเพื่อนๆ เลย ทำให้ไม่สามารถปรับตัวเองเข้ากับสังคมเพื่อนได้ มักจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากพอสมควร ครูต้องพยายามปรับให้เด็กได้ค่อยๆ รู้จักการคบเพื่อน หรือพยายามให้เพื่อนชักนำเขาเข้าสู่สังคมเพื่อนๆ ให้ได้

ปราโมทย์ สุคนิษฐ์ (2543: 120 - 121) กล่าวถึงเทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ว่า เทคนิคทั่วไปอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ที่กล่าวถึง

Conditioning คือการสร้างเงื่อนไขให้เกิดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น เด็กเคยดูภาพยนตร์การ์ตูนที่สนุกมีความสุขภายหลังเมื่อเด็กเพียงได้เห็นตัวการ์ตูนนั้นก็รู้สึกมีความสุข โดยอาจไม่ต้องชมทั้งเรื่อง

Operant คือการตอบสนองเพื่อให้เกิดพฤติกรรมหรือไม่เกิดขึ้นอีก ได้แก่

การจูงใจทางบวก เช่น การให้รางวัลเมื่อพฤติกรรมดี เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเกิดเพิ่มอีก

การจูงใจทางลบ คือ การสร้างสถานการณ์หรือเงื่อนไขในทางลบขึ้น เพื่อให้บุคคลนั้นทำพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มเพื่อไปลดสถานการณ์ในทางลบนั้น

การลงโทษ เป็นการทำให้พฤติกรรมที่ไม่ต้องการนั้นๆ ลดลงโดยการลงโทษ ซึ่งมักทำให้ผู้ทำพฤติกรรมเจ็บหรือเดือดร้อน

การเพิกเฉย ได้ผลคล้ายการลงโทษ แต่มักไม่ทำให้เสียความสัมพันธ

อย่างไรก็ตาม การประยุกต์นำความรู้ดังกล่าวซึ่งได้มาจากการทดลองกับสัตว์ในห้องปฏิบัติการมาใช้กับคนในชีวิตจริงย่อมต้องมีความแตกต่าง จึงมีข้อพึงสังวรคือ

1. การแก้ไขพฤติกรรมหนึ่งไม่อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมอื่นที่ใกล้เคียงกัน เช่น เราสามารถจูงใจให้เด็กอาบน้ำแช่ตัวเร็วขึ้นได้สำเร็จ ไม่ได้หมายความว่าเด็กคนนั้นจะกินอาหารเสร็จเร็วไปด้วย โดยไม่ต้องเสริมแรงจูงใจอื่นๆอะไรอีก

2. ต้องจูงใจเด็กให้อยากเปลี่ยนแปลงก่อน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก

3. สิ่งแวดล้อมคือ ผู้ใหญ่ทั้งผู้ปกครองและครูอาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนไปในทางเดียวกัน เช่น หากครูเห็นว่า การจูงใจอาจช่วยเปลี่ยนเด็ก แต่พอเห็นว่า เท่ากับให้สินบนเด็ก แล้วไม่ทำเหมือนกันหรือพูดว่าร้ายสิ่งที่ครูทำ ก็จะไม่ได้ผล ดังนั้นทั้งผู้ปกครองและครูต้องมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดี

4. อาศัยความอดทน สม่ำเสมอ ต่อเนื่องเป็นเวลานาน เราไม่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมที่ทำมานานๆได้ในชั้ววันหรือสัปดาห์ หากแต่ต้องใช้เวลาเป็นเดือน

ดังนั้นหลักในการช่วยให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ผลยิ่งขึ้น จึงประกอบด้วย

1. ผลสนองของพฤติกรรม ควรเกิดตามหลังพฤติกรรมทันที ไม่ว่าจะเป็นการชมเชย รางวัล ให้คะแนนหรือตัดอภิสิทธิ์

2. สร้างโปรแกรมให้เด็กได้ผลตอบสนองบ่อยๆกว่าเด็กทั่วไป

3. รางวัลควรมีลักษณะเห็นได้ชัดเจน เช่น อภิสิทธิ์ ดาว รูปดอกไม้หรือของเล็กๆน้อยๆมากกว่าค่าชมอย่างเดี่ยวที่จับต้องได้ยาก

4. จูงใจก่อนการลงโทษ การจูงใจจะได้พฤติกรรมใหม่ที่ดี ส่วนการลงโทษได้แต่คอยทำตามหลังพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ ซึ่งจะไม่รู้จบและเสียความสัมพันธ์

5. วางแผนป้องกันปัญหาที่ผิวนกฏ ถ้าเห็นเด็กเริ่มทำ ให้หยุดทันที ทบทวนกฎที่เด็กทำไม่ได้ รางวัลและโทษที่จะได้รับให้เด็กฟัง

6. เตือนตัวเองให้คอยแยกตัวจากการลงไป “คลุก” กับเด็กทางอารมณ์มากเกินไป

7. หักยอกโทษให้ภัยกับทั้งเด็กและตนเองทุกวันก่อนนอน

ประภคิต พูลพัฒน์ (2547: 101 - 102) ได้เสนอเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การเสริมแรง อาจจะเป็นลักษณะของสิ่งของ คำพูด กิริยา ท่าทางก็ได้ โดยการเสริมแรงนี้มีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งต้องคอยสังเกตว่าถ้าเสริมแรงแล้วเด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นค่อยๆหายไป หมายถึง การเสริมแรงนั้นถูกต้อง การเสริมแรงในลักษณะการให้รางวัล การชมเชยนั้นเป็นลักษณะ

ของการเสริมแรงทางบวก ซึ่งเด็กมักจะชอบมากกว่า แต่ครูควรระวังก่อนว่าเด็กที่จะปรับพฤติกรรมนั้นชอบสิ่งใด เพราะจะทำให้เกิดผลดีมากยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากการปรับพฤติกรรมแล้ว การสร้างพฤติกรรมต่างๆให้เกิดขึ้นเพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอน ถือว่ามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะเด็กขาดความสนใจในการเรียนเท่าที่ควรจะเป็น เทคนิควิธีการต่างๆที่จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมของเด็ก เช่น

1. การกระตุ้น อาจมีหลายวิธีเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เช่น การกระตุ้นความสนใจของเด็ก เช่น การเคาะโต๊ะ เคาะไม้เพื่อให้เด็กสนใจและมองมาที่ครู การกระตุ้นทางกายเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ เช่น การจับบ่า หรือจับมือเด็ก เพื่อให้เด็กเพิ่มความสนใจ และให้เด็กทำตามด้วย การกระตุ้นด้วยท่าทาง เช่น ทำลักษณะท่าทางเพื่อให้เด็กได้เลียนแบบ การใช้คำพูดเช่น คำชี้แจงหรือการสั่งโดยใช้คำพูดที่สั้นและง่ายเพื่อให้เด็กได้เข้าใจ

2. การทำให้เป็นตัวอย่าง เด็กโดยทั่วไปมักจะเลียนแบบผู้ใหญ่อยู่แล้วในการสอนที่จะให้เด็กมีพฤติกรรมที่เขายังไม่เคยทำมาก่อนนั้น ครูจะต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วให้เด็กทำตาม การทำให้ดูเป็นตัวอย่างนี้ต้องทำไปที่ละขั้นตอนเพราะเด็กไม่สามารถเลียนแบบได้ทั้งหมดในครั้งเดียว ต้องทำให้ดูแบบง่ายๆไปหาแบบยาก

3. การจูงใจ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ครูต้องการไปถึงจุดมุ่งหมาย เช่น อาจจะทำแต้ม เช่น เขียนเลข 1 - 10 จะได้ 2 แต้ม เขียนเลข 1 - 20 จะได้ 4 แต้ม เป็นต้น

นอกจากนี้เด็กบางคนอาจจะมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างยากในการปรับปรุง เช่น การนั่งโยกตัวไปมา เคาะโต๊ะ โขกศีรษะกับเก้าอี้ ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ครูสามารถที่จะป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ โดยครูต้องเบี่ยงเบนความสนใจของเด็ก เช่น ให้เล่นของเล่นที่เด็กชอบ ให้ไปหยิบของให้ครู หรือให้พาเพื่อนไปห้องน้ำ เป็นต้น

สำหรับวิธีการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรจะมีดังต่อไปนี้

1. ต้องสังเกตพฤติกรรมและทำความเข้าใจกับเด็ก
2. บันทึกการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ควรใช้บันทึกพฤติกรรมที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ในบันทึกควรจะต้องเน้นพฤติกรรมที่เราต้องการจะปรับหรือเปลี่ยน คือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
3. หาแรงเสริมหรือรางวัลที่เด็กชื่นชอบ
4. ต้องกำหนดวัน - เวลาในการที่จะปรับพฤติกรรมแต่ละครั้ง การปรับพฤติกรรมไม่ควรใช้เวลานานในแต่ละครั้ง แต่อาจจะปรับได้วันละ 2 - 3 ครั้ง

5. หลังจากมีการปรับพฤติกรรมในระยะสั้นๆ แล้ว ต้องค่อยๆ เพิ่มเวลาในการปรับให้มากแต่ไม่ควรเกิน 15 - 20 นาที
6. ให้เด็กได้รับรู้และเห็นสิ่งที่จะให้เป็นรางวัล หรือตัวเสริมแรง
7. ควรใช้ท่าทางประกอบคำสั่ง และพยายามให้เด็กหันหน้ามาดู พยายามเรียกชื่อเด็กก่อนจะใช้คำสั่ง แต่ไม่ควรใช้คำรุนแรงเกินไป
8. ควรให้เวลากับเด็กในการปรับพฤติกรรม อย่าพยายามเร่งรัดมากเกินไป ถ้าเด็กไม่สนใจในระยะแรกๆ ต้องปล่อยให้พักก่อนแล้วค่อยกลับมาดำเนินการใหม่อีกครั้ง
9. เมื่อเด็กสามารถกระทำได้ต้องรีบให้รางวัลแก่เด็ก พร้อมกับคำชมเชย และแสดงความพอใจให้เขาเห็น เช่น ยิ้ม พยักหน้า ตบไหล่เบาๆ ฯลฯ
10. ต้องพยายามฝึกให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมทีละน้อยค่อยเป็นค่อยไป
11. การฝึกครั้งแรกๆ ต้องพยายามให้รางวัลทุกครั้ง หลังจากนั้นอาจจะ เป็น 2-3 ครั้ง จึงให้รางวัล
12. ต้องมีการจดบันทึกความก้าวหน้าของการฝึกในแต่ละครั้ง พร้อมทั้ง รางวัลที่ถือว่าเป็นอะไร ซึ่งต่อไปอาจจะต้องมีการเปลี่ยนรางวัลบ้าง

เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

เทคนิคเชิงพฤติกรรม เป็นองค์ความรู้ที่มีการพัฒนามาจากฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ในวิชาพฤติกรรมศาสตร์อันเป็นศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ที่มนุษย์สามารถนำมาใช้งานได้ในชีวิตจริง การเรียนรู้ของสังคมมนุษย์ก็คือ ระบบที่เรียกว่า “การศึกษา” และสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาแล้ว การศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้เข้าสู่ระบบการศึกษาของมนุษย์ปกติ หรือสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม โดยไม่สร้างภาระ หรือต้องพึ่งพิงผู้อื่น

พฤติกรรมหรือการตอบสนองนี้ขึ้นอยู่กับการวางเงื่อนไขกับสิ่งเร้า และการวางเงื่อนไขกับผลที่ติดตามมา ซึ่งดุนุช ดันมณี (2551) ได้กล่าวว่า หลักการง่าย ๆ ขององค์ความรู้นี้ จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ หรือที่เรียกว่า พฤติกรรมที่มีคุณค่าทางสังคม หมายถึงพฤติกรรมที่สามารถทำให้มนุษย์ในฐานะปัจเจกชนดำรงอยู่ได้ในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ และได้รับการอบรมบ่มเพาะจากสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และจากระดับสังคมใหญ่โดยรวม ด้วยเหตุที่ว่า การถือกำเนิดมาในแต่ละรุ่นอาจมีการเปลี่ยนแปลง เกิดความไม่สมบูรณ์และเกิดความผิดพลาดทางพันธุกรรมหรือที่เรียกว่า การกลายพันธุ์ ส่งผลให้มนุษย์บางส่วนมีพฤติกรรมและการเรียนรู้ที่เบี่ยงเบนไปเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมปกติ การเบี่ยงเบนทำให้มนุษย์กลุ่มนี้มีความผิดแผก

และถูกแยกออกจากกลุ่มเนื่องด้วยภาวะความผิดปกติที่เรียกว่า เด็กพิเศษ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนกลุ่มนี้ไม่ส่งผลให้เกิดคุณค่าแก่สังคม ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมจึงถูกพัฒนาเพื่อใช้ในการสอน และปรับพฤติกรรมของประชากรที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนกลุ่มนี้ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมถูกนำมาปรับใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบน ใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาทักษะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข การใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในแนวคิดของ แมคเบรน และคณะ (McBrien, et al., 1992) โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ การวางเงื่อนไขแบบลงมือกระทำของ สกินเนอร์ (Skinner, 1953) มาเป็นพื้นฐานในการสร้างเทคนิคการสอนสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเป็นเทคนิคพฤติกรรมที่สามารถปรับใช้ได้ดี (ศรีสมร ทินานนท์, 2533 อ้างถึงใน พิสมัย วิสัย, 2549: 33 - 36) ประกอบไปด้วย

1. การสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน (Friendly Attitude) โดยทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้สอน และเรื่องที่จะเรียน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น

2. การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล (Motivation and Reward) อย่างเหมาะสมแก่เด็กจะเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น

3. การกระตุ้นเตือน (Prompting) เป็นเทคนิคการสอนงานทักษะต่างๆที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ได้ดีขึ้นได้แก่

3.1 การกระตุ้นเตือนทางกาย เช่น การจับมือเด็กในการทำหรือฝึก เป็นต้น

3.2 การกระตุ้นด้วยท่าทาง เช่น การชี้แนะ หรือแสดงท่าทางประกอบให้เด็กเป็นตัวอย่าง เป็นต้น

3.3 การกระตุ้นวาจา เช่น การอธิบาย หรือการบอกกล่าว เป็นต้น ซึ่งเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ ผู้สอนต้องลดการกระตุ้นลงจากทางกาย ท่าทาง และทางวาจาตามลำดับ จนเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้โดยสมบูรณ์ ผู้สอนก็ไม่จำเป็นต้องกระตุ้นหรือช่วยเหลืออีกต่อไป

4. การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) งานหรือทักษะที่ฝึกแก่เด็ก บางอย่างอาจจะยากเกินไปสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้สอนจำเป็นต้องมีการแตกงานเป็นขั้นตอนย่อยๆ เพื่อให้เด็กสามารถปฏิบัติงาน หรือเกิดทักษะในกิจกรรมนั้นได้

5. การตะล่อมกลมกล่อมเกลตา (Shaping) เป็นการให้รางวัลแก่เด็ก เมื่อเด็กเริ่มมีพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้เด็กมีกำลังใจและทำถูกต้องไปเรื่อยๆจนถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

6. การลงโทษ (Punishment) เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การลงโทษ หรือการงดรางวัล

7. การเลียนแบบ (Imitation) การเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นั้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการเลียนแบบ การเลียนแบบจึงเป็นเทคนิคหนึ่งที่มีความสำคัญในการฝึกทักษะ

8. การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป (Generalization) หรือการที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นไม่สามารถจะเรียนรู้ทุกอย่างเฉพาะในห้องเรียนได้และไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นคนปกติได้ ผู้สอนจึงต้องสร้างสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุด และให้โอกาสเด็กได้ฝึกจริง เด็กจึงจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงของเด็กได้

กองทุนรัฐวัฒน์ต้นมณีเพื่อสิทธิเด็กออกทิสติก (2548) จำแนกเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ออกเป็นเทคนิคสำหรับการสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ๆที่พึงประสงค์ และเทคนิคสำหรับการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นเทคนิคการเสริมพฤติกรรมที่สำคัญ มีอยู่ด้วยกัน 7 เทคนิค คือ

1.1 เทคนิคการแตกงาน หรือเรียกว่า การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) หมายถึง การแตกทักษะที่จะสอนออกเป็นหลายๆขั้นตอนให้เป็นงานที่ง่ายที่สุด แล้วจึงเอาแต่ละขั้นตอนนั้นมาแยกสอน

1.2 เทคนิคการแนะ (Prompting) เป็นทักษะที่จะประกันได้ว่า จะได้พฤติกรรมที่ต้องการอย่างถูกต้องโดยใช้การแนะจากมากที่สุด จนกระทั่งไม่มีการแนะ การค่อยๆ แนะลงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เรียกว่า การถอนแนะ (Prompt Fading) โดยมีกฎว่าแนะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และถอนการแนะให้เร็วที่สุด ยึดหลักในการสอนว่า เป้าหมายสุดท้าย คือผู้เรียนรู้ เข้าใจและปฏิบัติทักษะ หรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ

1.3 เทคนิคการให้รางวัลและการลงโทษ (Reinforcements and Punishments) เทคนิคการให้รางวัลเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างเสริมพฤติกรรมเชิงบวก

วัตถุประสงค์ของการให้รางวัล คือ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมหรือทักษะที่ต้องการ ส่วนเทคนิคการลงโทษมักจะใช้ในการลดหรือสลายพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1.4 เทคนิคการตะล่อมกล่อมเกลา (Shaping Procedure) คือ กระบวนการสร้างทักษะ หรือพฤติกรรมใหม่และความสำเร็จของการตอบสนองต่อพฤติกรรมเป้าหมาย

1.5 เทคนิคการสานต่อพฤติกรรม (Chaining Procedure) คือ กระบวนการที่นำเอาทักษะแตกย่อยที่ไม่ซับซ้อนแต่ละส่วนมาทำการฝึก เพื่อให้เกิดมีการกระทำ หรือการตอบสนองได้อย่างถูกต้อง และมีความคล่องแคล่ว โดยไม่มีการแนะนำ สานต่อให้เป็น ทักษะหรือพฤติกรรมหนึ่งซับซ้อนขึ้นเป็นทักษะหรือพฤติกรรมเป้าหมายได้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.6 เทคนิคการขยายผลพฤติกรรม (Generalization Procedure) เทคนิคนี้ถือเป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดการนำทักษะที่เพิ่งได้เรียนรู้ไปใช้ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างออกไป

1.7 การเลียนแบบ (Imitation) หมายถึง การแสดงหรือลอกเลียนแบบ พฤติกรรมของผู้อื่น

2. เทคนิคการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดการเพื่อทำการลด ปรับเปลี่ยน หรือสลายพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับ สภาวะการณ์นั้นๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 58) เสนอแนะเทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเด็กปัญญาอ่อน ดังนี้

1. วิเคราะห์งาน (Task Analysis) การวิเคราะห์งานเป็นการจำแนกเนื้อหาที่จะสอนออกเป็นขั้นตอนย่อยๆหลายขั้นตอน และจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก พร้อมทั้งกำหนด วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน เช่น การใช้โทรศัพท์ประกอบด้วย ขั้นตอนต่อไปนี้เป็น การหาหมายเลขโทรศัพท์ในสมุดโทรศัพท์ การจำหมายเลขโทรศัพท์ได้ การมองเห็นความเหมือนกันระหว่างตัวเลขในสมุดโทรศัพท์และตัวเลขบนแป้นหมุน การหมุน หมายเลขโทรศัพท์และการพูดคุยโทรศัพท์ เป็นต้น ในการสอน ครูต้องสอนทักษะทีละอย่าง ตามลำดับความยากง่าย

2. การกระตุ้นให้เด็กทำตาม (Prompting) หมายถึง การกระตุ้นเด็กในขณะที่เด็ก ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น เมื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วครูอาจลดการกระตุ้น ลง เมื่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กคงที่แล้วครูจึงหยุดกระตุ้น การกระตุ้นอาจทำได้หลายทาง เช่น การกระตุ้นทางกาย ทางวาจา การเน้น และการเลียนแบบ

2.1 การกระตุ้นทางกาย เป็นการช่วยเหลือเด็กในการเคลื่อนไหว เช่น เด็กเอื้อมหยิบของไม่ถึง ครูช่วยอุ้มเด็กขึ้น จนเด็กเอื้อมหยิบของได้ เป็นต้น หรือการจับมือเด็กเขียนหนังสือ ในครั้งแรกครูจะจับมือเด็กแล้วลากเส้นจนเป็นตัวอักษรครั้งต่อไป ครูลดความช่วยเหลือลง ครูอาจเพียงแต่จับมือเด็ก และเด็กลากเส้นเอง เมื่อเด็กเขียนได้ดีแล้ว ครูให้เด็กเขียนหนังสือเองโดยไม่ต้องจับ

2.2 การกระตุ้นทางวาจา เป็นการกระตุ้นเด็กโดยใช้เสียง เช่นในการเรียนเรื่องสี ครูสอนสีไปแล้ว 3 สี คือ สีน้ำเงิน แดง เหลือง เด็กตอบสีเหลืองไม่ค่อยได้ ครูจะถามว่าสีอะไร เมื่อเด็กไม่ตอบครูควรบอกว่าสีเหลืองด้วยเสียงอันดังซ้ำๆ ครูถามเช่นนี้หลายครั้ง และตอบหลายครั้งต่อมา ครูลดความดังของเสียงลงทีละน้อยจนไม่มีเสียงเลยในที่สุด

2.3 การเน้น เป็นการเน้นด้วยเสียงหรือด้วยเส้นก็ได้ การเน้นด้วยเสียง ได้แก่ การเปล่งเสียงคำตอบต่างๆ เป็นต้น การเน้นด้วยเส้น เช่น ชีตเส้นสีขาวรอบเครื่องมือ (ในโรงฝึกงาน) ที่เป็นอันตรายแล้วอธิบายเด็กให้เข้าใจจนกระทั่งเข้าใจดีแล้วจึงลบเส้นออก เป็นต้น

2.4 การเลียนแบบ เด็กปัญญาอ่อนชอบเลียนแบบครูและผู้ที่ตนชอบ ในการเรียนครูควรเป็นตัวอย่งที่ดีในทุกด้านทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ

3. การจัดสภาพแวดล้อม (Classroom environment) มีความหมายรวมถึงการจัดโต๊ะเรียนที่จะทำให้ครูกับเด็กสื่อสารกันได้ดี เช่น จัดโต๊ะเป็นรูปวงกลม จัดชั้นเรียนให้มีขนาดเล็ก จัดอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ตลอดจนจัดตารางเวลาในการเรียนการสอนที่จะเกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

จะเห็นได้ว่า เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) และ เทคนิคการกระตุ้นให้เด็กทำตาม (Prompting) เป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

สำหรับการศึกษาเรื่องผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4 เทคนิค ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

สมเกตู อุทธโยธา (2539) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในการสอน การช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซเว่นปีปัญญา 50 - 70 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในการสอนการช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซเว่นปีปัญญา 50 - 70 กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซเว่นปีปัญญา 50 - 70 อายุ 3 - 5 ปี จำนวน 3 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบรายงานพฤติกรรม และแบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ พฤติกรรมที่พึงประสงค์จากการทดลองของเด็กแต่ละคนของทุกทักษะการแต่งกาย ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกการแต่งกายโดยวิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนแล้ว สามารถช่วยเหลือตนเองในทักษะการแต่งกายได้แก่ การใส่เสื้อ การนุ่งกางเกง และการใส่ถุงเท้าได้เอง

จิระพร ชะโน (2546) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพฤติกรรมการปรับตัวของบุตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพฤติกรรมการปรับตัวของบุตร 3) ปริมาณการทำนายพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ 4) พฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีบุตรอายุระหว่าง 2-6 ปีที่นำบุตรมารับบริการ ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของบุตร แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบบวัดเจตคติของมารดาต่อบุตร แบบวัดสุขภาพจิตของมารดา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ t-test 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ 4) วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบ Enter และแบบ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มมารดาที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงมีพฤติกรรมการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มมารดาที่มีสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสสูงและกลุ่มมารดาที่มีสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสต่ำ มีพฤติกรรมการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่แตกต่างกัน 3) ไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระหว่างมารดาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน และมารดาที่มีอายุแตกต่างกัน 4) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพฤติกรรมการปรับตัวของบุตรไม่มีความสัมพันธ์กัน 5) ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Enter ทำการวิเคราะห์จากตัวแปรทำนายทั้งหมด 6 ตัวแปร พบว่าสามารถหาปริมาณการทำนายพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ ร้อยละ 29.10 และเมื่อวิเคราะห์แบบ Stepwise พบว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรสำคัญเพียงตัวแปรเดียว ที่สามารถทำนายพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้ ร้อยละ 20.00

นนทนา วัชรธนาคม (2546) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมที่ใช้ในการฝึกทักษะทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อประสมที่ใช้ในการฝึกทักษะทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนศึกษาก่อนและหลังการฝึกทักษะทางการฟังโดยใช้สื่อประสมกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีอายุระหว่าง 4 - 7 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนจากศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ สื่อประสม ได้แก่ นิทาน เกม เพลง และรูปภาพ แผนการสอน แบบฝึกหัดเพื่อฝึกทักษะทางการฟัง คู่มือการใช้สื่อประสมฝึกทักษะทางการฟัง และแบบทดสอบความสามารถทางการฟัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติที (t-test) ในการเปรียบเทียบความสามารถทางการฟัง ผลการวิจัยพบว่าสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.85 / 84.16 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา มีความสามารถทางการฟังหลังการใช้สื่อประสมสูงกว่าก่อนการใช้สื่อประสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มเรียนได้ในระดับช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและ

หลังการใช้กิจกรรมนันทนาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน เป็นหญิง 2 คน ชาย 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม จำนวน 8 แผน แบบประเมินผลการใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการร่วมกิจกรรมนันทนาการ การบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 92.39 อยู่ในระดับดีมาก

ปนัดดา จันทวงศ์ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ: กรณีศึกษา นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 1 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีระดับสติปัญญา (IQ) ระหว่าง 35 - 70 ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ในช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมศิลปะ จำนวน 17 แผนการเรียนรู้ แบบบันทึกสนาม แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรร และแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และสรุปความเรียง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 85 มีคะแนนจากการทำแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

พิศมัย วิสัย (2549) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนกาวิละอนุกุล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ ระดับเซาร์ปัญญา 35 - 49 กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ ระดับเซาร์ปัญญา 35 - 49 โรงเรียนกาวิละอนุกุล

จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 1 แผนการสอน 14 ขั้นตอน โดยได้มีการประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม 5 ประการ คือ การวิเคราะห์งาน การเลียนแบบ การกระตุ้นเตือน การฝึกแบบเดิหน้า และการให้รางวัล และแบบประเมินการทำความเข้าใจเสื้อผ้าด้วยมือโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เน้นการบันทึกการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในแต่ละขั้นแบ่งระดับทักษะออกเป็น 4 ระดับ โดยวัดระดับทักษะจากความสำเร็จของกิจกรรมกลุ่มตัวอย่าง ทั้งก่อนการทดลอง ระหว่างการฝึกปฏิบัติ และหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาระดับทักษะในการทำความเข้าใจเสื้อผ้าด้วยมือดีขึ้นเป็นลำดับ เมื่อเปรียบเทียบทักษะก่อนทดลอง - ระหว่างฝึกปฏิบัติ, ระหว่างฝึกปฏิบัติ - หลังทดลอง และก่อนทดลอง - หลังทดลอง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วีระเชษฐ ปัญญาจริยะกุล (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กดาวน์ซินโดรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายสำหรับเด็กดาวน์ซินโดรม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กดาวน์ซินโดรมที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาเล็กน้อย ระดับเชาวน์ปัญญา 60 - 70 จำนวน 1 คน เป็นกรณีศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลเรื่อง การช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย จำนวน 6 แผน แบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเอง แบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียนและขณะอยู่ที่บ้าน และแบบสรุปพัฒนาการตามระดับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการแต่งกายของกรณีศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลที่ได้จัดทำขึ้นจำนวน 6 แผน สามารถทำให้กรณีศึกษามีพัฒนาการหลังการเรียนดีขึ้นในแต่ละกิจกรรม และกรณีศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งที่บ้านและที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

สมนึก เหลืองอ่อน (2549) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญากลุ่มเรียนได้ ในระดับช่วงชั้นที่ 3 ก่อนและหลังการใช้

กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอน การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 10 แผน แบบประเมินความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการสังเกต ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 89.60 อยู่ในระดับดีมาก

จะเห็นได้ว่า การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศข้างต้นส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยการทดลองฝึกหรือสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดทักษะหรือมีพัฒนาการในด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น เช่น ทักษะทางด้านสังคม ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการใช้กล้ามเนื้อ ทักษะทางศิลปะ เป็นต้น และมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ฮอดจ (Hodge, 1990) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปภาพในการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้ ให้มีทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำอาหาร (Use of picture stimuli for training mentally retarded to cooking) โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เรื่องการเลียนแบบ ซึ่งได้ทำการจัดเตรียมรูปภาพขั้นตอนในการเตรียม และทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มแรกใช้รูปภาพในการสอน อีกกลุ่มหนึ่งใช้การบรรยายโดยไม่มีรูปภาพประกอบ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม โดยการเลียนแบบรูปภาพในแต่ละขั้นตอน สามารถที่จะปฏิบัติทักษะในการเตรียมอาหารได้ดีกว่า

เคิลทซ์ (Keillitz, 1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้ ให้มีทักษะในด้านการแปรงฟัน (Training mentally retarded adolescents to brush their teeth) โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ประกอบไปด้วย เทคนิคการกระตุ้นเตือน โดยการใช้การกระตุ้นเตือนทางกาย และการกระตุ้นเตือนทางวาจา เทคนิคการเลียนแบบ และการสาธิต และกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างได้รับแรงเสริมจากสังคมร่วมด้วย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มี

ความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถพัฒนาทักษะและปฏิบัติการแปรงฟันได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน

เมชลิง และคณะ (Mechling, et al., 2003) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อประสมในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางให้ใช้บัตรชำระเงินซื้อสินค้า (Multimedia Computer-Based Instruction to Teach Students With Moderate Intellectual Disabilities to Use a Debit Card to Make Purchases) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสื่อประสมในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ให้ใช้บัตรชำระเงิน และเครื่องชำระเงินในการซื้อสินค้า ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ โปรแกรมสื่อประสม ประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิดีโอประกอบคำบรรยาย และภาพนิ่งในการใช้เครื่องชำระเงิน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมสื่อประสมในการสอนนี้มีผลต่อการใช้บัตรชำระเงินในการชำระสินค้าของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในต่างประเทศข้างต้นเป็นการศึกษาผลของการฝึกหรือการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ได้แก่ การแปรงฟัน การทำอาหารแบบง่ายๆ และการใช้บัตรชำระสินค้า โดยใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เช่น การกระตุ้นเตือน การเลียนแบบ เป็นต้น ซึ่งมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถนำไปปฏิบัติได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศึกษาได้จากแนวคิดดังนี้

1. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ผดุง อารยะวิญญู, 2533; วารี ธีระจิตร, 2541; ศรียา นิยมธรรม, 2541, ประภฤติ พูลพัฒน์, 2547)

2. หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2537; วารี ธีระจิตร, 2541; ศรียา นิยมธรรม, 2541, ประภฤติ พูลพัฒน์, 2547; ผดุง อารยะวิญญู, 2533)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา (สุชาติ โสมประยูรและคณะ, 2547; สุชาติ โสมประยูรและเอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์, 2542; เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์, 2548; จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 2539)

4. เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549; ผดุง อารยะวิญญู, 2533, กองทุนรัฐวิวัฒน์ต้นมณีเพื่อสิทธิเด็ก ออทิสติก, 2548; พิสมัย วิสัย, 2549)

เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในเรื่อง การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น

- การจูงใจและการให้รางวัล
- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา
- การเลียนแบบ
- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

การปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

- การพูด
- การแต่งกาย
- การเข้าห้องน้ำ
- การเล่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1.1 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 1.2 การจัดหลักสูตรการสอน วิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา
- 1.4 แนวคิดในการปรับพฤติกรรมและเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเชาวน์ปัญญา 35 - 49 (ระดับฝึกได้) อายุระหว่าง 9 - 12 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเชาวน์ปัญญา 35 - 49 (ระดับที่ฝึกได้) อายุระหว่าง 9 - 12 ปี ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราชานุกูล จำนวน 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คนและนักเรียนหญิง 2 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเซวาน์ปัญญา 35 - 49 ซึ่งเป็นระดับที่ฝึกได้และเข้าเรียนในโรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างสามารถพูดสื่อสารกับบุคคลอื่นได้
3. กลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมวิจัยหรือผู้ปกครองมีความสนใจในการเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยการสังเกต การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครอง และการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สามารถวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้

1. เด็กชายวันเทพ (นามสมมุติ) สามารถพูดสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ พูดเก่ง ร่าเริง ปฏิบัติตามคำสั่งได้ดี เรียนรู้สิ่งที่สอนซ้ำๆ ได้เช่น เดินรำประกอบเพลง ร้องเพลง การเล่นเกม เขียนชื่อตัวเอง เป็นต้น เขียนตัวอักษรตามตัวอย่างได้ แต่อ่านไม่ได้ เล่นสนุกสนานกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีเมื่ออยู่ที่โรงเรียน เช่น การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ เป็นต้น แต่เมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองมักจะช่วยเหลือ ไม่ให้ทำด้วยตัวเอง
2. เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมุติ) มีปัญหาในเรื่องการควบคุมน้ำลายทำให้เสื้อผ้าที่สวมใส่เปียกชื้น และมีปัญหาในการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็กบริเวณมือ ทำให้ใช้นิ้วจับสิ่งของไม่ค่อยถนัด เขียนตัวอักษรไม่ได้ สามารถพูดสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ มักถามคำถามเมื่ออยากรู้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้บ้าง ชอบเล่นสนุกสนานกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียน และชอบเล่นรุนแรง ช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง มักจะให้อาจารย์ผู้ดูแลหรือพี่เลี้ยงหรือผู้ปกครองช่วยทำให้ เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งกาย
3. เด็กหญิงแอนนา (นามสมมุติ) สามารถพูดสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ มักพูดเสียงเบา ออกเสียงคำบางคำไม่ชัดเจน ปฏิบัติตามคำสั่งได้ดี ช่วยเหลือตัวเองได้ในเรื่อง การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ การแต่งกาย การล้างมือ เล่นสนุกสนานกับเพื่อนๆ ได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เขียนชื่อของตัวเองได้ เขียนตัวอักษรได้บ้างแต่อ่านไม่ได้
4. เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมุติ) สามารถพูดสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ร่าเริง ช่วยเหลือตนเองได้ดี สามารถเขียนตัวอักษรตามแบบและเขียนชื่อของตัวเองได้ แต่อ่านออกเสียงไม่ได้ พูดออกเสียงคำบางคำไม่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น เรียกชื่อครูเก้ ว่า “ครูเจ้” แม้จะสอนย้ำให้ออกเสียงให้ชัดเจน แต่ก็ยังคงเรียก “ครูเจ้” บ่อยครั้ง

วิธีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ปกครอง โดยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ปกครองเพื่อแนะนำตัว อธิบายถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัยและชี้แจงให้ทราบว่า การตอบรับหรือการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอเป็นรายกรณีแต่ไม่มีการระบุชื่อจริง นามสกุลจริง กลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ปกครอง สามารถขอออกจากการศึกษาได้ก่อนที่การวิจัยจะสิ้นสุดลงโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลอันใดต่อกลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ปกครอง เมื่อกลุ่มตัวอย่างและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ปกครองยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงให้ลงนามในหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการปฏิบัติตนต่อตนเอง และผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 3 แผน คือ หน่วยการเรียนรู้เรื่องการพูด หน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย หน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำ และหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเล่นรวมทั้งหมด 12 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น โดยให้ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งมีรายการสังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้

2.1.1 การสังเกตพฤติกรรมด้านการพูด ประกอบด้วยรายการสังเกตพฤติกรรมในเรื่องการใช้คำพูดลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศ 5 รายการ ได้แก่ การพูดทักทาย การพูดขอโทษ การพูดขอบคุณ การถามคำถาม และการตอบคำถาม

2.1.2 การสังเกตพฤติกรรมด้านการแต่งกาย ประกอบด้วยรายการสังเกตพฤติกรรม 5 รายการ โดยมี 1 รายการที่ให้เฉพาะผู้ปกครองเป็นผู้บันทึกการสังเกต เนื่องจากเป็นพฤติกรรมขณะอยู่ที่บ้าน คือ การเลือกชุดเครื่องแต่งกาย ส่วนรายการที่ผู้ปกครอง

อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกการสังเกต มี 4 รายการ ได้แก่ การแต่งกายด้วยตนเอง การแต่งกายไม่รัดแน่น การแต่งกายไม่อับชื้น และการไม่ใช่เครื่องแต่งกายปะปนกับผู้อื่น

2.1.3 การสังเกตพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ ประกอบด้วย รายการสังเกตพฤติกรรม 4 รายการ ได้แก่ การเลือกเข้าห้องน้ำถูกต้องตามเพศ การทำความสะอาดโถส้วมหลังใช้งาน การจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำ และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ

2.1.4 การสังเกตพฤติกรรมด้านการเล่น ประกอบด้วยรายการสังเกตพฤติกรรม 3 รายการ ได้แก่ การเลือกของเล่นเหมาะสมตามเพศ (ไม่รวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย) การขอของเล่นในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ

2.2 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้าน การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

2.2.1 การสัมภาษณ์พฤติกรรมด้านการพูด ประกอบด้วย ข้อคำถามในเรื่อง การพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศ ความถี่บ่อยในการพูด การกระตุ้นเตือนให้พูด และการให้รางวัลหรือการกระทำของผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลเมื่อนักเรียนพูดคำลงท้ายตามที่ได้กระตุ้นให้พูด

2.2.2 การสัมภาษณ์พฤติกรรมด้านการแต่งกาย ประกอบด้วย ข้อคำถามในเรื่อง การเลือกชุดเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง การแต่งกายด้วยตนเอง การแต่งกายไม่รัดแน่น การแต่งกายไม่อับชื้น และการไม่ใช่เครื่องแต่งกายปะปนกับผู้อื่น

2.2.3 การสัมภาษณ์พฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ ประกอบด้วย ข้อคำถามในเรื่อง การเลือกเข้าห้องน้ำถูกต้องตามเพศ การทำความสะอาดโถส้วมหลังใช้งาน การจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำ และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ

2.2.4 การสัมภาษณ์พฤติกรรมด้านการเล่น ประกอบด้วย ข้อคำถามในเรื่อง การเลือกของเล่นเหมาะสมตามเพศ (ไม่รวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย) การขอของเล่นในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางการเรียน พฤติกรรม ระดับสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ และด้านอื่นๆของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ ผู้ดูแลนักเรียน และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน
- 1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสม
- 1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษาในการสื่อความหมาย พร้อมรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงใหม่
- 1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง
- 1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์
- 1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น เพื่อให้ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้ดูแล และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
- 2.2 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหารายการพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.3 ดำเนินการสร้างรายการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แก้ไขปรับปรุง

2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษาในการสื่อความหมาย พร้อมรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงใหม่

2.6 ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.7 นำแบบสังเกตพฤติกรรมไปทดลองใช้ (Try out) โดยให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และอาจารย์ผู้ดูแลนักเรียนบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

2.8 นำแบบสังเกตพฤติกรรมมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

2.9 นำแบบสังเกตพฤติกรรมไปใช้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัย เป็นผู้บันทึกการสังเกตพฤติกรรม

แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น

ในการสร้างแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแนวคำถาม หรือโครงสร้างคำถามสัมภาษณ์

3.2 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 ดำเนินการสร้างคำถามเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม

3.5 นำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษาในการสื่อความหมาย พร้อมรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงใหม่

3.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.7 นำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมไปทดลองใช้ (Try out) โดยสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และนักเรียนที่ไม่ใช่กับตัวอย่าง และอาจารย์ผู้ดูแล

2.8 นำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความสมบูรณ์

2.9 นำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมไปใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะโดยแบ่งได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความบกพร่องทางสติปัญญา การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีการสอน และการประเมินผล การเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การสอนพิเศษศึกษาและสุขศึกษา การปรับ พฤติกรรมและการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

2. สังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาจัดทำกรอบแนวคิดแล้วนำไปตรวจสอบความ ถูกต้องกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนคัดเลือกนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับเขาวงกตปัญญาระหว่าง 35 - 49 ซึ่งเป็นระดับที่ฝึกได้ จำนวน 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คน และนักเรียนหญิง 2 คน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ด้านการติดต่อ ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือถึงสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวง สาธารณสุข ในการขออนุญาตสังเกตการณ์และดำเนินการวิจัยในโรงเรียนราชานุกูล

3.2 ด้านการแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้อาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครอง ทราบถึงการขออนุญาตศึกษากรณีศึกษาซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์ ผู้ดูแล และผู้ปกครองของกรณีศึกษา เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเองและ ผู้อื่น ลักษณะพฤติกรรมของเด็ก สมาธิ ความสนใจ และบริบททั่วไป ซึ่งผู้วิจัยทำความคุ้นเคยกับ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยการเข้าไปพูดคุยด้วย

4. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานและบริบทด้านต่างๆของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแบบไม่มีส่วนร่วม ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ทำอยู่และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการด้วยการพูดคุยในเรื่องทั่วไป

4.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานและพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลอย่างไม่เป็นทางการ

4.3 ผู้วิจัยการเขียนบันทึกข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจะได้อบรมถึงปัญหาและนำไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

2. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ตามขอบเขตเนื้อหาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. นำแบบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมปฏิบัติตนเองและผู้อื่นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเพื่อหาคุณภาพโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในการสื่อความ

4. ดำเนินการขอพิจารณาจริยธรรมต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันราชานุกูล เพื่อพิทักษ์สิทธิของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและครอบครัว (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

5. ทดลองใช้ (Try out) แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์

6. ปรับปรุงหลังจากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์ ก่อนนำไปใช้ ดังนี้

6.1 แผนการจัดการเรียนรู้ มีการปรับการสอนจากการสอนรายกลุ่มจำนวน 3 ครั้ง เป็นการสอนรายบุคคลจำนวน 2 ครั้ง และการสอนรายกลุ่มจำนวน 1 ครั้ง และปรับระยะเวลาในการสอนรายบุคคลจำนวน 4 คน เป็นคนละ 15 นาที รวมใช้เวลา 60 นาทีต่อ

1 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ียบเท่ากับเวลาในการสอนรายกลุ่มจำนวน 1 ครั้ง 60 นาที (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 รายละเอียดการสอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ลำดับ	แผนการจัดการเรียนรู้	รูปแบบการสอน	ระยะเวลา
1	การพูด	ครั้งที่ 1	คนละ 15 นาที
		สอนรายบุคคล จำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 2	คนละ 15 นาที
2	การแต่งกาย	สอนรายบุคคลจำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 3	60 นาที
		สอนรายกลุ่ม 4 คน	
3	การเข้าห้องน้ำ	ครั้งที่ 1	คนละ 15 นาที
		สอนรายบุคคล จำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 2	คนละ 15 นาที
4	การเล่น	สอนรายบุคคลจำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 3	60 นาที
		สอนรายกลุ่ม 4 คน	
5	การเล่น	ครั้งที่ 1	คนละ 15 นาที
		สอนรายบุคคล จำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 2	คนละ 15 นาที
6	การเล่น	สอนรายบุคคลจำนวน 4 คน	รวม 60 นาที
		ครั้งที่ 3	60 นาที
		สอนรายกลุ่ม 4 คน	

5.2 แบบสังเกตพฤติกรรม มีการปรับปรุงแบบสังเกตให้เป็นแบบตารางตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ซึ่งปรับปรุงจากแบบประเมินการฝึกทักษะและเกณฑ์การให้คะแนนของ วีระเชษฐ ปัญญาจริยะกุล (2549: 58) และสมนึก เหลืองอ่อน (2549: 65) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสังเกตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยแบบสังเกตพฤติกรรมที่ปรับปรุงนี้มีระดับการให้คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 0 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือบอกให้ทำตาม

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

5.3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรม มีการเพิ่มเติมคำถามในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับรายการพฤติกรรมในแบบสังเกตตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างคำถามที่ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ในภาคปลายปีการศึกษา 2552 ดังนี้

1. สัมภาษณ์พฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น จากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนก่อนการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

2. บันทึกข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นของนักเรียนก่อนการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัย

3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 1 สัปดาห์ รวม 4 สัปดาห์

4. บันทึกข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นของนักเรียนหลังจากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัย

5. สัมภาษณ์พฤติกรรมการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น จากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียน หลังจากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ไปแล้ว 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สัปดาห์	กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือวิจัย	ผู้ดำเนินการ	หมายเหตุ
1	1. สัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้ดูแลและนักเรียนก่อนการ สอน	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย	
	2. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนก่อน การสอน	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- ผู้วิจัย ผู้ปกครอง และอาจารย์ ผู้ดูแล	ผู้วิจัยและ อาจารย์ สังเกตที่ โรงเรียน ผู้ปกครอง สังเกตที่บ้าน
2	สอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการพูด	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 1	- ผู้วิจัย	
3	สอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การแต่งกาย	- แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 2	- ผู้วิจัย	
4	สอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเข้าห้องน้ำ	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 3	- ผู้วิจัย	
5	สอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การเล่น	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 4	- ผู้วิจัย	

ตารางที่ 4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล (ต่อ)

ลำดับ	กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือวิจัย	ผู้ดำเนินการ	หมายเหตุ
6	1.สังเกตพฤติกรรมนักเรียนหลัง การสอน	- แบบสังเกต พฤติกรรม	- ผู้วิจัย ผู้ปกครอง และอาจารย์ ผู้ดูแล	ผู้วิจัยและ อาจารย์ สังเกตที่ โรงเรียน ผู้ปกครอง สังเกตที่บ้าน
	2.สัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้ดูแลและนักเรียนหลังการสอน	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย	

หมายเหตุ : ผู้วิจัยมีการบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ไว้ด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้จากการการสังเกต และการสัมภาษณ์ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมารายงานผลและเปรียบเทียบทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและความเรียง โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้คือ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการคำนวณ เพื่อใช้เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ดังต่อไปนี้

1. การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม หาได้จากการรวมคะแนนผลการสังเกตตามรายการพฤติกรรมจากผู้ประเมิน จำนวน 3 คน คือ ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และผู้วิจัย โดยมีคะแนนระดับพฤติกรรม 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 0 หมายถึง ไม่สามารถปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือบอกให้ทำตาม

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเป็นประจำ
นำคะแนนพฤติกรรมที่รวมได้จากผู้ประเมินทั้ง 3 คน มาหารด้วยจำนวนรายการ
พฤติกรรมทั้งหมดของพฤติกรรมในด้านนั้น ตัวอย่างเช่น

เด็กชายวันเทพ (นามสมมุติ) มีคะแนนพฤติกรรมในด้านการพูด ดังรายการ
ต่อไปนี้

รายการที่ 1 เรื่องการพูดทักทาย มีคะแนนประเมินจากอาจารย์ผู้ดูแล 3
คะแนน ผู้ปกครอง 2 คะแนน และจากผู้วิจัย 3 คะแนน จึงมีคะแนนรวม $3+2+3 = 8$ คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 9 คะแนน

รายการที่ 2 เรื่องการพูดขอโทษ มีคะแนนประเมินจากอาจารย์ผู้ดูแล 3
คะแนน ผู้ปกครอง 1 คะแนน และจากผู้วิจัย 3 คะแนน จึงมีคะแนนรวม $3+1+3 = 7$ คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 9 คะแนน

รายการที่ 3 เรื่องการพูดขอบคุณ มีคะแนนประเมินจากอาจารย์ผู้ดูแล 3
คะแนน ผู้ปกครอง 2 คะแนน และจากผู้วิจัย 3 คะแนน จึงมีคะแนนรวม $3+2+3 = 8$ คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 9 คะแนน

รายการที่ 4 เรื่องการถามคำถาม มีคะแนนประเมินจากอาจารย์ผู้ดูแล 2
คะแนน ผู้ปกครอง 2 คะแนน และจากผู้วิจัย 2 คะแนน จึงมีคะแนนรวม $2+2+2 = 6$ คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 9 คะแนน

รายการที่ 5 เรื่องการตอบคำถาม มีคะแนนประเมินจากอาจารย์ผู้ดูแล 2
คะแนน ผู้ปกครอง 2 คะแนน และจากผู้วิจัย 2 คะแนน จึงมีคะแนนรวม $2+2+2 = 6$ คะแนน จาก
คะแนนเต็ม 9 คะแนน

เด็กชายวันเทพมีคะแนนพฤติกรรมในด้านการพูดรวมทั้งหมด
 $8+7+8+6+6 = 35$ คะแนน จากการสังเกตพฤติกรรมการพูดใน 5 รายการ ดังนั้นค่าเฉลี่ยคะแนน
พฤติกรรมด้านการพูดของเด็กชายวันเทพ จึงเท่ากับ $35 \div 5 = 7$

2. การหาค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรม ทำได้โดยการนำค่าเฉลี่ยรวมคะแนน
พฤติกรรมที่ได้ในแต่ละด้าน คูณด้วยร้อยละ แล้วหารด้วยจำนวนคะแนนเต็มของการสังเกตพฤติกรรม
ตัวอย่างเช่น

ค่าเฉลี่ยรวมคะแนนพฤติกรรมด้านการพูดของเด็กชายวันเทพ เท่ากับ 7
คะแนนเต็มการสังเกตพฤติกรรม จากผู้ประเมิน 3 คน เท่ากับ 9
ดังนั้น ค่าร้อยละของคะแนนพฤติกรรมด้านการพูดของเด็กชายวันเทพจึง
เท่ากับ $(7 \times 100) \div 9 = 77.78$

3. การกำหนดระดับคุณภาพคะแนนเพื่อใช้ในการแปลผลระดับพฤติกรรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับคุณภาพคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งปรับปรุงตามเกณฑ์การให้คะแนนของ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ (สมนึก เหลืองอ่อน, 2549: 73 และดาวประกาย แก้วนพรัตน์, 2549: 55) ดังนี้

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	ดี
ร้อยละ 60-69	ปานกลาง
ร้อยละ 50-59	พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 50	ปรับปรุง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำมาเขียนบรรยายความเรียงเชิงพรรณนาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ดีความและประมวลข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาผลของการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอ เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในเรื่องเพศ นำเสนอเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 6 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการแต่งกายเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 7 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการเข้าห้องน้ำเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 8 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการเล่น เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 9 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 5 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้าน การพูด เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ชื่อ	รายการพฤติกรรม					ค่าเฉลี่ยรวม	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	
	ช่วงเวลาประเมิน	1.การพูดทักทาย	2.การพูดขอโทษ	3.การพูดขอขอบคุณ	4.การถามคำถาม				5.การตอบคำถาม
เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)	ก่อน	8	7	8	6	6	7	77.78	ดี
	หลัง	8	8	9	8	9	8.4	93.33	ดีมาก
เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมติ)	ก่อน	5	2	4	3	3	3.4	37.78	ปรับปรุง
	หลัง	9	6	6	7	7	7	77.78	ดี
เด็กหญิงแอนนา (นามสมมติ)	ก่อน	9	9	9	6	6	7.8	86.67	ดีมาก
	หลัง	9	9	9	9	9	9	100	ดีมาก
เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมติ)	ก่อน	8	5	7	5	6	6.2	68.89	ปานกลาง
	หลัง	8	7	7	6	6	6.8	75.56	ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า

เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด จากระดับดีเป็นระดับดีมาก โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการพูด ร้อยละ 77.78 (ระดับดี) และร้อยละ 93.33 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด จากระดับปรับปรุงเป็นระดับดี โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการพูด ร้อยละ 37.78 (ระดับปรับปรุง) และร้อยละ 77.78 (ระดับดี) ตามลำดับ

เด็กหญิงสายน้ำมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด จากระดับปานกลางเป็นระดับดี โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการพูด ร้อยละ 68.89 (ระดับปานกลาง) และร้อยละ 75.56 (ระดับดี) ตามลำดับ

ส่วนเด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการพูด ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 86.67 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้านการแต่งกาย
เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ชื่อ	รายการพฤติกรรม	ช่วงเวลาที่ประเมิน	รายการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย							ค่าเฉลี่ยรวม	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
			1.การเลือกชุดเครื่องแต่งกาย	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	2.แต่งกายด้วยตนเอง	3.1 แต่งกายไม่รัดแน่น	3.2 ไม่ใช้ปะปนกับผู้อื่น	3.3 เครื่องแต่งกายไม่ยับย่น			
เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)	ก่อน	1	33.33	ปรับปรุง	7	8	8	7	7.5	83.33	ดีมาก	
	หลัง	2	66.67	ปานกลาง	8	8	8	8	8	88.89	ดีมาก	
เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมติ)	ก่อน	2	66.67	ปานกลาง	6	7	5	3	5.25	58.33	ปรับปรุง	
	หลัง	3	100	ดีมาก	8	9	9	6	8	88.89	ดีมาก	
เด็กหญิงแอนนา (นามสมมติ)	ก่อน	3	100	ดีมาก	9	8	9	8	8.5	88.89	ดีมาก	
	หลัง	3	100	ดีมาก	9	9	9	9	9	100	ดีมาก	
เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมติ)	ก่อน	3	100	ดีมาก	9	9	9	9	9	100	ดีมาก	
	หลัง	3	100	ดีมาก	9	9	9	9	9	100	ดีมาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 6 มีดังนี้

เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย จากระดับปานกลางเป็นระดับดีมาก โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 66.67 (ระดับปานกลาง) และร้อยละ 100 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

สำหรับพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) พบว่า เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ร้อยละ 58.33 (ระดับพอใช้) และร้อยละ 88.89 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย จากระดับปรับปรุงเป็นระดับปานกลาง โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดย

ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 33.33 (ระดับปรับปรุง) และร้อยละ 66.67 (ระดับปานกลาง) ตามลำดับ

สำหรับพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) พบว่า เด็กชายวันเทพไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 83.33 และร้อยละ 88.89 ตามลำดับ

เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยมีคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ร้อยละ 100 (ระดับดีมาก) และมีคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 88.89 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยมีคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย และคะแนนพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ทั้งก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ร้อยละ 100 อยู่ในระดับดีมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้าน การเข้าห้องน้ำ เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ชื่อ	รายการพฤติกรรม						ค่าเฉลี่ยรวม	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
	ช่วงเวลาที่ประเมิน	1. การล็อกเข้าห้องน้ำถูกต้องตามเพศ	2. การทำความสะอาดโต๊ะโถ้ววม	3. การจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำ	4. การล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ				
เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)	ก่อน	9	5	4	6	6	66.67	ปานกลาง	
	หลัง	9	8	7	7	7.75	86.11	ดีมาก	
เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมติ)	ก่อน	7	5	3	4	4.75	52.78	ปรับปรุง	
	หลัง	8	8	6	6	7	77.78	ดี	
เด็กหญิงแอนนา (นามสมมติ)	ก่อน	9	8	7	7	7.75	86.11	ดีมาก	
	หลัง	9	9	9	9	9	100	ดีมาก	
เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมติ)	ก่อน	7	8	7	7	7.25	80.56	ดีมาก	
	หลัง	8	9	9	8	8.5	94.44	ดีมาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 7 มีดังนี้

เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำจากระดับปานกลางเป็นระดับดีมาก โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ ร้อยละ 66.67 (ระดับปานกลาง) และร้อยละ 86.11 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำจากระดับปรับปรุงเป็นระดับดี โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ ร้อยละ 52.78 (ระดับปรับปรุง) และร้อยละ 77.78 (ระดับดี) ตามลำดับ

เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 86.11 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 80.56 และร้อยละ 94.44 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้านการเล่น เป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ชื่อ	รายการพฤติกรรม							ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
	ช่วงเวลาที่เหมาะสม	1.การถืออกของเล่นที่เหมาะสมตามเพศ	2.การขอของเล่นขณะอยู่ที่เพื่อนเล่น	3.การแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ	ค่าเฉลี่ยรวม	ร้อยละ			
เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)	ก่อน	9	7	9	8.33	92.59	ดีมาก		
	หลัง	9	8	9	8.67	96.33	ดีมาก		
เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมติ)	ก่อน	7	1	2	3.33	37.04	ปรับปรุง		
	หลัง	9	7	8	8	88.89	ดีมาก		
เด็กหญิงแอนนา (นามสมมติ)	ก่อน	9	8	9	8.67	96.33	ดีมาก		
	หลัง	9	9	9	9	100	ดีมาก		
เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมติ)	ก่อน	7	8	8	7.67	85.19	ดีมาก		
	หลัง	8	9	9	8.67	96.33	ดีมาก		

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 8 พบว่า

เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่นจากระดับปรับปรุงเป็นระดับดีมาก โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเล่น ร้อยละ 37.04 (ระดับปรับปรุง) และร้อยละ 88.89 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

เด็กชายวันเทพไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเล่นอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 92.95 และร้อยละ 96.33 ตามลำดับ

เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเล่นอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 93.66 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมด้านการเล่นอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 85.19 และร้อยละ 96.33 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

ชื่อ	รายการพฤติกรรม					ค่าเฉลี่ยรวม 4 พฤติกรรม	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
	ช่วงเวลาที่ประเมิน	1.ค่าเฉลี่ยรวมพฤติกรรมการพูด	2.ค่าเฉลี่ยรวมพฤติกรรมการแต่งกาย	3.ค่าเฉลี่ยรวมพฤติกรรมการเข้าห้องน้ำ	4.ค่าเฉลี่ยรวมพฤติกรรมการเล่น			
เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)	ก่อน	7	7.5	6	8.33	7.21	80.11	ดีมาก
	หลัง	8.4	8	7.75	8.67	8.21	91.22	ดีมาก
เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมติ)	ก่อน	3.4	5.25	4.75	3.33	4.18	46.44	ปรับปรุง
	หลัง	7	8	7	8	7.5	83.33	ดีมาก
เด็กหญิงแอนนา (นามสมมติ)	ก่อน	7.8	8.5	7.75	8.67	8.18	90.89	ดีมาก
	หลัง	9	9	9	9	9	100	ดีมาก
เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมติ)	ก่อน	6.2	9	7.25	7.67	7.53	83.67	ดีมาก
	หลัง	6.8	9	8.5	8.67	8.24	91.55	ดีมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 9 มีดังนี้

เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น จากระดับปรับปรุงเป็นระดับดีมาก โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรม ร้อยละ 46.44 (ระดับปรับปรุง) และร้อยละ 83.33 (ระดับดีมาก) ตามลำดับ

เด็กชายวันเทพไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 80.11 และร้อยละ 91.22 ตามลำดับ

เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 90.89 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น โดยก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก คือ ร้อยละ 83.67 และร้อยละ 91.55 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมของนักเรียน จากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 ประเด็นดังนี้

1. ด้านการพูด
2. ด้านการแต่งกาย
3. ด้านการเข้าห้องน้ำ
4. ด้านการเล่น

1. ด้านการพูด

การสัมภาษณ์พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในด้านการพูด เสนอเป็นรายบุคคลดังต่อไปนี้

1.1 เด็กชายวันเทพ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กชายวันเทพ มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “ครับ” ด้วยตนเอง โดยที่อาจารย์ผู้ดูแลไม่ต้องกระตุ้นหรือบอกให้พูด ส่วนผู้ปกครองมีการกระตุ้นเตือนให้พูด เมื่อพูดตามก็จะได้รับคำชม หรือขนมเป็นรางวัล ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : พูดทักทาย สวัสดีมีทุกครั้ง การตอบคำถามเป็นบางคำ บางครั้ง

ถาม : ผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : เป็นบางครั้ง

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่บอก หรือกระตุ้นให้พูดบ้างไหมคะ

ตอบ : มีการชมคะ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีทุกครั้งค่ะ

เด็กชายวันเทพ

ถาม : เวลานั้นพูดกับผู้ใหญ่มีคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมครับ

ตอบ : มี ทุกครั้ง

ถาม : ใครสอนให้พูดครับ

ตอบ : ครู

ถาม : ถ้าผู้ใหญ่บอกให้พูด “ครับ” แล้วนั่งพูดตาม ผู้ใหญ่มีการชม หรือให้ขนมบ้างไหมครับ

ตอบ : มีชม มีให้ขนม

ถาม : แล้วนั่งชอบไหมครับ

ตอบ : ชอบ

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพ มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “ครับ” ซึ่งอาจารย์ผู้ดูแลไม่ต้องกระตุ้นหรือบอกให้พูด ส่วนผู้ปกครองก็ลดการกระตุ้นเตือนด้วยคำพูดลง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มี

ถาม : ผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : บอกให้พูดน้อยกว่าเดิม

ถาม : ผู้ปกครองมีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่บอกหรือกระตุ้นให้พูด บ้างไหมคะ

ตอบ : ให้ขนม น้องก็มีการต่อรองของรางวัล

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : อยู่ที่โรงเรียนจะมีทุกครั้ง

เด็กชายวันเทพ

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่มีคำลงท้าย “ครับ” บ้างหรือเปล่าครับ

ตอบ : มี

ถาม : ผู้ใหญ่ต้องบอกให้พูดคำว่า “ครับ” บ้างไหมครับ

ตอบ : ต้องมีบอบบ้าง ที่บ้าน

ถาม : ถ้าผู้ใหญ่บอกรักให้พูด “ครับ” แล้วน้องพูดตาม ผู้ใหญ่เขาชม หรือให้รางวัลบ้างไหมครับ

ตอบ : มีชม ให้ขนม ของเล่น

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง โดยที่ผู้ปกครองลดความถี่ในการกระตุ้นหรือบอกรักให้น้องน้อยลง

1.2 เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรัตน์มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “ครับ” ไม่บ่อยครั้ง ซึ่งอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองต้องกระตุ้นหรือบอกรักให้พูด เมื่อพูดตามก็จะได้รับคำชม หรือขนมเป็นรางวัล ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัตน์

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีเป็นบางครั้ง ส่วนมากเป็นคำว่า “สวัสดีครับ” “ขอบคุณครับ”

ถาม : ผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีบอก

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่บอกไหมคะ

ตอบ : มีชมว่า ดี เก่ง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีเป็นบางครั้ง ต้องกระตุ้นให้พูด

ถาม : อาจารย์มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่กระตุ้นให้น้องพูดบ้างไหมคะ

ตอบ : มีบอก มีชม บางครั้งถ้าเขาทำด้วยตัวเองก็ชม และบอกว่าเขาเป็นตัวอย่างกับเพื่อนๆ

เด็กชายวิรัตน์

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่มีคำลงท้ายว่า “ครับ” บ้างหรือเปล่าครับ

ตอบ : มี เป็นบางครั้ง

ถาม : น้องพูดเอง หรือผู้ใหญ่บอกให้พูดครับ

ตอบ : ผู้ใหญ่

ถาม : พอพูดครับ ตามผู้ใหญ่บอกแล้ว เขามีชม หรือให้ขนมเป็นรางวัล

บ้างไหมครับ

ตอบ : มี

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรัตน์ มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “ครับ” ไม่ทุกครั้ง แต่บ่อยครั้งกว่าเดิม โดยอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองมีการกระตุ้นหรือบอกให้พูด เมื่อพูดตามก็จะได้รับคำชม ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัตน์

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มี พูดบ่อยขึ้น

ถาม : ผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้น้องพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : ก็ยังคงบอกอยู่เรื่อยๆ ถ้าเขาไม่พูดออกมา

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่บอกไหมคะ

ตอบ : มีชมบ้าง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “ครับ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีเป็นบางครั้ง

ถาม : ต้องกระตุ้นหรือบอกให้น้องพูดไหมคะ

ตอบ : มีบอกให้พูด

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “ครับ” ตามที่กระตุ้นให้พูด

บ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม

เด็กชายวิรัตน์

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่มีคำลงท้าย “ครับ” ทุกครั้งไหมครับ

ตอบ : ไม่ทุกครั้ง

ถาม : ต้องมีใครบอกให้พูด “ครับ” ไหมครับ

ตอบ : ผู้ใหญ่

ถาม : พอพูด “ครับ” ตามผู้ใหญ่บอกแล้ว เขามีชม หรือให้ขนมเป็นรางวัลไหมครับ

ตอบ : มีชม ดีมาก

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการลงท้ายว่า “ครับ” บ่อยครั้งกว่าเดิม โดยอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองมีการกระตุ้นหรือบอกให้พูด เมื่อพูดตามก็จะได้รับคำชม

1.3 เด็กหญิงแอนนา (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กหญิงแอนนามีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยครั้ง เมื่อพูดก็จะได้รับคำชมในบางครั้ง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงแอนนา

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีทุกครั้ง บางทีเขาจะถามเพื่อนเขา ว่า “ยาย ยายคะ เพื่อนหนูชื่อนั่นชื่อนี้ไปไหนคะ”

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม น่ารัก

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีทุกครั้ง (เพิ่มเติม) สำหรับเรื่องการขอโทษ ครูต้องอธิบายว่าทำไมต้องขอโทษ ส่วนน้องก็จะพูดว่า “ขอโทษค่ะ”

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาหนูพูดกับผู้ใหญ่ มี “คะ” มี “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มี

ถาม : บางครั้งที่ไม่พูด “คะ” “ค่ะ” กับผู้ใหญ่ คุณแม่มีบอกไหมคะ ว่า “ให้พูดคะด้วยสิลูก” คุณแม่มีบอกไหมคะ

ตอบ : มีค่ะ

ถาม : ครูก็เคยชิมไหมคะ เวลาหนูพูด “คะ” พูด “คะ” พูดจาเพราะๆ

ตอบ : (พยักหน้า)

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนา มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “คะ” ทุกครั้ง เมื่อพูดก็จะได้รับคำชมว่า ดี หรือเก่ง ในบางครั้ง แต่ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า สำหรับคนที่น้องไม่สนิทสนมด้วยมักจะไม่ว่างพูดคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “คะ” มักจะถามคำ ตอบคำ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงแอนนา

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “คะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีทุกครั้ง (เพิ่มเติม) ถ้าคนไม่สนิทด้วย จะถามคำ ตอบคำ การขอ

โทษ ถ้าทำผิด แม่เป็นคนบอกให้พูดขอโทษ

ถาม : มีการให้รางวัลเมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” “คะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม เก่ง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “คะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มีทุกครั้ง

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่ มี “คะ” หรือ “คะ” บ้างหรือเปล่าคะ

ตอบ : มีคะ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง โดยมีการพูดคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “คะ” เช่นเดียวกับก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

1.4 เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำมีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “คะ” ในการกล่าวคำทักทาย ส่วนประโยคอื่นไม่ค่อยพูด อาจารย์ต้องกระตุ้นให้พูดที่โรงเรียน เมื่อทำตามก็จะชมว่าเก่ง ปรบมือ หรือ

ให้ของรางวัล เป็นบางครั้ง ส่วนผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้พูดที่บ้าน เมื่อทำตามก็จะให้คำชมเชย หากไม่ทำตามผู้ปกครองจะขู่ฟ้องครู ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยไหมคะ

ตอบ : มี กับคนรอบข้างไม่ต้องบอกให้พูด เขาพูดเอง แต่กับพ่อกับแม่ ต้องบอกให้พูด “คะ” (เพิ่มเติม) บางครั้งพูดครบกับเขาก็ไม่ได้ เขาบอกว่าต้องพูด “จ๊ะ” “จ๊ะ”

ถาม : เมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” ตามที่บอกหรือกระตุ้นให้พูด คุณพ่อคุณแม่ มีการให้รางวัลหรือชมบ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม ว่าเก่ง บางทีก็ขู่ว่าถ้าไม่ทำจะฟ้องครู

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : พูดทักทายสวัสดิ์ มี “คะ” ทุกครั้ง แต่ประโยคอื่นไม่ค่อยมี “คะ”

ต้องกระตุ้น

ถาม : เมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” ตามที่อาจารย์บอกหรือกระตุ้นให้พูด อาจารย์มีการให้รางวัลหรือชมบ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม เก่งมาก ปรบมือ ให้ของรางวัลเป็นบางครั้ง

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่ มี “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างหรือเปล่าคะ

ตอบ : มีค่ะ

ถาม : หนูพูดเอง หรือมีผู้ใหญ่บอกให้พูด

ตอบ : แม่บอกให้พูด

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำ มีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยครั้งกว่าเดิม ตามอารมณ์ อาจารย์ผู้ดูแลลดการกระตุ้นลง เมื่อพูดตามที่อาจารย์ผู้ดูแลกระตุ้น ก็จะได้รับคำชมเชย ส่วนผู้ปกครองจะกระตุ้นด้วยการพูดที่มีคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” ด้วยก่อน แล้วน้องก็พูดตอบกลับด้วยคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” เมื่อพูดตามที่กระตุ้นก็จะให้คำชม ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างไหมคะ

ตอบ : มี ตามจังหวะ ตามอารมณ์ของเขา

ถาม : เวลาอยากให้น้องพูด “คะ” “ค่ะ” กับเรา มีการบอกให้น้องพูด หรือกระตุ้นให้น้องพูด อย่งไรคะ เช่น เราพูด “คะ” กับเขาก่อน แล้วเขาจึงพูด “คะ” ตอบ หรือบอกให้เขาพูด “คะ” สัก

ตอบ : “คะ” กับเขาก่อน แล้วเขาก็จะตอบ “คะ” มา

ถาม : เมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” ตามที่บอกหรือกระตุ้นให้พูด มีการให้รางวัลหรือชมบ้างไหมคะ

ตอบ : มีชม เก่งมาก

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องมีการพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยไหมคะ

ตอบ : พูด “สวัสดีค่ะ” บ่อย แต่ประโยคอื่นต้องกระตุ้นนิดหน่อย

ถาม : อาจารย์กระตุ้นให้น้องพูดอย่างไรคะ

ตอบ : บอกเขาว่า น้องสายน้ำพูดไม่เพราะเลย

ถาม : เมื่อน้องพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” ตามที่บอกหรือกระตุ้นให้พูด อาจารย์มีการให้รางวัลหรือชมบ้างไหมคะ

ตอบ : มีชมเชย

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาพูดกับผู้ใหญ่มีพูด “คะ” หรือ “ค่ะ” บ้างรึเปล่าคะ

ตอบ : พูดค่ะ ทุกครั้ง

ถาม : หนูพูดเอง ผู้ใหญ่บอกให้พูดคะ

ตอบ : แม่บอกให้พูด

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมกับ **เพศของตนเอง** โดยการพูดคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยครั้งขึ้น อาจารย์ผู้ดูแลกระตุ้นให้พูดน้อยลง ส่วนผู้ปกครองก็ยังคงมีการกระตุ้นหรือบอกให้พูดโดยการบอกไปให้พูดด้วยการพูด “คะ” หรือ “ค่ะ” ด้วยก่อน เมื่อเด็กหญิงสายน้ำพูดคำลงท้าย “คะ” หรือ “ค่ะ” ตามที่กระตุ้นทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลมีการให้รางวัล

2. ด้านการแต่งกาย

การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างในพฤติกรรมด้านการแต่งกาย นำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคลต่อไปนี้

2.1 เด็กชายวันเทพ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพสามารถแต่งกายด้วยตนเองได้เมื่ออยู่ที่โรงเรียน แต่เมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองต้องช่วยทำให้หรือช่วยดูให้ผู้ปกครองเลือกเสื้อผ้าให้สวมใส่และเหมาะสมตามเพศ ส่วนด้านสุขลักษณะในการใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เด็กชายวันเทพไม่มีการใช้เสื้อผ้าปะปนกับผู้อื่น ไม่สวมเสื้อผ้ารัดแน่น แต่เคยใส่เสื้อนักเรียนที่อับชื้น ซึ่งอาจารย์ผู้ดูแลได้กระตุ้นเตือนนักเรียนกับผู้ปกครอง และไม่มีการสวมเสื้อผ้าที่อับชื้นอีกแล้ว ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : เมื่ออยู่ที่บ้านน้องเลือกใส่เสื้อผ้าด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องหาให้ใส่

ถาม : เสื้อผ้าที่ใส่เหมาะสมกับเพศของน้อง หรือเด็กผู้ชายไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องแต่งกายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องช่วยใส่ให้

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นไหมคะ

ตอบ : ไม่แน่น

ถาม : เมื่ออยู่ที่บ้าน น้องมีการใช้เสื้อผ้าปนกับคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ปน ใช้ของเขาเอง

ถาม : น้องสวมใส่เสื้ออับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่มี

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นไหมคะ

ตอบ : ไม่แน่น

ถาม : น้องมีการสวมใส่เสื้ออับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : เคยมีใส่เสื้อนักเรียนที่ขึ้นมาเรียน แต่ได้แจ้งผู้ปกครองไปแล้ว และไม่มีมาอีกแล้ว

เด็กชายวันเทพ

ถาม : ตอนอยู่ที่บ้านน้องเลือกใส่เสื้อผ้าเองหรือใครเลือกให้ครับ

ตอบ : แม่เลือกให้

ถาม : น้องแต่งตัวเองหรือเปล่าครับ ทำเองหมดเลย หรือมีคนช่วยทำ

ตอบ : ทำเอง เวลาใส่กลับด้านแม่จะบอกให้เปลี่ยนใสใหม่

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพมีการเลือกเสื้อผ้าสวมใส่เองเป็นบางครั้งเมื่ออยู่บ้าน ส่วนชุดนักเรียนผู้ปกครองเลือกให้ สามารถแต่งกายด้วยตนเองได้ที่โรงเรียน แต่เมื่ออยู่ที่บ้านยังคงให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ ส่วนด้านสุขลักษณะในการใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เด็กชายวันเทพ ไม่มีการใช้เสื้อผ้าปะปนกับผู้อื่น ไม่สวมเสื้อผ้ารัดแน่น และไม่อับชื้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : เมื่ออยู่ที่บ้านน้องเลือกใส่เสื้อผ้าด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : แม่เลือกให้ บางครั้งเขาก็เลือกเอง

ถาม : น้องแต่งกายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : บางครั้งก็ใส่ให้

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นไหมคะ

ตอบ : ไม่แน่น

ถาม : น้องใช้เสื้อผ้าปนกับคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ปน

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้าอับชื้นไหมคะ

ตอบ : ไม่มี

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการสวมเสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่มีแล้ว

ถาม : อยู่ที่โรงเรียน น้องแต่งกายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาทำด้วยตัวเอง

เด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกใส่เสื้อผ้าเองหรือเปล่านั้นครับ

ตอบ : เลือกใส่เสื้อกล้ามเอง ชุดนักเรียนแม่เลือกให้

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมครับ

ตอบ : ใส่เอง แม่ติดกระดุมให้ ใส่กางเกงเองบางครั้ง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายในเรื่องการเลือกใส่เสื้อผ้าโดยการเลือกด้วยตนเองบ้างเป็นบางครั้งจากเดิมที่ให้ผู้ปกครองเลือกให้ ส่วนพฤติกรรมด้านการแต่งกายในเรื่อง การแต่งกายด้วยตนเองเมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองยังคงช่วยเหลือบ้าง และสามารถทำด้วยตนเองได้ที่โรงเรียน แต่งกายไม่รัดแน่น ไม่อับชื้น และไม่ใช้เครื่องแต่งกายปะปนกับผู้อื่น เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

2.2 เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรัตน์มีพฤติกรรมด้านการแต่งกายเหมาะสมตามเพศ เลือกสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย ในด้านการแต่งกายด้วยตนเอง ผู้ปกครองต้องช่วยสวมใส่ให้ ส่วนด้านสุขลักษณะในการใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เด็กชายวิรัตน์ไม่มีการใช้เสื้อผ้าปะปนกับผู้อื่น ไม่สวมเสื้อรัดแน่น แต่มักสวมเสื้อนักเรียนที่อับชื้น เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องการควบคุมน้ำลาย ต้องกระตุ้นให้ใช้ผ้าเช็ดหน้าซับน้ำลายเป็นประจำ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัตน์

ถาม : น้องเลือกใส่เสื้อผ้าเองไหมคะ

ตอบ : บางครั้งก็ให้เขาเลือกเอง บางครั้งเราก็เลือกให้

ถาม : น้องเลือกเสื้อผ้าเหมาะสมกับเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : จะช่วยทำให้

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อรัดแน่นไหมคะ

ตอบ : ไม่แน่น

ถาม : อยู่ที่บ้าน น้องใช้เสื้อผ้า ปะปนกับคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ปน เขาใช้ของตัวเอง

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : เสื้อจะขึ้น เปียกน้ำลาย ต้องให้ใช้ผ้าเช็ดหน้าซับบ่อยๆ แต่เขามัก

ใช้แขนเสื้อซับมากกว่า

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ยังทำเองได้ค่อยดี ผู้ปกครองต้องแต่งให้

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ขึ้นตลอด ยังไม่ดี

เด็กชายวิรัน

ถาม : น้องเลือกเสื้อผ้าใส่เองไหมครับ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : น้องแต่งตัวเองไหมครับ ทำเองหมดเลย หรือมีคนช่วยทำให้ครับ

ตอบ : แม่ช่วยติดกระดุม ติดตะขอ

ถาม : ถ้าไม่มีกระดุม ไม่มีตะขอ ทำเองได้ไหมครับ

ตอบ : ทำเองได้

ถาม : ใส่เสื้อผ้าเปียก หรือชื้นไหมครับ

ตอบ : เปียกน้ำลาย บางครั้งก็ตอนขี้ เยี่ยวแตก

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กชายวิรัน เลือกสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง ขและเหมาะสมกับเด็กผู้ชาย สามารถช่วยเหลือตนเองในด้านการสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเองดีขึ้น โดยผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลคอยช่วยเหลือเฉพาะในส่วนที่ยาก เช่น การติดกระดุม การรัดเข็มขัดนักเรียน การรูตซิป เป็นต้น เด็กชายวิรันไม่มีการใช้เสื้อผ้าปะปนกับผู้อื่น ไม่สวมเสื้อผ้ารัดแน่น แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องสวมเสื้อนักเรียนที่อับชื้น เนื่องจากการควบคุมน้ำลายไม่ดี ต้องกระตุ้นให้ใช้ผ้าเช็ดหน้าซับน้ำลายเป็นประจำ และเปียกชื้นบางครั้งหลังจากเข้าห้องน้ำ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัน

ถาม : น้องเลือกใส่เสื้อผ้าด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ให้เขาเลือกเอง

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ถ้าเป็นเสื้อผ้าไม่มีกระดุม ตะขอ จะใส่เองได้

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าชั้นไหมคะ

ตอบ : เสื้อยังเปียกน้ำลายน้อยๆ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : เมื่ออยู่ที่โรงเรียน น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ก็มีช่วยในเรื่องที่ทำยาก เช่น เข็มขัด ตะขอ ซิป กระดุม เป็นต้น

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าชั้นไหมคะ

ตอบ : มีบ้าง ต้องคอยเตือนเรื่องน้ำลาย

เด็กชายวิรัน

ถาม : น้องแต่งตัวเองหรือเป่าครีป ทำเองหมดเลย หรือมีคนช่วยครับ

ตอบ : กางเกงสวมได้ เสื้อมิติดกระดุมไม่ได้ รูดซิปไม่ได้ รัดเข็มขัดไม่ได้

ใส่ถุงเท้าได้ รองเท้าบางครั้งก็ใส่ผิดข้างบ้าง

ถาม : ใส่เสื้อผ้าเปียก หรือชั้นบ้างไหมครับ

ตอบ : มีบางครั้งหลังจากเข้าห้องน้ำ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายในเรื่องการเลือกสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง และสามารถสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลคอยช่วยเหลือในส่วนที่ทำได้ยาก เช่น การติดกระดุม การติดตะขอ การรัดเข็มขัด และการรูดซิป

2.3 เด็กหญิงแอนนา (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนามีพฤติกรรมด้านการแต่งกายเหมาะสมตามเพศ เลือกสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงด้วยตนเอง สามารถแต่งกายด้วยตนเอง โดยผู้ปกครองมีการกระตุ้นให้เปลี่ยนหากสวมใส่ไม่เรียบร้อย มีการใช้ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัวร่วมกับคุณแม่ หรือพี่สาว สวมเสื้อผ้ารัดแน่นเฉพาะชุดที่ชอบ มีการสวมกางเกงที่อับชื้นบ้าง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กหญิงแอนนา

ถาม : น้องเลือกใส่เสื้อผ้าด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : เสื้อผ้าที่น้องเลือกเหมาะสมกับเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาทำเอง บางที ถ้าใส่กลับข้าง ก็บอกเขา ตัวนี้เขาทำได้ไม่เต็ม

ร้อย แต่ก่อนรองเท้าก็ใส่รองเท้าผิดประจำ

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ถ้าเขาชอบ เขาจะใส่นะ

ถาม : เมื่ออยู่ที่บ้าน น้องใช้เสื้อผ้า ปะปนกับคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว จะใช้กับแม่

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ใส่นะ บางทีกางเกงในไม่แห้งก็ใส่นะ เขาไม่ได้พูดอะไรนะ แต่เขา

ต้องใส่ คือว่ามันเป็นเรื่องที่ต้องใส่ ถ้าไม่ใส่มันก็ไม่มีอะไรจะใส่

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศของตัวเองไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม แต่ไม่แน่ใจว่าที่บ้านเตรียมให้หรือไม่

ถาม : เมื่ออยู่ที่โรงเรียน น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำด้วยตัวเอง

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : หนูเลือกเสื้อผ้าเองหรือเปล่านั้นคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : หนูแต่งตัวหรือเปล่านั้นคะ ทำเองหมดเลย ตัดกระดุม ตัดตะขอ ใส่กางเกงใน ใส่เสื้อ ทำเองหมดเลยหรือคะ ต้องให้คุณแม่ช่วยไหมคะ

ตอบ : ไม่ช่วยคะ

ถาม : อยู่ที่บ้าน หนูใช้เสื้อผ้าของคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ใช้ด้วยกัน อาบน้ำเสร็จก็ใช้ผ้า

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กหญิงแอนนามีพฤติกรรมด้านการแต่งกายเหมาะสมตามเพศ เลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงด้วยตนเอง

สามารถแต่งกายด้วยตนเอง ยังมีการใช้ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัวร่วมกับคุณแม่หรือพี่สาว ยังคงสวมเสื้อผ้ารัดแน่นเฉพาะชุดที่ชอบ และสวมใส่กางเกงที่อับชื้นบางครั้ง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงแอนนา

ถาม : น้องแต่งกายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง มีผีดบ้าง ถ้าทำผีดก็ช่วย เช่น ตัดกระดุมสลักกัน

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ถ้าเขาชอบ เขาจะใส่

ถาม : น้องสวมใส่ผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ตัวที่จำเป็นต้องใส่ คือกางเกงใน

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ เมื่ออยู่ที่โรงเรียน

ตอบ : ทำเอง

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : หนูเลือกเสื้อผ้าเองหรือเปล่านั้นคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : หนูใช้เสื้อผ้าวร่วมกับคนอื่นในบ้านบ้างไหมคะ

ตอบ : ใช้ผ้ากับพี่

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยยังคงมีการเลือกเสื้อผ้าด้วยตนเอง แต่งกายด้วยตนเอง เมื่อมีการสวมใส่ไม่ถูกต้องผู้ปกครองก็จะบอกให้แก้ไขหรือช่วยเหลือ มีการแต่งกายรัดแน่นเฉพาะชุดที่ชอบ สวมใส่กางเกงในที่อับชื้น และใช้ผ้าเช็ดตัวร่วมกับแม่หรือพี่สาว

2.4 เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำมีพฤติกรรมด้านการแต่งกายเหมาะสมตามเพศ เลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงด้วยตนเอง ในเรื่องการแต่งกายสามารถทำด้วยตนเอง แต่เมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองมีการช่วยเหลือบ้างหากเป็นเสื้อที่มี

กระดุม ไม่มีใช้เสื้อผ้าร่วมกับคนอื่น ไม่สวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นและอับชื้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาซื้อหรือเลือกใส่เสื้อผ้า น้องเลือกเองหรือเลือกให้น้องคะ

ตอบ : เขาเลือกเอง

ถาม : ชุดที่น้องเลือกเหมาะสมกับเด็กผู้หญิงไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องแต่งกายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ส่วนมากทำเอง มีช่วยติดกระดุมถ้าใส่เสื้อที่มีกระดุม

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่มี

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่มี ถ้าเปียกเขาจะถอดออกเลย

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : เมื่ออยู่ที่โรงเรียน น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำด้วยตัวเอง

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : หนูเลือกเสื้อผ้าเองหรือเปล่านั้นคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : หนูใส่เสื้อผ้าเองไหมคะ ต้องให้คุณแม่ช่วยใส่หรือไม่คะ

ตอบ : ให้แม่ช่วย

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กหญิงสายน้ำสามารถแต่งกายด้วยตนเองที่โรงเรียน ส่วนที่บ้านผู้ปกครองยังคงช่วยในเรื่องการแต่งชุดนักเรียน ส่วนชุดอื่นๆสามารถทำได้ด้วยตนเอง ไม่ใช้เสื้อผ้าร่วมกับคนอื่น ไม่สวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นและอับชื้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาซื้อหรือใส่เสื้อผ้า น้องเลือกเองหรือเลือกให้น้องคะ

ตอบ : น้องเลือกเอง

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองหรือไม่คะ

ตอบ : ต้องคอยดู มีกลับด้านบ้าง ก็จะทำให้ใส่กลับเอง และช่วยเรื่องติด

กระดุมเสื้อ

ถาม : น้องสวมใส่เสื้อผ้ารัดแน่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่รัด

ถาม : เมื่ออยู่ที่บ้าน น้องใช้เสื้อผ้าปนกับคนอื่นในบ้าน

ตอบ : ไม่มี

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้าอับชื้นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ใช่

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องแต่งกายเหมาะสมกับเพศไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : เมื่ออยู่ที่โรงเรียน น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : น้องสวมเสื้อผ้ารัดแน่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่แน่น

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : หนูเลือกใส่หรือเลือกซื้อเสื้อผ้าเองไหมคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : หนูใส่เสื้อผ้าเองไหมคะ ต้องให้คุณแม่ช่วยใส่ไหมคะ

ตอบ : เสื้อผ้าอยู่บ้านทำเอง ชุदनักเรียนให้แม่ช่วย

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับ การสอนโดยใช้เทคนิค การสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยยังคงสามารถเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง สวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเองได้ ผู้ปกครองมีการช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย ไม่ใช้เสื้อผ้าร่วมกับคนอื่น ไม่สวมเสื้อผ้ารัดแน่นและอับชื้น เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

3. ด้านการเข้าห้องน้ำ

การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างในพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคลต่อไปนี้

3.1 เด็กชายวันเทพ (นามสมมติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเด็กชายวันเทพ สามารถเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศที่โรงเรียน มีการทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้ได้ด้วยตนเองที่โรงเรียน โดยมีเป็นบางครั้งที่อาจารย์ต้องบอกให้ทำให้สะอาดอีกครั้ง ส่วนที่บ้านผู้ปกครองต้องช่วยทำความสะอาดให้หรือคอยบอกให้ทำให้สะอาด สามารถแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำได้เองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน แต่ก็มีบ้างที่ไม่เรียบร้อย ในเรื่องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำสามารถทำด้วยตนเองที่โรงเรียนเมื่อมีครูอยู่ดูแลด้วย ส่วนที่บ้านผู้ปกครองต้องเตือนในเรื่องการล้างมือ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : เวลาพาน้องไปเที่ยว แล้วเขาปวดเข้าห้องน้ำ เขาเลือกเข้าห้องน้ำ
ชายไหมคะ

ตอบ : ไม่ได้พาไปไหนเลย ไปแต่โรงเรียน

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วม หลังจากขับถ่ายด้วยตนเองไหมคะ

ตอบ : ต้องคอยบอกให้ราดให้สะอาด บางครั้งก็ทำให้ เพราะเขาชอบเล่น
น้ำ

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวด้วยตัวเองก่อนออกห้องน้ำไหมคะ

คะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ต้องบอกให้ทำ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำที่โรงเรียนถูกต้องตามเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : ถูกต้อง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วม หลังจากขับถ่ายด้วยตนเองไหมคะ

ตอบ : ให้เขาทำเอง ถ้าไม่เรียบร้อยก็จะให้ทำใหม่

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : ถ้ามีการสู่มตรวจ ก็มีบ้างที่ไม่เรียบร้อย ก็ให้ทำใหม่

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ถ้าครูอยู่ ทำทุกครั้ง

เด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำที่โรงเรียนไหมคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : ห้องน้ำที่น้องเลือกเข้าเป็นห้องน้ำชายใช่ไหมครับ

ตอบ : ห้องน้ำชาย

ถาม : หลังจากเข้าห้องน้ำแล้ว น้องแต่งตัวด้วยตัวเองไหมครับ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมครับ

ตอบ : ล้าง

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพสามารถเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศที่โรงเรียน มีการทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้ได้ด้วยตนเองที่โรงเรียน แต่ที่บ้านผู้ปกครองยังคงต้องช่วยทำความสะอาดโถส้วมให้หรือบอกให้ทำ สามารถแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำได้เองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ในเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำสามารถทำได้ด้วยตนเองเมื่ออยู่ที่โรงเรียน ส่วนที่บ้านผู้ปกครองยังคงต้องเตือนบ้าง หากพบว่าไม่ล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : บอกให้รดให้สะอาด ต้องตามไปดู แล้วช่วยรดอีกที (เพิ่มเติม) อยู่ที่โรงเรียนทำได้ พอปิดเทอมมาอยู่ที่บ้านนาน แล้วเปิดเทอมครูจะโทรมาบอกว่าน้องมีปัญหาเรื่องการเข้าห้องน้ำ ทำไม่สะอาด ถ้าเข้าห้องน้ำแล้วเปียก ครูก็โทรให้ผู้ปกครองไปปรับ

ถาม : น้องแต่งตัวด้วยตัวเองก่อนออกห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ให้เขาทำเอง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : บางครั้งถ้าเห็นเขาไม่ทำ ก็บอกให้เขาทำ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำในโรงเรียนถูกต้องตามเพศของตนเองไหมคะ

ตอบ : เลือกเอง และเหมาะสม

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วม หลังจากขับถ่ายด้วยตนเองไหมคะ

ตอบ : .เขาทำเอง และเรียบร้อยทุกครั้งที่ตรวจดู

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยก่อนออกห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ทำด้วยตัวเอง ค่อนข้างเรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ทำเองทุกครั้ง

เด็กชายวันเทพ

ถาม : หลังจากเข้าห้องน้ำแล้ว น้องแต่งตัวด้วยตนเองไหมครับ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : ก่อนออกจากห้องน้ำ น้องล้างมือไหมครับ

ตอบ : ล้าง

ถาม : น้องล้างมือด้วยตัวเอง หรือมีใครบอกให้ล้างครับ

ตอบ : ล้างเอง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำในเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายหรือการแต่งตัวก่อนออกจากห้องน้ำที่โรงเรียนเรียบร้อยขึ้น ในเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำเมื่ออยู่ที่บ้าน จากเดิมที่ผู้ปกครองต้องบอกให้ทำเปลี่ยนเป็นการกระตุ้นเตือนในบางครั้ง และในเรื่องการทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่ายที่โรงเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองและเรียบร้อยทุกครั้งเมื่ออาจารย์ผู้ดูแลทำการตรวจสอบ

3.2 เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรัตน์สามารถเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศในโรงเรียน แต่ห้องน้ำสาธารณะอื่นๆ ผู้ปกครองต้องตามไปส่ง ผู้ปกครองต้องช่วยทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้เมื่ออยู่ที่บ้าน ส่วนที่โรงเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง ด้านแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำต้องให้ผู้ปกครอง

หรืออาจารย์ผู้ดูแลช่วยเหลือ และมีการกระตุ้นให้ล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตนเองทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิวัน

ถาม : เมื่อพาน้องไปเที่ยว แล้วเขาปวดเข้าห้องน้ำ เขาเลือกเข้าห้องน้ำชายด้วยตัวเองไหมคะ หรือต้องพาเขาไป

ตอบ : ต้องพาเขาไป แล้วให้เขาเข้าเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องช่วยทำให้เขา ทำเองไม่ค่อยสะอาด

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : ถ้าเขาทำเอง ไม่ค่อยเรียบร้อย ต้องช่วยจัดให้บ้าง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำทุกครั้งไหมคะ

ตอบ : ไม่ทุกครั้ง ต้องบอกให้ทำ เพราะเขารีบออก

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำในโรงเรียนเหมาะสมตามเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : ที่โรงเรียนเลือกไปเองได้ ถ้าห้องน้ำชายเต็มก็จะบอกให้เขาไปเข้า

อีกฝั่ง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ให้ทำเอง ค่อนข้างเรียบร้อย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : ต้องมีคนทำให้

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ต้องบอกให้ทำ

เด็กชายวิวัน

ถาม : เวลาจะเข้าห้องน้ำ น้องเลือกเข้าเองไหมครับ หรือใครพาไป

ตอบ : ให้แม่พาไป

ถาม : น้องล้างมือ ก่อนออกจากห้องน้ำไหมครับ

ตอบ : บางครั้งก็ไม่ล้าง

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิวันเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศในโรงเรียน แต่ห้องน้ำสาธารณะอื่นผู้ปกครองยังคงตามไปส่ง สามารถ

ทำความสะอาดโกสั่มหลังการใช้ได้ด้วยตนเอง เมื่ออยู่ที่โรงเรียนอาจารย์ผู้ดูแลยังคงต้องช่วยเหลือบ้างในการแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำ เฉพาะในส่วนที่ทำได้ยาก เช่น รัดเข็มขัด ติดตะขอ แต่เมื่ออยู่บ้านสามารถทำได้ด้วยตนเอง สามารถล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำได้ด้วยตนเอง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัน

ถาม : เวลาพาน้องไปเที่ยว แล้วเขาต้องเข้าห้องน้ำ เขาเลือกเข้าห้องน้ำชายด้วยตัวเองไหมคะ หรือต้องพาเขาไป

ตอบ : เราพาเขาไปหน้าห้องน้ำ แล้วเขาเข้าเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโกสั่มหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : พอเขาทำเอง แล้วสะอาด ก็ชม เขาก็ทำได้ดี เลยให้เขาทำเองทุกครั้ง ก็มีไปดูบ้าง ไม่ต้องทำซ้ำให้เขามาก เขาทำเรียบร้อย แต่ก็ใช้น้ำเยอะมาก จนพื้นห้องน้ำเปียกไปหมด

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ก็ทำได้ดี เพราะเสื้อผ้าส่วนใหญ่เป็นเสื้อยืดไม่มีกระดุม กับกางเกงเอวยางยืดที่ใส่ง่าย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ ทุกครั้งไหมคะ

ตอบ : ต้องมีบอบบ้าง ถ้าเห็นว่าเขาไม่ทำ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำในโรงเรียนเหมาะสมตามเพศของเขาไหมคะ

ตอบ : ที่โรงเรียนเข้าเองได้ เหมาะสม

ถาม : น้องทำความสะอาดโกสั่มหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : รูดซิปพอได้ กางเกงดึงขึ้นได้ ถุงทำใส่เอง มีช่วยเรื่องตะขอ เข็มขัด

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำด้วยตัวเอง

เด็กชายวิรัน

ถาม : เวลาจะเข้าห้องน้ำ น้องเลือกเข้าเองไหมครับ

ตอบ : ให้แม่พาเข้าไปด้วย

ถาม : น้องแต่งตัวก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมครับ

ตอบ : ใส่กางเกงเอง บางครั้งไม่เรียบร้อย เสื้อข้างหลังยัดไม่ได้ ครูช่วย
ติดตะขอ รูดซิป ใส่เข็มขัด

ถาม : น่องล้างมือ ก่อนออกจากห้องน้ำไหมครับ

ตอบ : บางครั้งไม่ทำ ผู้ใหญ่บอกให้ทำ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค
การสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำในเรื่อง
การทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่าย จากเดิมที่ผู้ปกครองต้องช่วยทำให้ เป็นการทำให้
ตนเอง ส่วนที่โรงเรียนก็สามารถทำได้เรียบร้อยขึ้น ในเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายหรือการแต่งตัว
ก่อนออกจากห้องน้ำสามารถทำได้ดีขึ้นทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ถึงแม้ว่าต้องได้รับการ
ช่วยเหลือในขั้นตอนที่ยาก เช่น ติดกระดุม รัดเข็มขัด และในเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ
สามารถทำได้ที่โรงเรียน ส่วนที่บ้านผู้ปกครองต้องมีบอกให้ทำบ้าง ถ้าเห็นว่าไม่ทำ

3.3 เด็กหญิงแอนนา (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาสามารถเข้า
ห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศทั้งในโรงเรียนและสถานที่สาธารณะอื่นๆ มีการทำความสะอาดโถส้วม
หลังการใช้ได้ด้วยตนเองที่โรงเรียน ส่วนที่บ้านผู้ปกครองต้องคอยสำรวจ เมื่อพบว่าไม่สะอาดก็ทำ
ให้ ด้านแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำบางครั้งอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครอง
ต้องช่วยเตือนให้จัดการให้เรียบร้อย และสามารถล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตนเอง ดังข้อมูล
การสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงแอนนา

ถาม : เวลาพาน้องไปเที่ยว แล้วน้องต้องเข้าห้องน้ำ น้องเลือกเข้าห้องน้ำ
หญิงด้วยตัวเองไหมคะ หรือต้องพาน้องไป

ตอบ : เขาพาแม่เข้าไปเลย

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : บางทีเราต้องไปล้างให้เขา จัดการให้เขา

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเอง
เรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : เรียบร้อย บางครั้งก็ต้องบอกให้จัดให้เรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : หลังจากเข้าห้องน้ำแล้วเขาทำเอง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำในโรงเรียนและที่สาธารณะเหมาะสมตามเพศด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ครูพาไปหน้าห้องน้ำ แต่น้องเลือกเข้าห้องน้ำหญิงเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : เรียบร้อย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : มีบางครั้ง จัดกระโปรงไม่ตรง จะเตือน

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาไปเที่ยว แล้วหนูปวดฉี่ ปวดท้องจะเข้าห้องน้ำ พี่หรือแม่พาหนูเข้าไปถึงห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : หนูเข้าเอง

ถาม : หนูทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : หนูจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเองค่ะ

ถาม : หนูล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : หนูล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำทุกครั้งไหมคะ

ตอบ : ทุกครั้ง

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาสามารถเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศทั้งในโรงเรียนและสถานที่สาธารณะอื่นๆ มีการทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้ได้ด้วยตนเองที่โรงเรียน แต่ที่บ้านยังไม่เรียบร้อยผู้ปกครองยังคงต้องตามไปช่วยดู ด้านการ

แต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำ อาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองต้องช่วยเตือนให้จัดให้เรียบร้อยเป็นบางครั้ง ส่วนเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำสามารถทำได้ด้วยตัวเอง ตั้งข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาพาน้องไปเที่ยว แล้วน้องต้องเข้าห้องน้ำ น้องยังคงเลือกเข้าห้องน้ำหญิงด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาเลือกเข้าเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องตามไปช่วยดู ไม่ค่อยเรียบร้อย คงคิดว่ามีคนช่วย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำเรียบร้อยด้วย

ตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องบอกเป็นบางครั้ง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาทำเอง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองเรียบร้อยไหม

คะ

ตอบ : สะอาด เรียบร้อยดี

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : มีเรื่องจัดกระโปรงไม่ค่อยตรง ก็จะไม่บอกให้จัดให้ตรง

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองทุกครั้งไหมคะ

ตอบ : ล้างเอง ทุกครั้ง

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : หนูทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : หนูแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : แต่งเองค่ะ

ถาม : หนูล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ล้างค่ะ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ โดยสามารถเลือกเข้าห้องน้ำได้เหมาะสมตามเพศ และล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเอง แต่ยังคงต้องให้ผู้ปกครองช่วยเตือนในเรื่องการทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่ายเมื่ออยู่ที่บ้าน และได้รับการเตือนจากผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลในเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวก่อนออกจากห้องน้ำให้เรียบร้อย เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

3.4 เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำเลือกเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศในโรงเรียน ส่วนห้องน้ำสาธารณะอื่นๆ ให้ผู้ปกครองเป็นผู้พาไปที่หน้าห้องน้ำแล้วเลือกเข้าห้องน้ำเอง สามารถทำความสะอาดโถส้วมหลังการขับถ่ายด้วยตนเองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ด้านแต่งกายหรือจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำสามารถทำได้เรียบร้อย และสามารถล้างมือด้วยตนเองก่อนออกจากห้องน้ำ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาพาน้องไปเที่ยว แล้วน้องต้องเข้าห้องน้ำ น้องเลือกเข้าห้องน้ำหญิงด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ต้องพาเขาไปหน้าห้องน้ำ แล้วเขาเลือกเข้าเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : เรียบร้อย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง ทุกครั้ง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำที่โรงเรียนถูกต้องตามเพศของตนเองไหมคะ

ตอบ : เข้าเอง ถูกต้อง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : สะอาด เรียบร้อยดี

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเอง
เรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ถ้าครูถาม น้องก็ตอบว่าล้างแล้ว พอเช็คดูก็เห็นว่ามือเขายังเปียก
อยู่ แสดงว่าล้างแล้วจริง

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาผู้ใหญ่พาไปเที่ยว แล้วหนูปวดเข้าห้องน้ำ หนูเลือกเข้าห้องน้ำ
เองหรือต้องให้ผู้ใหญ่พาไปคะ

ตอบ : ผู้ใหญ่พาไปหน้าห้องน้ำ แล้วหนูเลือกเข้าเอง

ถาม : หนูทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเองค่ะ

ถาม : หนูแต่งตัวก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ค่ะ

ถาม : หนูล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำไหมคะ

ตอบ : ล้าง

ถาม : ต้องมีใครบอกให้หนูล้างมือไหมคะ

ตอบ : เป็นบางครั้ง

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำ
เลือกเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศในโรงเรียน ส่วนเมื่ออยู่กับผู้ปกครองในสถานที่สาธารณะอื่นๆ
ผู้ปกครองยังคงต้องพาไปที่หน้าห้องน้ำ แล้วเลือกเข้าเอง มีการทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้
ด้วยตัวเอง สามารถจัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำและล้างมือก่อนออกจาก
ห้องน้ำด้วยตนเอง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาพาไปที่ต่างๆ น้องยังคงเลือกเข้าห้องน้ำหญิงเองไหมคะ

ตอบ : พาเขาไปหน้าห้องน้ำ แล้วเขาจะเข้าไปเอง

ถาม : น้องทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำทุกครั้งไหมคะ

ตอบ : ทำเอง ทุกครั้ง

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกเข้าห้องน้ำหญิงที่โรงเรียนด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เลือกเข้าเอง

ถาม : น้องจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกห้องน้ำด้วยตัวเองเรียบร้อยไหมคะ

ตอบ : ทำเอง เรียบร้อย

ถาม : น้องล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเองค่ะ ครูจะถามว่าล้างมือรึยัง แล้วน้องก็จะตอบว่าล้างแล้ว

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาไปเที่ยว แล้วหนูปวดเข้าห้องน้ำ หนูเลือกเข้าห้องน้ำเองหรือ

ให้ผู้ใหญ่พาไปคะ

ตอบ : ให้ผู้ใหญ่พาไปหน้าห้องน้ำ แล้วหนูเข้าเอง

ถาม : หนูทำความสะอาดโถส้วมหลังขับถ่ายด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ทำเอง

ถาม : หนูล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : ล้าง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ โดยยังคงสามารถเลือกเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศในโรงเรียน ส่วนการเข้าห้องน้ำในสถานที่สาธารณะ ผู้ปกครองต้องพาไปที่หน้าห้องน้ำแล้วเลือกเข้าเอง สามารถทำความสะอาดโถส้วมหลังการใช้ จัดเครื่องแต่งกายหลังจากทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำและล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำได้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

4. ด้านการเล่น

การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างในพฤติกรรมด้านการเล่น นำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคลดังต่อไปนี้

4.1 เด็กชายวันเทพ (นามสมมุติ)

ก่อนการสนทนาโดยใช้เทคนิคการสนทนาเชิงพฤติกรรมเด็กชายวันเทพเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมักไม่ขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ แต่ก็ไม่แย่งจากเพื่อน และมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ ส่วนที่บ้านผู้ปกครองให้เล่นคนเดียว ไม่ให้เล่นกับเพื่อนหรือเด็กคนอื่น เพราะเกรงจะถูกเด็กปกติรังแก ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกของเล่นเหมาะกับเด็กผู้ชาย เช่น รถถัง ปืน หุ่นยนต์ บ้างไหมคะ

ตอบ : เขาเลือกเอง ชอบเล่น ตุ๊กตาผู้หญิงก็มีบ้าง ชอบเอามาทุบเล่นจน

ตาหลุด

ถาม : เวลาเล่นกับเพื่อน น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ให้เล่นกับเพื่อนแถวบ้าน เพราะกลัวจะโดนรังแก ไม่ทันเขา

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่น น้องแบ่งให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : อยู่บ้าน ไม่ได้เล่นกับเพื่อน

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นเหมาะกับเด็กผู้ชาย เช่น รถถัง ปืน หุ่นยนต์ บ้างไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : เวลาเล่นกับเพื่อน น้องขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอก่อนเล่น แต่ส่วนมากเพื่อนจะมาเล่นกับเขา

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นจากเขา น้องมีการแบ่งให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : มี

เด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกของเล่นเองไหมครับ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วอยากเล่นของเล่นที่เพื่อนเล่นอยู่ น้องขอเพื่อนเล่นไหมครับ

ตอบ : ขอ

ถาม : เวลาเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้เพื่อนไหมครับ

ตอบ : ให้

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพเลือกเล่นของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง มีการขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ ส่วนที่บ้านผู้ปกครองยังคงเล่นคนเดียว ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกของเล่นด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาเลือกเอง

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : อยู่บ้าน ไม่ให้เล่นกับเพื่อน

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นเหมาะกับเด็กผู้ชายไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอก่อนเล่น

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้เพื่อนเล่นไหมคะ

ตอบ : แบ่ง

เด็กชายวันเทพ

ถาม : น้องเลือกของเล่นด้วยตัวเองไหมครับ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : เวลาอยากเล่นของเล่นที่เพื่อนเล่นกำลังเล่นอยู่ น้องขอเพื่อนก่อนเล่นไหมครับ

ตอบ : ขอ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้เพื่อนเล่นไหมครับ

ตอบ : ให้

ถาม : น้องทำเอง หรือใครบอกให้ทำ

ตอบ : ทำเอง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวันเทพไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยสามารถเลือกเล่นของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง (ไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) มีการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

4.2 เด็กชายวิรัตน์ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิรัตน์เล่นของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมักดึงของเล่นที่ต้องการไปเล่น ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ โดยไม่ขอจากเพื่อนและไม่แบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กชายวิรัตน์

ถาม : น้องเลือกของเล่นด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เขาเลือกเอง

ถาม : ของเล่นที่น้องเลือก เหมาะสมกับเด็กผู้ชายไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่ บ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ขอ อยู่บ้านค่อยไม่มีเพื่อนเล่น

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้ไหมคะ

ตอบ : ให้ เห็นที่โรงเรียนเขาก็ให้

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชายไหมคะ เช่น ปืน รถถัง หุ่นยนต์ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่ไหมคะ

ตอบ : ไม่ขอก่อนเล่น ดึงจากมือเพื่อน ชอบเล่นแรงๆกับเพื่อน

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้เพื่อนเล่น

ไหมคะ

ตอบ : ไม่แบ่ง ต้องคอยเตือน

เด็กชายวิวัน

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้เพื่อนเล่นไหมครับ

ตอบ : ไม่ให้

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กชายวิวันเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง มีการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้าง และเริ่มมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ โดยอาจารย์ผู้ดูแลเป็นผู้กระตุ้นเตือนให้ทำเป็นบางครั้ง ตั้งข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไป

ผู้ปกครองเด็กชายวิวัน

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น ปืน รถถัง หรือหุ่นยนต์ไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : เห็นที่โรงเรียนก็ขอครู ขอเพื่อน

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้ไหมคะ

ตอบ : ที่โรงเรียนเขาแบ่งให้นะ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชายบ้างไหมคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ไหมคะ

ตอบ : ก็มีบ้างที่ดึงจากมือเพื่อน จะมีการเตือนและลงโทษ คือ ไม่ให้ในสิ่ง

ที่อยากได้ อยากเล่น อยากทำ

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้บ้างไหมคะ

ตอบ : แบ่ง บางครั้งต้องเตือนให้ทำ

เด็กชายวิรัตน์

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน ตอนเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอ

ถาม : เวลาเล่นกับเพื่อน ถ้าเพื่อนขอเล่นบ้าง น้องแบ่งให้เพื่อนเล่นไหม

คะ

ตอบ : บางครั้งก็ไม่ให้

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม **เด็กชายวิรัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น** ในเรื่องการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ จากเดิมที่มักจะดึงของเล่นจากมือเพื่อนเป็นการขอจากเพื่อนเป็นบางครั้ง และเริ่มมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ จากเดิมที่มักไม่แบ่งให้เพื่อนเล่น

4.3 เด็กหญิงแอนนา (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมีการขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ แต่เมื่ออยู่ที่บ้านมักไม่ขอของเล่นจากเพื่อน แต่ก็ไม่แย่ง เพราะไม่ชอบเล่นของเล่นที่เพื่อนเล่น และมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองเด็กหญิงแอนนา

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า ด้วยตัวเองไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม เลือกเอง

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ส่วนมากไม่เล่นของเล่นของเพื่อน

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่น น้องให้เพื่อนเล่นไหมคะ

ตอบ : ให้

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า ด้วยตัวเองไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ไหมคะ

ตอบ : มีขอ

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : ให้

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาซื้อของเล่นหรือเล่นของเล่น หนูเลือกเองหรือคุณแม่เลือกให้

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : หนูขอของเล่นจากเพื่อน ตอนเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอค่ะ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอเล่นของเล่นที่หนูเล่น เช่น ขอกระดาษห่อ หนูให้เพื่อนเล่นไหมคะ

ตอบ : ให้ค่ะ

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาเล่นของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง โดยไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง มีการขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่น และมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงแอนนา

ถาม : น้องเลือกของเล่นกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า ด้วยตัวเองไหมคะ

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : เขาไม่ขอเล่นของเล่นของเพื่อน

ถาม : เวลาที่เพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้เพื่อนเล่นไหมคะ

ตอบ : ให้

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า ด้วยตัวเองไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องมีการขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอ ทุกครั้ง

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องแบ่งให้ไหมคะ

ตอบ : แบ่งให้

เด็กหญิงแอนนา

ถาม : เวลาซื้อหรือเล่นของเล่น หนูเลือกเองหรือคุณแม่เลือกให้

ตอบ : เลือกเอง

ถาม : ตอนที่เล่นกับเพื่อน หนูขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอค่ะ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอเล่นของเล่นที่หนูเล่นอยู่ หนูให้เพื่อนเล่นไหมคะ

ตอบ : ให้

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยสามารถเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง (ไม่นับรวมของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) มีการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

4.4 เด็กหญิงสายน้ำ (นามสมมุติ)

ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคเชิงการสอนพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำชอบของเล่นทั้งของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ผู้ปกครองต้องเลือกของเล่นให้ เมื่ออยู่ที่โรงเรียนเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย) มีการขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ขณะอยู่ที่บ้าน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมักไม่ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ แต่ก็ไม่แย่งจากเพื่อน และขออนุญาตเล่นของเล่นจากอาจารย์ผู้ดูแล

ส่วนเรื่องการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ สามารถทำได้ด้วยตัวเองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
 ดั่งข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า บ้างไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : น้องชอบของเล่นเด็กผู้ชาย เช่น ปืน รถถัง และเล่นกับเด็กผู้ชาย แต่ไม่ซื้อให้ ต้องเลือกให้ ของเล่นเด็กผู้หญิงที่ชอบก็มี ตุ๊กตาเพียบเลย มักไม่ค่อยซื้อของเล่นให้

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอก่อนเล่น

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้ไหมคะ

ตอบ : ให้

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงไหมคะเช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : เวลาเล่นกับเพื่อน น้องขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ไม่ขออะ แต่ก็ไม่แย่ง เวลาอยากเล่นของเล่นจะขออนุญาตครู

ถาม : เวลาเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้ไหมคะ

ตอบ : ให้

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน หนูขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ หรือดึงมาเล่นเลยคะ

ตอบ : ขอคะ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอเล่นของเล่นที่หนูเล่นอยู่ หนูให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : ให้

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำยังคงชอบของเล่นทั้งของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงเมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองยังคงช่วยเลือกของเล่นให้

แต่เมื่ออยู่ที่โรงเรียนเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง และของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย มีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ส่วนเรื่องการขอของเล่นที่ตนเองอยากเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ มีการปฏิบัติที่บ้าน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมักไม่ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ แต่ก็ไม่แย่งจากเพื่อนและขออนุญาตจากอาจารย์ผู้ดูแลก่อนเล่นของเล่นที่ต้องการ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้ปกครองหญิงสายน้ำ

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า บ้างไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : ยังคงต้องเลือกให้ มักไม่ซื้อของเล่นให้

ถาม : น้องมีการขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : ขอก่อนเล่น

ถาม : เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องกำลังเล่นอยู่ น้องให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : ให้ เขาไม่หวงของ

อาจารย์ผู้ดูแล

ถาม : น้องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงไหมคะ ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงนะคะ

ตอบ : เหมาะสม

ถาม : น้องขอของเล่นจากเพื่อน เมื่อเพื่อนกำลังเล่นอยู่บ้างไหมคะ

ตอบ : น้องไม่ค่อยอยากเล่นของที่มีคนเล่น จะขออนุญาตครูก่อนเล่น

ถาม : เวลาเพื่อนขอเล่นของเล่นที่น้องเล่นอยู่ น้องให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : ให้

เด็กหญิงสายน้ำ

ถาม : หนูขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ก่อนเล่นบ้างไหมคะ

ตอบ : ขอก่อนเล่นค่ะ

ถาม : เวลาที่เล่นกับเพื่อน แล้วเพื่อนขอของเล่นที่หนูเล่นอยู่ หนูให้เพื่อนไหมคะ

ตอบ : ให้

จากข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า หลังจากที่ได้รับ การสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น โดยยังคงชอบเล่นของเล่นทั้งของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองจึงต้องช่วยเลือก

ของเล่นให้เมื่ออยู่ที่บ้าน แต่เมื่ออยู่ที่โรงเรียนสามารถเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง และของเล่นที่สามารถเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง มีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน เมื่อเพื่อนขอทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ส่วนในเรื่องการขอของเล่น เมื่ออยู่ที่โรงเรียนมักเป็นการขออนุญาตอาจารย์ผู้ดูแลมากกว่าการขอของเล่นจากเพื่อน แต่เมื่ออยู่ที่บ้านมีการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ เช่นเดียวกับก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

การสรุปผลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

จากการนำเสนอข้อมูลการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น จากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 สรุปผลจากการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรม	นักเรียน	ผลจากการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
การพูด	เด็กชายวันเทพ	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง โดยที่ผู้ปกครองลดความถี่ในการกระตุ้นหรือบอกให้พูดน้อยลง
	เด็กชายวิรัตน์	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการลงท้ายว่า “ครับ” บ่อยครั้งกว่าเดิม โดยอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองมีการกระตุ้นหรือบอกให้พูดเมื่อพูดตามก็จะได้รับคำชม
	เด็กหญิงแอนนา	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
	เด็กหญิงสายน้ำ	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมกับเพศของตนเองโดยการพูดคำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยครั้งขึ้น อาจารย์ผู้ดูแลกระตุ้นให้พูดน้อยลง

ตารางที่ 10 สรุปผลจากการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้าน การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรม	นักเรียน	ผลจากการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
การแต่งกาย	เด็กชายวันเทพ	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายในเรื่องการเลือกใส่เสื้อผ้าโดยการเลือกด้วยตนเองบ้างเป็นบางครั้ง
	เด็กชายวิรัตน์	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายในเรื่องการเลือกสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง และสามารถสวมใส่เสื้อผ้าด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลคอยช่วยเหลือในส่วนที่ทำได้ยาก เช่น ติดกระดุม ติดตะขอ รัดเข็มขัด และรัดเชิ็บ
	เด็กหญิงแอนนา	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
	เด็กหญิงสายน้ำ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
การเข้าห้องน้ำ	เด็กชายวันเทพ	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำในเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำที่โรงเรียน เรียบร้อยขึ้น ในเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำเมื่ออยู่ที่บ้าน และในเรื่องการทำความสะดวกโถส้วมหลังจากขับถ่ายที่โรงเรียน สามารถทำได้ด้วยตนเองและเรียบร้อยทุกครั้งเมื่ออาจารย์ผู้ดูแลทำการตรวจสอบ
	เด็กชายวิรัตน์	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำในเรื่องการทำความสะดวกโถส้วมหลังจากขับถ่าย ในเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายหรือการแต่งตัวก่อนออกจากห้องน้ำ สามารถทำได้ด้วยตนเองได้ดีขึ้นทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และในเรื่องการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ สามารถทำเองได้ที่โรงเรียน ส่วนที่บ้านผู้ปกครองต้องมีบอกให้ทำบ้าง ถ้าเห็นว่าไม่ทำ
	เด็กหญิงแอนนา	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
	เด็กหญิงสายน้ำ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ตารางที่ 10 สรุปผลจากการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้าน การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรม	นักเรียน	ผลจากการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
การเล่น	เด็กชายวันเทพ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
	เด็กชายวิรัตน์	มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น ในเรื่องการขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และเริ่มมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน เมื่อเพื่อนขอ
	เด็กหญิงแอนนา	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
	เด็กหญิงสายน้ำ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จากตารางที่ 10 สามารถสรุปผลจากการสัมภาษณ์พฤติกรรมในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ได้ดังนี้

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด 3 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ เด็กชายวิรัตน์ และเด็กหญิงสายน้ำ ส่วนเด็กหญิงแอนนาไม่มีการเปลี่ยนแปลง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์ ส่วนเด็กชายวันเทพ เด็กหญิงแอนนาและเด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย ซึ่งมีได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้ดูแล เนื่องจากเป็นพฤติกรรมในขณะที่อยู่บ้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพและเด็กชายวิรัตน์ ส่วนเด็กหญิงแอนนาและเด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์ สำหรับเด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์ ส่วนเด็กชายวันเทพ เด็กหญิงแอนนาและเด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น ในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเชาวน์ปัญญา 35 - 49 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราชานุกูล จำนวน 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คนและนักเรียนหญิง 2 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรม ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตโดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแลและผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก และการสัมภาษณ์พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครอง อาจารย์ผู้ดูแล และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมโดยการหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์ ดีความ และประมวลข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูด มี 3 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ เด็กชายวิรัตน์ และเด็กหญิงสายน้ำ
2. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) มี 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์
3. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (เฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) มี 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์
4. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ มี 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์
5. นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น มี 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์

โดยสรุป นักเรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นดีขึ้น ยกเว้นเด็กหญิงแอนนาที่มีพฤติกรรมที่ดีมากอยู่แล้วในทุกด้าน

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยใน 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมด้านการพูด
2. พฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย)
3. พฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย
4. พฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ
5. พฤติกรรมด้านการเล่น

1. พฤติกรรมด้านการพูด

นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดดีขึ้น ทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรม มี 3 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ เด็กชายวิรัตน์ และเด็กหญิงสายน้ำ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้เริ่มสอนแผนจัดการเรียนรู้เรื่องการพูดเป็นหน่วยการเรียนรู้แรก และในการสอนหน่วยการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ก็ได้มีการสอดแทรก หรือเป็นตัวอย่างในด้านการพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง ซึ่งเป็นการสอนย้ำให้นักเรียนได้ปฏิบัติเป็นประจำ อีกทั้งในระหว่างการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมก็ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกพูดคำลงท้ายให้เหมาะสมกับเพศของตนเอง ทั้งในการสอนรายบุคคลและการสอนรายกลุ่ม ซึ่งการสอนซ้ำหรือย้ำเป็นส่วนหนึ่งของหลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในรูปแบบ 3 R's ในเรื่อง Repetition หรือการสอนซ้ำ ที่เน้นการสอนซ้ำไปซ้ำมา (ภูฟ้า เสวกพันธ์, 2549 และ วารี ธีระจิตร, 2541)

ส่วนการแทรกการฝึกในเรื่องการพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง ในช่วงที่จัดการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น ก็สอดคล้องกับหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ที่ว่า เมื่อฝึกให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกหลายๆด้านไปด้วย เช่น เวลาฝึกให้ติดกระดุม ก็คุยถึงเรื่องรูปร่าง สี ขนาดของกระดุม และฝึกให้ใส่

กระดุมให้ตรงช่อง ซึ่งจะเป็นการฝึกการใช้ประสาทตา ประสาทสัมผัสมือ และกล้ามเนื้อส่วนนิ้วมือด้วย และสอดคล้องกับหลักในการจัดการเรียนรู้ทางสุขศึกษาของ เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์ (2548) ที่ว่า ควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือผสมผสาน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกระบวนการหรือวิธีการ ซึ่งมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนอยู่ได้นาน

การเป็นตัวอย่างของผู้วิจัยในการพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศในช่วงการจัดการเรียนการสอน และการพูดคุยด้วยในสถานการณ์ทั่วไป ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเลียนแบบ ดังที่ ศรียา นิยมธรรม (2541) ได้กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักชอบเอาอย่างและถูกชักจูงง่าย โดยมากจะชอบเลียนแบบอย่างคนที่รักหรือคนที่อยู่ใกล้ชิด และสอดคล้องกับแนวคิดของ ผดุง อารยะวิญญู (2533) ที่ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเด็กปัญญาอ่อนชอบเลียนแบบครูและผู้ที่ยืนชอบ ในการเรียนรู้ ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกด้านทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ

ในช่วงการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีการจูงใจให้นักเรียนพูดคำลงท้ายว่า “คะ” “ค่ะ” และ “ครับ” และให้รางวัลเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามด้วยการชม หรือปรบมือ ส่วนอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองก็ยังคงสอนหรือบอกให้นักเรียนพูดบ่อยๆ โดยการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา เมื่อนักเรียนพูดตามที่ต้องการแล้ว ก็จะได้รับคำชมเชย หรือของรางวัล ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ การวางเงื่อนไขแบบลงมือกระทำของสกินเนอร์ (Skinner, 1953) อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ที่มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นผลเนื่องมาจากพฤติกรรมนั้น ถ้าพฤติกรรมใดได้รับการเสริมแรงทางบวก พฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ในทางกลับกันหากพฤติกรรมใดได้รับผลกระทบที่เป็นลบหรือทางลบ พฤติกรรมนั้นก็จะลดลงหรือยุติในอนาคต ส่วนสมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547) ก็ได้กล่าวว่าการกระตุ้นและเสริมแรงทางบวก เป็นหลักพื้นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งการกระตุ้นเป็นการเร้าและขยายการตอบสนองที่พึงประสงค์มากขึ้น ส่วนการเสริมแรงทางบวกนำไปสู่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอีก

สำหรับเด็กหญิงแอนนาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการสังเกตและการสัมภาษณ์จะพบว่า เด็กหญิงแอนนามีพื้นฐานการปฏิบัติตนในด้านการพูดที่เหมาะสมตามเพศของตนเองอยู่แล้ว คือ อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นพฤติกรรมปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการสอนของอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครอง ได้รับการกระตุ้นด้วยวาจาให้ปฏิบัติตาม และมีการเสริมแรงทางบวกด้วยการให้รางวัลมาก่อนแล้ว แต่เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมจากการสังเกตจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลง

จากร้อยละ 86.67 เป็น ร้อยละ 100 หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ได้แก่ การจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไปในการจัดการเรียนการสอน จึงอาจส่งผลให้เด็กหญิงแอนนาพูดคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” บ่อยครั้งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย สิ่งของหรือสิ่งที่นักเรียนพอใจ เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ การพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของประภฤติ พูลพัฒน์ (2547) ที่กล่าวไว้ว่า การปรับพฤติกรรมมีจุดมุ่งหมาย คือ 1. เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีให้เป็นพฤติกรรมที่ดี 2. ส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปหรือให้ดียิ่งขึ้น และ 3. สร้างพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ไม่มีมาก่อนให้เกิดขึ้น กล่าวคือ เด็กหญิงแอนนามีพฤติกรรมด้านการพูดที่เหมาะสมตามเพศในระดับดีมากอยู่แล้ว แต่เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมจึงช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วนั้นให้ดียิ่งขึ้นไป และสอดคล้องกับแนวคิดของแคซดิน (Kazdin, 1984 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ที่ว่า เมื่อพฤติกรรมนั้นมีความคงที่สม่ำเสมอแล้ว นักปรับพฤติกรรมควรจะใช้การเสริมแรงแบบตาราง เพราะจะได้ผลดีกว่า และทำให้พฤติกรรมที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปนั้นเกิดขึ้นสม่ำเสมอ และอาจไม่ลดลงหรือลดลงได้ช้ามากเมื่อถูกการหยุดยั้ง โดยเป็นการเสริมแรงเป็นระยะๆ ไม่บ่อยเหมือนขณะที่เริ่มให้เกิดการปรับพฤติกรรมในช่วงแรกๆ นั้นเอง

2. พฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย)

นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ดีขึ้น ทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรมมี 1 คน คือ เด็กชายวิรัตน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กชายวิรัตน์มีปัญหาเรื่องการบังคับใช้กล้ามเนื้อ ทำให้สวมใส่เสื้อผ้าเองด้วยตนเองได้ลำบาก ต้องให้คนช่วยเหลือ และมีปัญหาการเรื่องควบคุมน้ำลายที่บริเวณริมฝีปากจึงทำให้เสื้อที่สวมใส่อับชื้นน้ำลาย จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กชายวิรัตน์เสียความเชื่อมั่นในการช่วยเหลือตนเอง ต้องให้ผู้อื่นคอยช่วยเหลือ เมื่อได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลในเรื่องการฝึกแต่งกายด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กชายวิรัตน์เกิดความสนใจและต้องการที่จะปฏิบัติตาม ดังที่เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2548) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดการเรียนรู้ทางสุขศึกษาไว้ว่า ควรคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน ความสนใจ ความต้องการ และปัญหาของผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรจัดให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ด้วย ส่วนปราโมทย์ สุคนิษฐ์ (2543) ได้กล่าวถึงเทคนิค

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ว่า ต้องจูงใจเด็กให้อยากเปลี่ยนแปลงก่อน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกตู อูทโยธา (2539) ที่ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องมีการใช้แรงจูงใจตลอดเวลา และประภุติ พูลพัฒน์ (2547) ที่ได้เสนอเทคนิควิธีการเสริมสร้างพฤติกรรมของเด็กไว้ว่า การจูงใจ เป็นการกระทำเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ครูต้องการไปถึงจุดมุ่งหมาย

ผู้วิจัยได้ช่วยเสริมกำลังใจในขณะที่เด็กชายวิรัตน์ฝึกแต่งกายด้วยตนเอง ทั้งในช่วงการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย และในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำ ซึ่งมีเรื่องการจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำด้วย จึงอาจทำให้เด็กชายวิรัตน์สามารถช่วยเหลือตนเองในเรื่องการแต่งกายได้บ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของสมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547) ในเรื่องเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ว่า ให้ทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่ทำได้ในการส่งเสริมความรู้สึกมั่นใจในตนเอง ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ก็ได้เสนอวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า ต้องช่วยเด็กให้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะเด็กจะเรียนได้ ถ้าเขามีความรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะในการสอนสุขศึกษาที่ดีของจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2539) ที่เสนอไว้ว่า ควรมุ่งให้เด็กได้ทั้งความรู้ ทักษะที่ดี พร้อมที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นสุขนิสัย โดยการที่ผู้วิจัยช่วยเสริมกำลังใจให้เด็กชายวิรัตน์ในขณะที่ฝึกแต่งกายด้วยตนเองนั้นเป็นการสร้างทัศนคติที่ดี ควบคู่ไปกับการสอนให้รู้ว่าการแต่งกายมีขั้นตอนอย่างไร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ผู้ปกครองและอาจารย์ผู้ดูแลก็ทราบว่าคุณวิจัยกำลังใจฝึกสอนทักษะการปฏิบัติในเรื่องการแต่งกาย จึงได้ช่วยเหลือโดยการกระตุ้น และลดการช่วยเหลือจากช่วยทำให้ทั้งหมด เป็นการช่วยทำในเรื่องที่ยากเช่น การติดกระดุม การรูดซิป การรัดเข็มขัด ส่วนการสวมใส่เสื้อผ้าที่สามารถทำได้ ก็จะทำให้เด็กชายวิรัตน์ทำด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ที่ว่าพยายามฝึกให้เด็กช่วยตนเองให้มากที่สุด แม้บางคนจะมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ให้ทำงานประสานกัน เช่น ไม่สามารถดักข้าวใส่ปากได้โดยไม่หก ก็จะต้องพยายามฝึกให้ทำทีละน้อย การฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ จะเป็นการช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น และแบ่งเบาภาระจากผู้เลี้ยงดู สนวนวารี ธีระจิตร (2541) ก็ได้กล่าวถึงหลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า การสอนให้รู้จักช่วยตนเอง เป็นเรื่องสำคัญที่ควรสอนอันดับแรก เช่น แต่งตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า รับประทานอาหาร อาบน้ำ เข้านอนเอง

ส่วนเด็กชายวันเทพ เด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกาย (ยกเว้นเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย) ทั้งจากการสังเกตและการ

สัมภาษณ์พฤติกรรม อาจสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนเหล่านี้มีพื้นฐานการปฏิบัติตนในระดับที่ ดีมากอยู่แล้ว ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการสอน และการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในเรื่องการแต่งกายด้วย ตนเอง จากทั้งอาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยเฉพาะเด็กหญิง แอนนา และเด็กหญิงสายน้ำ และเมื่อได้รับการจัดสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในเรื่อง การแต่งกาย ซึ่งเป็นการสอนที่ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติด้วยตนเองมาแล้ว จึงอาจทำให้นักเรียนเกิดการทบทวนความรู้ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในช่วงที่มีการจัดการเรียน การสอน นอกจากนี้การแต่งกายยังเป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำในชีวิตประจำวันด้วย ถึงแม้ว่าระดับ พฤติกรรมด้านการแต่งกายของ เด็กชายวันเทพ เด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำไม่มีการ เปลี่ยนแปลง แต่เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมจากการสังเกตหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมแล้วจะพบว่า นักเรียน 2 คนคือ เด็กชายวันเทพ และเด็กหญิงแอนนา มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนพฤติกรรมที่สูงขึ้น โดยเด็กชายวันเทพเปลี่ยนแปลงคะแนนจากร้อยละ 83.33 เป็นร้อยละ 88.89 และเด็กหญิงแอนนา เปลี่ยนแปลงคะแนนจากร้อยละ 88.89 เป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมของผู้วิจัยนั้นเป็น การสอนทบทวนความรู้และการปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องหลักการจัดการเรียนการสอนเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของวารี ธิระจิตร (2541) ที่เสนอไว้ว่า ให้ยึดหลัก 3 R คือ สอนซ้ำ (Repetition), สอนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (Routine) และสอนให้สนุกและหยุดพักช่วง สั้นๆ (Relaxation) เมื่อสอนไปแล้วทบทวนความรู้เดิมซ้ำอีก ส่วนสมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547) ก็ได้ เสนอเทคนิคในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก็เป็น ส่วนหนึ่งของเด็กกลุ่มนี้ ไว้ว่า ให้ทบทวนบทเรียน และใช้สื่อที่เรียนมาแล้วฝึกฝนให้น่าสนใจ สนุกสนาน

3. พฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกาย

นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุด เครื่องแต่งกายดีขึ้น ทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรมมี 2 คน ได้แก่ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนได้เลือก ชุดเครื่องแต่งกายที่ต้องการสวมใส่หรือที่ชอบทั้งที่เป็นรูปภาพ และของจริง ซึ่งเมื่อนักเรียนสามารถ เลือกชุดได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเพศของตนเอง ผู้วิจัยจะให้รางวัลเป็นคำชมเชย และให้ ตัวอย่างรูปภาพและชุดเสื้อผ้าจริงเป็นรางวัล เพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมในการเลือกชุดเครื่อง แต่งกายด้วยตนเองและเหมาะสมกับเพศของตนเอง ดังที่ประภฤติ พูลพัฒน์ (2547) ได้เสนอ เทคนิคการปรับพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า การเสริมแรง

อาจจะเป็นลักษณะของสิ่งของ คำพูด กิริยา ท่าทางก็ได้ โดยการเสริมแรงในลักษณะการให้รางวัล การชมเชยนั้น เป็นลักษณะของการเสริมแรงทางบวก ซึ่งเด็กมักจะชอบมากกว่า ส่วนสกินเนอร์ (Skinner, 1953 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ก็ได้กล่าวไว้ว่า ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ เป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพกับเด็กมากที่สุด

จากการพูดคุยและสัมภาษณ์ผู้ปกครองก่อนทำการสอนโดยใช้เทคนิคการสอน เชิงพฤติกรรม อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทราบว่า ผู้วิจัยทำการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เลือก สวมใส่ชุดเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง จึงอาจลดความช่วยเหลือในเรื่อง การเลือกหรือจัดชุดให้นักเรียนสวมใส่ เพื่อให้นักเรียนได้กระทำด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของสมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547) ที่กล่าวถึงเทคนิคในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสอน และบันทึกพฤติกรรมของลูก เป็นการช่วยส่งเสริมทักษะและ พัฒนาลูกต่อไปได้

สำหรับเด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านการแต่งกายเฉพาะเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกายนั้น อาจเป็นผลมาจากการที่เด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำมีพื้นฐานการปฏิบัติตนในเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกายด้วยตนเองในระดับ ดีมากอยู่แล้ว จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองคนได้ให้นักเรียนเลือกสวมใส่ เสื้อผ้าด้วยตนเอง จึงอาจทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองจนกลายเป็นกิจวัตร ประจำวัน สอดคล้องกับหลักการสอนแบบ 3 R's ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2537) ได้เสนอไว้เพื่อเป็นหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่

- 1) Repetition คือ การสอนซ้ำไปซ้ำมาและใช้เวลาสอนมากกว่าเด็กปกติ โดยใช้วิธีสอนในเนื้อหาเดิม
- 2) Relaxation คือ การสอนแบบไม่ตึงเครียดนัก ไม่เข้มงวดจนเกินไป และ 3) Routine สอนให้เป็น กิจวัตรประจำวัน คือ เป็นกิจกรรมที่ต้องทำประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน โดยการกระทำของ ผู้ปกครองสอดคล้องในเรื่องการสอนให้เด็กหญิงแอนนาและเด็กหญิงสายน้ำเกิดการปฏิบัติในเรื่อง การเลือกชุดเครื่องแต่งกายด้วยตนเองเป็นกิจวัตรประจำวัน (Routine) สำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยก็มีความสอดคล้องในเรื่องการสอนซ้ำไปซ้ำมาและสอนโดยใช้วิธีสอนในเนื้อหาเดิม (Repetition) ให้แก่เด็กหญิงแอนนาและเด็กหญิงสายน้ำ

4. พฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำดีขึ้น ทั้งจาก การสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรมมี 2 คน คือ เด็กชายวันเทพ และเด็กชายวิรัตน์ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้พานักเรียนเข้าไปใช้สถานที่ในห้องน้ำจริง และมี

การกระตุ้นเตือนด้วยวาจาในขั้นตอนต่างๆของการทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำ เริ่มตั้งแต่การเลือกเข้าห้องน้ำให้เหมาะสมตามเพศ การทำความสะอาดโถส้วมหลังจากขับถ่าย การจัดเครื่องแต่งกายของตนเอง และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ ซึ่งเป็นการทบทวนการปฏิบัติจากที่อาจารย์ผู้ดูแลและผู้ปกครองได้ฝึกและสอนให้นักเรียนปฏิบัติ สอดคล้องกับวิธีสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของวารี ธีระจิตร (2541) ที่ว่า เมื่อสอนไปแล้วให้ทบทวนความรู้เดิมซ้ำอีก ส่วนเรื่องการฝึกปฏิบัติจริงในห้องน้ำก็เป็นไปตามแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ที่ว่า การสอนใดๆก็ตามสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องใช้วัสดุฝึกที่มีอยู่จริง หรือฝึกจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆในสภาพแวดล้อมนั้น และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ก็ได้การเสนอวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า สอนโดยการกระทำจริงๆ เช่น สอนเรื่องความสะอาดของร่างกาย ครูต้องพาเด็กไปล้างมือ ล้างหน้า ล้างเท้าจริงๆ จะพูดแต่เพียงปากเปล่าไม่ได้ และสอนโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของ พอลโลเวย์ และคณะ (Polloway, et.al., 1985 อ้างถึงในผดุง อารยะวิญญู, 2533) ที่ว่า ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่สามารถเรียนสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดี การฟังครูอย่างเดียว เด็กอาจจำไม่ได้ จึงควรให้เด็กร่วมกิจกรรมทุกอย่างหากเป็นไปได้ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำนี้ ผู้วิจัยก็ได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและทำด้วยตนเองทุกขั้นตอน

จากการที่ผู้วิจัยได้กระตุ้นเตือนด้วยวาจาให้นักเรียนมีสุขปฏิบัติในการเข้าห้องน้ำเพื่อสุขภาพของตนเอง และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกขั้นตอนของการเข้าห้องน้ำนั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เคิลิทซ์ (Keilitz, 1997) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ให้มีทักษะในด้านการแปรงฟัน โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย เทคนิคการกระตุ้นเตือน โดยใช้การกระตุ้นเตือนทางกาย และการกระตุ้นเตือนทางวาจา เทคนิคการเลียนแบบ และการสาธิต โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างได้รับแรงเสริมจากสังคมร่วมด้วย ซึ่งทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถพัฒนาทักษะและปฏิบัติการแปรงฟันได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน

นอกจากนี้ การสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำ เน้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมสุขภาพในการใช้ห้องน้ำ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน จึงมีความสอดคล้องกับการสอนสุขศึกษา ดังที่สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ (2542) ได้เสนอหลักเบื้องต้นในการสอนสุขศึกษาว่า การสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ครูควรจัดให้

เด็กได้มีส่วนร่วมในบทเรียนหรือกระทำการต่าง ๆ ร่วมกัน กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนควรจะต้องมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียนเสมอ และประสบการณ์ในการเรียนรู้จะได้ผลดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มองเห็นว่า ประสบการณ์ที่เขาได้รับนั้นมีความสัมพันธ์ หรือเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์โดยทั่วไปทั้งหมดที่พบหรือจะพบในชีวิตจริงของเขาด้วย ซึ่งก็คือการช่วยเหลือตนเองในเรื่องการเข้าห้องน้ำตั้งแต่เริ่มเข้าห้องน้ำจนถึงการออกจากห้องน้ำหลังจากเสร็จภารกิจแล้วในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำของผู้วิจัย และจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2539) ก็ได้กล่าวถึง การเลือกวิธีสอนไว้ว่า ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการสอนในเรื่องการเข้าห้องน้ำของผู้วิจัยจะพบว่า ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ที่จะให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการเข้าห้องน้ำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองในเรื่องการเลือกเข้าห้องน้ำเหมาะสมตามเพศ การทำความสะอาดใต้วงมือ การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ จึงเลือกใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมได้แก่ การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ อันเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษา (สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2542 และ จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 2539)

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนหนึ่งคนที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ คือ เด็กชายวันเทพ ซึ่งมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการเข้าห้องน้ำที่บ้านและที่โรงเรียนแตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่ออยู่ที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง แต่เมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองต้องช่วยทำให้หรือต้องบอกให้ทำ โดยอาจทำให้ความสามารถในการปฏิบัติของเด็กชายวันเทพถดถอยลง ดังการให้สัมภาษณ์ของผู้ปกครองที่ว่า *อยู่ที่โรงเรียนทำได้ พอปิดเทอมมาอยู่ที่บ้านนาน แล้วเปิดเทอมครูจะโทรมาบอกว่าน้องมีปัญหาเรื่องการเข้าห้องน้ำ ทำไม่สะอาด ถ้าเข้าห้องน้ำแล้วเปียก ครูก็โทรให้ผู้ปกครองไปรับ* ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก ผู้ปกครองไม่ฝึกให้ช่วยเหลือตนเอง จึงทำให้เด็กหวังที่จะพึ่งหรือให้ผู้ปกครองทำให้เสมอ ซึ่งการกระทำดังกล่าว สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ที่เสนอแนวคิดในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า การตามใจหรือคอยช่วยเหลือมากเกินไปจะเป็นการบั่นทอนความสามารถและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก

ส่วนเด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรม อาจเนื่องมาจากนักเรียนทั้ง 2 คน มีพื้นฐานในการปฏิบัติตนในเรื่องการเลือกเข้าห้องน้ำที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง การทำความสะอาดใต้วงมือ การจัดเครื่องแต่งกายก่อนออกจากห้องน้ำ และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำใน

ระดับที่ดีมากอยู่แล้ว สามารถทำได้ด้วยตนเองที่บ้าน ถึงแม้ว่าเมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะช่วยเหลือ ทั้งการทำให้หรือการกระตุ้นเตือน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนพฤติกรรมจากการสังเกตจะเห็นว่า ทั้งเด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำ หลังจากการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม โดยเด็กหญิงแอนนาเปลี่ยนแปลงคะแนน จากร้อยละ 86.11 เป็นร้อยละ 100 และเด็กหญิงสายน้ำเปลี่ยนแปลงคะแนนจากร้อยละ 80.56 เป็นร้อยละ 94.44 จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อนักเรียนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอน เชิงพฤติกรรมในเรื่องการเข้าห้องน้ำ ซึ่งเป็นการทบทวนความรู้ และทำให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติซ้ำ จึงทำให้มีคะแนนพฤติกรรมด้านการเข้าห้องน้ำเพิ่มขึ้น ดังหลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญาที่ว่า ต้องมีการสอนซ้ำ (กุฬา เสวกพันธ์, 2549 และสมเกตุ อุทโยธา, 2539) และ ทบทวนความรู้เดิมที่สอนไป (วารี ธิระจิตร, 2541 และ สมศรี ตรีทิเพนทร์, 2547)

5. พฤติกรรมด้านการเล่น

นักเรียนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่นดีขึ้น ทั้งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พฤติกรรมมี 1 คน คือ เด็กชายวิรัน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการใช้เทคนิคการสอน เชิงพฤติกรรมที่ประกอบด้วย การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การให้รางวัลโดยการชมเชย และให้ของเล่นที่อยากได้เป็นรางวัล และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไปคือ การให้ได้เล่นร่วมกับเพื่อนๆ พร้อมกับสร้างสถานการณ์การขอของเล่น และการเป็นตัวอย่งที่ดีของครูในการขอของเล่น และแบ่งของเล่นให้กับเพื่อนในขณะที่เล่นกับเพื่อน ซึ่งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนสอดคล้องกับ สมศรี ตรีทิเพนทร์ (2547) ที่ได้เสนอเทคนิคในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและความร่วมมือในชั้นเรียน โดยมีการกระตุ้น และเสริมแรงทางบวก เป็นหลักพื้นฐานของการเรียนรู้ โดยทั่วไปจะใช้ตัวเสริมแรงรวมกับการชมเชย ส่วนจินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2539) ได้กล่าวถึงลักษณะของการสอนที่ดีไว้ว่า ควรสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของนักเรียน ซึ่งการให้นักเรียนได้เล่นของเล่นร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนนั้น ก็เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์ร่วมในการเรียนรู้

และการจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการเล่นร่วมกันเป็นกลุ่มนี้ยังอาจมีส่วนช่วยให้ เด็กชายวิรันเกิดสามารถสร้างสัมพันธภาพในขณะที่เล่นของเล่นกับเพื่อน สอดคล้องกับการวิจัยของ สมนึก เหลืองอ่อน (2549) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มเรียนได้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1

โรงเรียนกาวิลละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 10 แผน แบบประเมินความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 89.60 อยู่ในระดับดีมาก

สำหรับในการเสริมแรงโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมแรงโดยการให้รางวัลด้วยแรงเสริมที่เป็นคำชม เป็นสิ่งของคือ ของเล่น และเป็นท่าทางที่ผู้วิจัยแสดงออกเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) การขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ และการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน เมื่อเพื่อนร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สกินเนอร์ (Skinner, 1953 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ที่ว่า ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (Material Reinforces) เป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพกับเด็กมากที่สุด ส่วนปราโมทย์ สุนิษย์ (2543) ได้กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้การจูงใจว่า การจูงใจทางบวก เช่น การให้รางวัลเมื่อพฤติกรรมดีนั้น เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเกิดเพิ่มอีก และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของวาริ ธิระจิตร (2541) ที่ว่า เมื่อเด็กทำอะไรได้ต้องให้รางวัล และมีการจูงใจ

การใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การจูงใจและการให้รางวัล และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีส่วนทำให้เด็กชายวัยรุ่นเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ พิสมัย วิสัย (2549) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ได้แก่ การกระตุ้นเตือนทางกาย ทางวาจา และการให้รางวัลเสริมแรงเป็นคำชม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนกาวิลละอนุกุล จำนวน 3 คน โดยใช้แผนการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 1 แผนการสอน 14 ขั้นตอน และแบบประเมินการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เน้นการบันทึกการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในแต่ละชั้นแบ่งระดับทักษะออกเป็น 4 ระดับ โดยวัดระดับทักษะจากความสำเร็จของกิจกรรมกลุ่มตัวอย่าง ทั้งก่อนการทดลอง ระหว่างการฝึกปฏิบัติ และหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาระดับทักษะในการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือดีขึ้นเป็นลำดับ

ส่วนการเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้วิจัยในการสอนนั้นเป็นการใช้เทคนิคการเลียนแบบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม อาจส่งผลให้เด็กชายวิรันเกิดการปฏิบัติตาม สอดคล้องกับการวิจัยของ ฮอดจ (Hodge, 1990) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปภาพในการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้ ให้มีทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำอาหารแบบง่ายๆ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม คือ การเลียนแบบ ซึ่งได้ทำการจัดเตรียมรูปภาพขั้นตอนในการเตรียมอาหารไว้ให้กลุ่มตัวอย่างเลียนแบบ โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มแรกใช้รูปภาพในการสอน อีกกลุ่มหนึ่งใช้การบรรยายโดยไม่มีรูปภาพประกอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมโดยการเลียนแบบรูปภาพในแต่ละขั้นตอน สามารถที่จะปฏิบัติทักษะในการเตรียมอาหารได้ดีกว่า

นอกจากนี้ในการสอนหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเล่นยังใช้อุปกรณ์ที่เป็นของเล่นจริง จึงอาจเป็นการจูงใจให้เด็กชายวิรันเกิดความอยากเรียน และสนใจที่จะเรียน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ได้เสนอวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า ให้สอนโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก และการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจ (Motivation) มาก และกล่าวว่า นอกจากจะใช้หลักการสอนหลายๆอย่างดังกล่าวแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมากกว่าการสอนเด็กปกติ ซึ่งสื่อการสอนส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ สามารถมองเห็น และจับต้องได้ มีสีสัน มีชีวิตชีวา

สำหรับนักเรียนที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเล่น คือ เด็กชายวันเทพ เด็กหญิงแอนนา และเด็กหญิงสายน้ำ เมื่อพิจารณาข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต จะพบว่า นักเรียนมีพื้นฐานในการปฏิบัติตนด้านการเล่นดีอยู่แล้ว กล่าวคืออยู่ในระดับดีมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการสอนของอาจารย์ผู้ดูแล และผู้ปกครอง อีกทั้งยังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมโดยผู้วิจัย และมีการการเสริมแรงทางบวกด้วยการให้รางวัลเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการเล่นในขณะที่จัดการเรียนการสอน จึงอาจส่งผลให้นักเรียนยังคงปฏิบัติตามอยู่เป็นประจำ และเมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมการสังเกตจะเห็นว่านักเรียนทั้ง 3 คน มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนพฤติกรรมด้านการเล่นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น โดยเด็กชายวันเทพมีคะแนนพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 92.59 เป็นร้อยละ 96.33 เด็กหญิงแอนนาเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 96.33 เป็นร้อยละ 100 และเด็กหญิงสายน้ำเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 85.19 เป็นร้อยละ 96.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมอันได้แก่ การจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียน

เพิ่มความถี่ในการเกิดพฤติกรรมด้านการเล่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดนูซุซ ตันมณี (2551) ที่กล่าวถึงเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมว่า เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมถูกพัฒนาเพื่อใช้ในการสอน และปรับพฤติกรรมของเด็กพิเศษให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนประภฤติ พูลพัฒน์ (2547) ก็ได้กล่าวถึง การปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า หากผลรวมของการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่พอใจหรือได้รับรางวัล จะมีการกระทำนั้นซ้ำๆ อีก และหนึ่งในจุดมุ่งหมายของการปรับพฤติกรรมก็คือ การส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งต่อไป หรือให้ดียิ่งขึ้น

จากการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการปฏิบัติตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น เป็นส่วนหนึ่งของการสอนเพศศึกษาที่เน้นด้านสุขวิทยาซึ่งเกี่ยวกับสุขภาพ ด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และจิตใจ และด้านสังคมวิทยา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมาตรฐานความประพฤติหรือกฎเกณฑ์ของสังคม (สุชาติ โสมประยูร และคณะ, 2547) โดยมีความสอดคล้องกับการสอนในวิชาสุขศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ ทักษะ และปฏิบัติ ตามแนวคิดของสุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ (2542) โดยเฉพาะการสอนสุขศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1 – ป. 3) ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติเป็นอันดับแรก ส่วนทัศนคติและความรู้ควรเน้นเป็นอันดับสองและอันดับสามรองลงมาตามลำดับนั้น สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521) เกิดแรงจูงใจหรือความต้องการเรียนรู้หรือฝึกปฏิบัติ (สมเกตุ อุทธโยธา, 2539 และ ประภฤติ พูลพัฒน์, 2547) และไม่เน้นด้านความรู้มากนัก (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งประเทศไทย, 2529)

อย่างไรก็ตาม หลักการสอนสุขศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนปกติให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และปฏิบัติ ส่วนการสอนสุขศึกษาแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาซึ่งเป็นเด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกันทุกด้านนั้น ต้องใช้เทคนิคการสอนที่พิเศษกว่าเด็กปกติทั่วไป จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การเลียนแบบ และการปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสอน โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมทำให้นักเรียน 3 คน คือ เด็กชายวิรัตน์ เด็กชายวันเทพ และเด็กหญิงสายน้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ

และการเล่น โดยบางคนเปลี่ยนพฤติกรรมเพียงด้านเดียว บางคนเปลี่ยนพฤติกรรมในทุกด้าน ยกเว้นเด็กหญิงแอนนาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เนื่องจากมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในระดับที่ดีมากอยู่แล้ว แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนการสังเกตพฤติกรรมจะพบว่า นักเรียนที่ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ หรือการเล่น เนื่องจากมีพฤติกรรมในระดับดีมาอยู่แล้วนั้น บางคนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสูงขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในเรื่องการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นในด้านการพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะอยู่ที่บ้านด้วย เนื่องจากนักเรียนบางคน แสดงออกทางพฤติกรรมที่บ้านกับที่โรงเรียนแตกต่างกัน
2. ควรมีการสังเกตและติดตามผลการสอนเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความถี่ของการแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้นักเรียนแสดงออกมา
3. ควรเพิ่มระยะเวลาในการสอน การฝึกฝน และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
4. ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสอน หรือการทบทวนที่บ้าน เพื่อให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติเป็นประจำ และเพื่อความคงทนของพฤติกรรมการแสดงออก
5. ควรเพิ่มการสอนหรือการฝึกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้มีการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น ให้ดีมากขึ้น ดังนี้

5.1 เด็กชายวันเทพ ควรได้รับการฝึกปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองในด้านการเข้าห้องน้ำ การแต่งกาย เมื่ออยู่ที่บ้านเพิ่มมากขึ้น และลดการช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ไม่เกิดพฤติกรรมถดถอย และลดภาระการช่วยเหลือหรือดูแลจากผู้ปกครอง

5.2 เด็กชายวิรัตน์ ควรได้รับการฝึกปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองในด้านการเข้าห้องน้ำ การแต่งกายเมื่ออยู่ที่บ้านเพิ่มมากขึ้น และลดการช่วยเหลือจากผู้ปกครองเช่นเดียวกับเด็กชายวันเทพ แต่เพิ่มการฟื้นฟูสมรรถภาพของกล้ามเนื้อบริเวณมือ ตัวอย่างเช่น การปั้นดินน้ำมัน เพื่อให้สามารถใช้มือในการช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

5.3 เด็กหญิงแอนนา ถึงแม้ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ การพูด การแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น แต่จากการสัมภาษณ์พฤติกรรม

ก็พบว่า มีบางพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง เช่น การใช้ผ้าเช็ดตัวร่วมกับบุคคลในครอบครัว ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครองในการสอนและฝึกให้ใช้ของส่วนตัว เพื่อสุขภาพที่ดีของตนเอง

5.4 เด็กหญิงสายน้ำ จากผลการวิจัยพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการพูดเพียงด้านเดียว ส่วนพฤติกรรมด้านการแต่งกาย การเข้าห้องน้ำ และการเล่น อยู่ในระดับที่ดีอยู่แล้ว จึงควรมีการเสริมแรงเป็นระยะเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นอย่างคงทนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีดังนี้

1. ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมในกิจกรรมอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้วย เช่น การทำงานบ้าน การทำงานตามที่ครูมอบหมาย การออกกำลังกาย การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย เป็นต้น

2. ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมในกลุ่มเด็กที่มีพัฒนาการใกล้เคียงกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เช่น เด็กเล็ก เด็กก่อนวัยเรียน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

3. ศึกษาการจัดโปรแกรมการสอนโดยเน้นให้ผู้ปกครองหรือครอบครัวมีส่วนร่วมในการปรับพฤติกรรมหรือเสริมแรงพฤติกรรมในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อความคงทนของพฤติกรรม

4. ศึกษาการปฏิบัติหรือทักษะโดยเน้นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม และคงทน

5. ศึกษาความคงทน (retention) ของสิ่งที่ได้สอนและฝึกให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองทุนร่วัฒนน์ต้นมณเีเพื่อสิทธิคนออทิสติก. ทยษฏีการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม.

[ออนไลน์]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.autisticthai.and.com> [2551, สิงหาคม 5]

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2537. การศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ: กนิษศรการพิมพ์.

จินตนา สรายุทธพิทักษ์. 2539. การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิระพร ชะโน. 2546. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลบุตรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพฤติกรรมปรับตัวของบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

دنوخ ต้นมณเี. เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมสำหรับบุคคลออทิสติก. [ออนไลน์]. 2551.

แหล่งที่มา: <http://2519me.com/autisticthailand/aucontents2008/audocument/auoconline/auoconline6ABAteachingtec.htm> [2551, กันยายน 5]

ดาวประกาย แก้วนพรัตน์. 2549. การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นนทนา วัชรนาคม. 2546. การศึกษาผลของการใช้สื่อประสมในการพัฒนาความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ปนัดดา จันทวงศ์. 2549. การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประภฤติ พูลรัตน์. 2547. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประมวญ ดิศักดิ์สัน. 2532. จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ปราโมทย์ สุขนิษฐ์ . 2543. เทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม. ใน วินัดดา ปิยะศิลป์ และสมจิตต์ ธีรมโนภาพ. คู่มือคุณครูเพื่อเด็กที่มีปัญหาการเรียน, 120-124. กรุงเทพฯ: ทีซีจี พรินติ้ง.
- ผดุง อารยะวิญญู. 2533. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทร็ดดิ้ง.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชานุกูล. 2540. การจัดบริการการศึกษาของบุคคลปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลราชานุกูล. (อัดสำเนา)
- พัชรวิวัลย์ เกตุแก่นจันทร์. 2539. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา)
- พิสมัย วิสัย. 2549. ผลของการฝึกทักษะการดูแลตนเองในด้านการทำความสะอาดเสื้อผ้าด้วยมือโดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนกาวิละอนุกุล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. 2549. การพัฒนารูปแบบโปรแกรมเน้นทฤษฎีจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี ภูงามทอง. 2533. เพศศึกษาและสุขภาพในครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- วารี ธีระจิตร. 2541. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียา นิยมธรรม. 2541. การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2521. หลักสูตรสำหรับเด็กกลุ่มพิเศษ (กลุ่ม ก) ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2539. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมสามัญศึกษา. 2543. คู่มือครูสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งประเทศไทย. 2529. คู่มือการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. (อัดสำเนา)

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2550. [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา :<http://service.nso.go.th> [2551, สิงหาคม 2]

สมเกตู อุทโยธา. 2539. การใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ในการสอนการช่วยเหลือตนเองของเด็ก
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเซเว่นปี 50-70. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, วิชาเอกการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สมนึก เหลืองอ่อน. 2549. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ
ระหว่างบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมโภชน์ เขียมสุภาษิต. 2541. การศึกษาและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สมโภชน์ เขียมสุภาษิต. 2549. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศรี ตรีทิเพนทร์. 2547. เอกสารประกอบการสอนวิชา 2712250 ดนตรีสำหรับการศึกษาพิเศษ
เรื่อง ความรู้เบื้องต้นในการจัดการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. 2542. การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

สุชาติ โสมประยูร, วรณีย์ โสมประยูร, ทวี อนันตกุลนธิ และสุนิศา เล็กอุทัย. 2547. เพศศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. 2548. การจัดการเรียนรู้ทางสุขศึกษา. ใน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
งานสุขภาพในโรงเรียน, หน้า 75-96. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

American Association on Mental Retardation. 1992. Mental Retardation, Definition,
Classification and Systems of Supports. 9th ed. Washington, D.C.: AAMR.

Hodge, R. Use of Picture Stimuli for Training Mentally Retarded to Cooking. [Online].

1990. Available from : <http://proquest.umi.com/pqdweb> [2009, August 12]

Keillitz, I. Training Mentally Retarded Adolescents to Brush their Teeth. [Online]. 1997.

Available from : <http://EntrezPubMed.htm> [2009, August 12]

McBrien, Judith., Foxen, Tom., and Farrell, Peter. 1992. The Edy Course Behavioural

Teaching for Children and Adults with Severe Learning Difficulties: Working with

Adults Video. United Kingdom: Manchester University Press.

Mechling, Linda C., Gast, David L., and Barthold, Stefane. 2003. Multimedia Computer-

Based Instruction to Teach Students With Moderate Intellectual Disabilities to

Use a Debit Card to Make Purchases. [Online]. Available from:

http://dx.doi.org/10.1207/S15327035EX1104_4 [2008, October 2]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุชาติ โสภประยูร
ข้าราชการบำนาญ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทน์ หอมสนิท
ข้าราชการบำนาญ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศรี ตริทิเพนทร์
หัวหน้าโครงการการศึกษาพิเศษ
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์คันสนีย์ สุดประเสริฐ
หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษ และนักการศึกษาพิเศษ ชำนาญการ
โรงเรียนราชานุกูล สถาบันราชานุกูล
5. อาจารย์สุชัชชรา ชีมเจริญ
ศึกษานิเทศก์ 8
ศน.สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กทม.เขต 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การพูด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เล่นตุ๊กตาทองกระดาษ เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

เด็กผู้ชายใช้คำพูดลงท้ายว่า “ครับ” ส่วนเด็กผู้หญิงใช้คำพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
นักเรียนพูดคำ ลงท้ายเหมาะสม ตามเพศของตนเอง ได้	เด็กผู้หญิงกับเด็ก ผู้ชายมีการใช้คำพูด ลงท้ายที่แตกต่างกัน เด็กผู้ชายใช้คำลงท้าย ว่า “ครับ” เด็กผู้หญิง ใช้คำลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”	ขั้นนำ ผู้สอนนำรูปภาพผู้ชายและผู้หญิงให้ นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า “รูปไหนเป็น ผู้ชายคะ” และ “รูปไหนเป็นผู้หญิงคะ” ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนนำตุ๊กตาทองกระดาษรูปผู้ชาย ผู้หญิง เด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง จำนวน 20 ตัว มาให้นักเรียนเลือกรูปตุ๊กตาตามเพศ ของตนเอง โดยถามนักเรียนว่า “น้อง..... (ชื่อนักเรียน) เป็นผู้หญิงหรือผู้ชายคะ”	- รูปภาพผู้ชาย ผู้หญิง - ตุ๊กตาทองกระดาษ จำนวน 20 ตัว	1. การมีส่วนร่วมใน การเรียนของ นักเรียน 2. การสังเกต พฤติกรรมการพูดที่ เหมาะสมกับเพศ ของนักเรียน	- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา - การจูงใจและ การให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>เมื่อนักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที เช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ หรือถูกต้องค่ะ ดีมากค่ะ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนเลือกตุ๊กตากระดาษที่เป็นเพศเดียวกับตนเองว่า “ให้เลือกตุ๊กตาที่เป็นผู้ชาย (หรือ ผู้หญิง) เหมือนน้อง.....(ชื่อนักเรียน) มา 5 ตัว” เมื่อนักเรียนเลือกตุ๊กตากระดาษได้ถูกต้องตามเพศของตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีว่า เช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ หรือถูกต้องค่ะ ดีมากค่ะ เป็นต้น</p> <p>2. ผู้สอนสอนในเรื่องการพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศว่า “เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายมีการใช้คำพูด ลงท้ายที่แตกต่างกัน น้อง.....(ชื่อนักเรียน) เป็นเด็กผู้ชายต้องพูดคำลงท้ายว่า ครับ เช่น สวัสดีครับ ขอโทษ</p>	- ตุ๊กตากระดาษ		- การเลียนแบบ

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ขอบคุณครับ ไปไหนครับ หรือ น้อง.....(ชื่อ นักเรียน) เป็นเด็กผู้หญิงต้องพูดคำลงท้าย ว่า คะ หรือ ค่ะ เช่น สวัสดีค่ะ ขอโทษค่ะ ขอบคุณค่ะ ไปไหนคะ” แล้วให้นักเรียนพูด ตาม</p> <p>3. ผู้สอนชวนนักเรียนเล่นตุ๊กตากระดาษ โดยให้นักเรียนเลือกตุ๊กตากระดาษตัวที่ชอบ และเหมาะสมตามเพศของตนเอง 1-2 ตัว มาสนทนากับผู้สอนในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ การจัดงาน เลี้ยง การดูหนัง ดูละครหรือรายการโทรทัศน์ ที่ชอบ หรือเรื่องอื่นๆที่นักเรียนสนใจ ประมาณ 3-5 สถานการณ์ โดยกระตุ้นให้ นักเรียนพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศ ของตนเองในการสนทนา เมื่อนักเรียน</p>	<p>- ตุ๊กตากระดาษ</p>		<p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ ทั่วไป</p> <p>- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การจูงใจและ การให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ปฏิบัติตาม ผู้สอนให้คำชมเป็นระยะๆ เช่น ดีมากค่ะ(ชื่อนักเรียน)พูดได้น่ารักมาก ค่ะ เป็นต้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปบทเรียนว่า “วันนี้เราเรียนเรื่องการพูดคำลงท้ายตามเพศของเรา เราเป็นเด็กผู้ชาย (หรือเด็กผู้หญิง) เวลาพูดกับผู้ใหญ่ก็ต้องพูดคำลงท้ายให้เหมาะสมตามเพศ ซึ่งเราเป็นเด็กผู้ชาย.... (ให้นักเรียนตอบ) ก็ต้องพูดคำลงท้ายว่า.....(ให้นักเรียนตอบ) เช่น สวัสดี..... (ให้นักเรียนตอบ) ขอขอบคุณ..... (ให้นักเรียนตอบ) เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีเช่น ดีมากค่ะ พูดได้ถูกต้องค่ะ เป็นต้น แล้วให้ตุ๊กตากระดาษเป็นรางวัล ถ้าตอบไม่ถูกต้องให้ตอบใหม่จนตอบถูกต้อง แล้วให้คำชมเชย</p>	<p>- รูปภาพผู้ชาย ผู้หญิง ขนาดกระดาษ A4</p> <p>- ตุ๊กตากระดาษ จำนวน 20 ตัว</p>		<p>- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและ การให้รางวัล</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การพูด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ สมมุติว่าฉันเป็น (อาชีพ) เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

เด็กผู้ชายใช้คำพูดลงท้ายว่า “ครับ” ส่วนเด็กผู้หญิงใช้คำพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
นักเรียนพูดคำลงท้าย เหมาะสมตามเพศของ ตนเองได้	เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชาย มีการใช้คำพูด ลงท้ายที่ แตกต่างกัน เด็กผู้ชาย ใช้คำลงท้ายว่า “ครับ” เด็กผู้หญิงใช้คำลงท้าย ว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”	ขั้นนำ 1. ผู้สอนทบทวนเรื่องการพูดคำลงท้ายที่ เหมาะสมตามเพศ จากบทเรียนที่ผ่านมาว่า “วันก่อนเราเรียนไปแล้วว่า เราเป็นเด็กผู้ชาย (หรือเด็กผู้หญิง) ก็ต้องพูดคำลงท้ายให้ เหมาะสมตามเพศ ซึ่งเราเป็นเด็กผู้ชาย... (ให้ นักเรียนตอบ) ก็ต้องพูดคำลงท้ายว่า.....(ให้ นักเรียนตอบ) เช่น ถามว่าไปไหน..... (ให้ นักเรียนตอบ) พูดว่าขอโทษ..... (ให้นักเรียน ตอบ)		1. การมีส่วนร่วม ในการเรียนของ นักเรียน 2. การสังเกต พฤติกรรมกรพูด ที่เหมาะสมกับเพศ ของนักเรียน	- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำ ชมเชยทันทีเช่น ดีมากค่ะ เก่งมากค่ะ พุดได้ ถูกต้องค่ะ เป็นต้น หากตอบไม่ถูก ผู้สอน เปลี่ยนคำถามให้นักเรียนตอบใหม่จนตอบ ถูกต้อง แล้วให้คำชมเชย</p> <p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1. ผู้สอนให้นักเรียนดูรูปภาพผู้ชายและ ผู้หญิงที่เป็น ครู ทหาร แพทย์ ตำรวจ คนขาย ของ คนขับรถ พนักงาน และอาชีพอื่นๆแล้ว นำเข้าสู่บทเรียนว่า “คนในภาพเขามีอาชีพ อะไร หรือเป็นอะไรคะ” โดยให้นักเรียนตอบ</p> <p>2. ผู้สอนให้นักเรียนเลือกรูปภาพคนใน อาชีพที่ตนเองชอบ และเป็นเพศเดียวกับ นักเรียน 3 รูป เมื่อนักเรียนเลือก</p>	<p>- ภาพผู้ชายและ ผู้หญิงในอาชีพ ต่างๆ</p>		<p>- การตั้งใจและ การให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที เช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สอนนำตุ๊กตาจำลองอาชีพแบบเดียวกับรูปภาพที่นักเรียนเลือก มาชวนนักเรียนเล่นบทบาทสมมติเป็นคนที่ประกอบอาชีพนั้น โดยผู้สอนเป็นพูดคำลงท้ายตามเพศว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” ทุกประโยค และกระตุ้นหรือแนะให้นักเรียนพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศของตนเองในการสนทนาเมื่อนักเรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนให้คำชมเชยเป็นระยะๆ เช่น เก่งค่ะ ดีมากค่ะ นื่อง....(ชื่อนักเรียน)พูดได้น่ารักมากค่ะ เป็นต้น โดยปฏิบัติซ้ำจนครบ 3 อาชีพที่นักเรียนเลือก</p>	<p>- ตุ๊กตาจำลองอาชีพต่างๆ</p>		<p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การจูงใจและการให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปว่า “วันนี้เราทำกิจกรรมเรื่อง สมมุติว่าฉันเป็น.....(อาชีพ) หรือประกอบ อาชีพเป็น.....(อาชีพ)นะคะ ควรพูดกับผู้อื่น ด้วยการพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศของเรา น้อง.....(ชื่อนักเรียน) เป็นผู้.....(เพศของนักเรียน) ต้องพูดคำลงท้ายว่า.....(ให้นักเรียนตอบ) เช่น ไปไหนมา.....(ให้นักเรียนตอบ) ซื่ออะไรดี.....(ให้นักเรียนตอบ) เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชย หากนักเรียนตอบไม่ได้ ให้เปลี่ยนประโยคใหม่ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนตอบจนถูกต้อง แล้วให้คำชมเชย และตักต้ออาชีพเป็นรางวัล หากนักเรียนต้องการ</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา - การจูงใจและ การให้รางวัล

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การพูด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ พูดคุยกับคนอื่นในโรงเรียน เวลา 60 นาที

สาระสำคัญ

เด็กผู้ชายใช้คำพูดลงท้ายว่า “ครับ” ส่วนเด็กผู้หญิงใช้คำพูดลงท้ายว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
นักเรียนพูดคำลงท้าย เหมาะสมตามเพศของ ตนเองได้	เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชาย มีการใช้คำพูด ลงท้ายที่ แตกต่างกัน เด็กผู้ชายใช้ คำลงท้ายว่า “ครับ” เด็กผู้หญิงใช้คำลงท้าย ว่า “คะ” หรือ “ค่ะ”	ขั้นนำ ผู้สอนถามนักเรียนทั้ง 4 คน ว่า “น้อง(ชื่อนักเรียน) วันนี้ใครมาส่งคะ” แล้ว ให้นักเรียนตอบโดยการแนะนำหรือกระตุ้น เตือนด้วยวาจาให้นักเรียนพูดคำลงท้าย ตามเพศของตนเอง เมื่อนักเรียนปฏิบัติ ตาม ผู้สอนให้คำชมเชย		1. การมีส่วนร่วมใน การเรียนของนักเรียน 2. การสังเกต พฤติกรรมการพูดที่ เหมาะสมกับเพศของ นักเรียน	

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1. ผู้สอนอธิบายซ้ำเรื่องการพูดลงท้ายกับ ผู้ใหญ่ของเด็กชายและเด็กหญิง และจำลอง สถานการณ์การสนทนา เช่น การทักทายกัน การถาม-ตอบคำถาม การชวนกันไปเที่ยวกับ นักเรียน และโดยพูดคำลงท้ายตามเพศว่า ค่ะ หรือ ค่ะ ทุกประโยคที่คุยกับนักเรียน เพื่อ กระตุ้นให้นักเรียนทุกคนพูดคำลงท้ายตามเพศ ของตนเองเมื่อสนทนาได้ตอบกับผู้สอน</p> <p>2. ผู้สอนนำหน้ากากกระดาษรูปผู้ชาย ผู้หญิง มาให้นักเรียนเลือกสวมใส่ตามเพศของตนเอง แล้วให้นักเรียนสนทนากันโดยสมมุติว่า เป็นคน ในรูปหน้ากานั้น 4-5 สถานการณ์ เช่น การไป เที่ยว การซื้อของ การดูละครหรือรายการ โทรทัศน์ หรือเรื่องอื่นๆที่นักเรียนทุกคนสนใจที่ จะพูดคุยด้วย โดยผู้สอนร่วมสนทนากับนักเรียน</p>	<p>- หน้ากากกระดาษ รูปผู้ชาย ผู้หญิง</p>		<p>- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ ทั่วไป</p> <p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ ทั่วไป</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ที่สวมหน้ากากทั้ง 4 คน พร้อมทั้งพูดคำลงท้ายตามเพศของผู้สอนว่า คะ หรือ ค่ะ ในทุกประโยคเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนพูดคำลงท้ายตามเพศของตนเอง เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามผู้สอนให้คำชมเชยเป็นระยะๆ เช่น ดีมากค่ะ นื่อง...(ชื่อนักเรียน)พูดได้น่ารักมากค่ะ เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สอนพานักเรียนเดินเที่ยวรอบบริเวณโรงเรียนเพื่อพูดคุยทักทายกับบุคคลที่อยู่ในบริเวณโรงเรียน และระหว่างการเดินเที่ยวก็พูดคุยสนทนากับนักเรียนในเรื่องต่างๆที่นักเรียนสนใจ พร้อมทั้งพูดคำลงท้ายตามเพศว่า คะ หรือ ค่ะ ทุกประโยค กับนักเรียนและกับบุคคลที่ผู้สอนพานักเรียนเข้าไปสนทนาหรือพูดคุยในเรื่องต่างๆด้วย เช่น เมื่อเจอคนทำความสะอาด ผู้สอนพูดว่า “สวัสดีค่ะ” หรือ</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การเลียนแบบ - การจูงใจและการให้รางวัล - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การเลียนแบบ - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>“วันนี้อากาศดีนะคะ” เป็นตัวอย่าง เมื่อนักเรียนนักเรียนสนทนากับบุคคลอื่นโดยใช้คำพูดลงท้ายตามเพศของตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชย</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปกิจกรรมว่า “วันนี้เราทำกิจกรรมเรื่องการพูดนะคะ ได้สมมุติว่าเป็นคนอื่นแล้วพูดคุยกัน และได้ไปพูดคุยกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ในโรงเรียน เพื่อฝึกพูดคำลงท้ายที่เหมาะสมตามเพศของนักเรียนเวลาที่พูดกับผู้ใหญ่ เด็กผู้ชาย (หรือเด็กผู้หญิง) ควรพูดคำลงท้ายว่า..... (ให้นักเรียนตอบ) เช่น สวัสดี..... (ให้นักเรียนตอบ) ทำอะไรอยู่..... (ให้นักเรียนตอบ) เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีเช่น ดีมากคะ น่ารักมากคะ พูดได้ถูกต้องคะ เป็นต้น แล้วเสริมว่าถ้านักเรียนพูดคำลงท้ายตามเพศ</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ของตนเองว่า ครับ (พูดกับนักเรียนชาย) ค่ะ หรือ ค่ะ (พูดกับนักเรียนหญิง) จะทำให้เป็นเด็ก น่ารัก เป็นเด็กดีเหมือนกับที่ผู้สอนหรือผู้ใหญ่ ชมเชย</p>			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแต่งกาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ แต่งตัวให้ดูเก๋ตา เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

เครื่องแต่งกายของเด็กผู้ชายคือเสื้อและกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงคือเสื้อและกระโปรงหรือกางเกง นักเรียนควรแต่งกายให้เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง ไม้รัดแน่น ไม้ยับขึ้น และไม่ปะปนหรือใช้เครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนสามารถเลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมตามเพศของตนเอง 2. นักเรียนแต่งกายด้วยตนเอง 3. นักเรียนแต่งกายถูกสุขลักษณะ คือ ไม้รัดแน่น ไม้ยับขึ้น	ในการแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศเด็กผู้ชายควรสวมกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงสวมได้ทั้งกางเกงและกระโปรงนักเรียนควรช่วยเหลือตนเองด้วยการแต่งกายให้เหมาะสมตาม	ขั้นนำ ผู้สอนนำรูปภาพผู้ชายและผู้หญิงให้นักเรียนดู 10 รูป แล้วพุดคุยถามตอบกับนักเรียนเรื่องลักษณะการแต่งกายของผู้ชายและผู้หญิง เช่น “ผู้หญิงคนนี้แต่งตัวอย่างไรคะ สวมเสื้อสีอะไร สวมกางเกงหรือกระโปรงคะ” ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนอธิบายว่า “นักเรียนควรแต่งกายให้เหมาะสมตามเพศของตนเอง เด็กผู้ชายสวม	- รูปภาพผู้ชาย ผู้หญิงที่สวมใส่เครื่องแต่งกายแบบต่างๆ	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการแต่งกายของนักเรียน	

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
และไม่ปะปนกับคนอื่น	เพศ ไม่สวมใส่เสื้อผ้าที่รัดแน่น หรืออับชื้น และไม่ใช่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น เพื่อสุขภาพที่ดี	<p>เสื้อผ้าและกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงสวมเสื้อและกระโปรงหรือกางเกงก็ได้”</p> <p>2. ผู้สอนให้นักเรียนเลือกชุดเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชายหรือเด็กผู้หญิงตามเพศของนักเรียน โดยชุดของตุ๊กตาผ้ามีทั้งชุดที่พอดี ชุดที่มีขนาดเล็กกว่า ตุ๊กตา และชุดที่อับชื้นมีกลิ่นเหม็น พร้อมทั้งสอนเพิ่มเติมในเรื่องการสวมใส่ชุดที่เล็ก รัดแน่น และชุดที่อับชื้นว่า “ทำให้เรารู้สึกไม่สบายตัว” เมื่อนักเรียนเลือกชุดให้ตุ๊กตาได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีเช่น “เก่งมากค่ะ เลือกได้ถูกต้องค่ะ” เป็นต้น หากนักเรียนเลือกไม่ถูกต้อง ผู้สอนกระตุ้นเตือนเรื่องการสวมใส่เสื้อผ้าของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงด้วยคำถาม เช่น “เด็กผู้ชายสวมเสื้อกับอะไรคะ”</p>	- ตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง พร้อมชุดเครื่องแต่งกาย		- การตั้งใจและการให้รางวัล - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>หรือ “เด็กผู้ชายสวมกระโปรงเหมือนเด็กผู้หญิง ได้ไหมคะ” เป็นต้น และแนะนำให้นักเรียนดู รูปภาพผู้ชายผู้หญิงที่สวมใส่เครื่องแต่งกาย แบบต่างๆ เมื่อนักเรียนตอบถูก และเลือกชุดให้ ตุ๊กตาได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที</p> <p>3. ผู้สอนให้นักเรียนสวมใส่เสื้อผ้าที่นักเรียน เลือกให้กับตุ๊กตาด้วยตนเอง โดยผู้สอน ช่วยเหลือในส่วนที่นักเรียนยังทำไม่ได้ หรือทำ ได้ยาก เช่น ติดกระดุม รูดซิป เป็นต้น ในชุดแรก แล้วลดการช่วยเหลือในชุดต่อไป</p> <p>4. ผู้สอนหยิบชุดตุ๊กตาที่ตัวเล็กกว่าตุ๊กตา ชุดที่อับชื้นมีกลิ่นเหม็น และชุดตุ๊กตาของตัวอื่น ที่เพื่อนให้นักเรียน แล้วถามว่า “น้อง....(ชื่อ นักเรียน) จะใส่ชุด (หรือเสื้อ/กางเกง/กระโปรง) ตัวนี้ให้ตุ๊กตาไหมคะ” ถ้านักเรียนตอบว่า</p>	<p>- ตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง พร้อมชุดเครื่องแต่ง กาย</p> <p>- ตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง พร้อมชุดเครื่องแต่ง กาย</p>		<p>- การเลียนแบบ (รูปภาพ) - การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ ทั่วไป</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>“ไม่ใช่” ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีว่า “ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ ไม่ควรใส่นะคะ” หากนักเรียนตอบว่า “ใช่” ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการอธิบายและยกตัวอย่างความไม่เหมาะสมให้ฟัง แล้วถามด้วยคำถามเดิมอีกครั้งว่านักเรียนจะใส่ให้ตุ๊กตาหรือไม่ ถ้านักเรียนตอบถูก ผู้สอนให้คำชมเชยทันที แต่ถ้ายังไม่ถูกต้อง ผู้สอนต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาซ้ำอีก จนกว่านักเรียนจะตอบได้</p> <p>ถูกต้อง ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เราได้เลือกชุดเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย (หรือเด็กผู้หญิง) ให้น้องตุ๊กตา ได้ใส่ชุดให้น้องตุ๊กตา และการเลือกใส่เสื้อผ้าต้องไม่ใช่รัดแน่นหรือ</p>	<p>- ตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง พร้อมชุดเครื่องแต่งกาย</p>		<p>- การตั้งใจและการให้รางวัล</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ตัวเล็ก ไม่อับชื้น และไม่ใช้เสื้อผ้าปนกับคนอื่น เพื่อสุขภาพที่ดีนะคะ” แล้วให้นักเรียนตอบว่า เด็กผู้ชาย(ถามนักเรียนชาย)สวมเสื้อกับ..... (นักเรียนตอบ)/ เด็กผู้หญิง (ถามนักเรียนหญิง) สวมเสื้อกับ..... หรือ.....(นักเรียนตอบ) เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมและให้นักเรียนเล่นตุ๊กตาหลังจากจบบทเรียน</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา - การจูงใจและ การให้รางวัล

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เพศของฉันทและการแต่งกาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ แต่งตัวตัวเอง .เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

เครื่องแต่งกายของเด็กผู้ชายคือเสื้อและกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงคือเสื้อและกระโปรงหรือกางเกง นักเรียนควรแต่งกายให้เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง ไม้รัดแน่น ไม้ยับขึ้น และไม่ปะปนหรือใช้เครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนสามารถเลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมตามเพศของตนเอง 2. นักเรียนแต่งกายด้วยตนเอง 3. นักเรียนแต่งกายถูกสุขลักษณะ คือ ไม้รัดแน่น ไม้ยับขึ้น และ	ในการแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศเด็กผู้ชายควรสวมกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงสวมได้ทั้งกางเกงและกระโปรงนักเรียนควรช่วยเหลือตนเองด้วยการแต่งกายให้เหมาะสมตาม	ขั้นนำ ผู้สอนให้นักเรียนแต่งกายให้ตุ๊กตาทะดากะดาษเพศเดียวกับนักเรียนด้วยตนเองคนละ 3 ชุด หากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติทวนในชั้นตอนนี้ได้ ผู้สอนช่วยแนะหรือกระตุ้นเตือนด้วยวาจาจนเด็กสามารถปฏิบัติได้ ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนทบทวนเรื่องการเลือกชุดเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศ ไม้รัดแน่น	- ตุ๊กตาทะดากะดาษผู้ชาย ผู้หญิง พร้อมชุดเครื่องแต่งกาย	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมกาแต่งกายของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
ไม่ปะปนกับคนอื่น	เพศ ไม่สวมใส่เสื้อผ้าที่รัดแน่น หรืออับชื้น และไม่ใช่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น เพื่อสุขภาพที่ดี	<p>ไม่อับชื้นและไม่ปะปนกับผู้อื่น</p> <p>2. ผู้สอนนำชุดเครื่องแต่งกายเด็กชายและเด็กหญิงตามเพศของนักเรียนหลากหลายขนาด มีบางตัวอับชื้นมีกลิ่น บางตัวผ่านการสวมใส่จากนักเรียนคนอื่นมาแล้วในตอนเช้า แถวเคารพธงชาติ มาให้นักเรียนเลือกสวมใส่คนละ 2 ชุด เมื่อนักเรียนเลือกเครื่องแต่งกายได้เหมาะสมตามเพศ สะอาด ไม่ปนกับเพื่อน ผู้สอนให้คำชมเชยในทันที เช่น เก่งคะ เก่งมากคะ ดีมากคะ เลือกได้ถูกต้องคะ เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สอนหยิบเสื้อผ้าที่ตัวเล็ก เสื้อผ้าที่อับชื้นมีกลิ่นเหม็น และเสื้อผ้าที่เพื่อนนักเรียนสวมใส่ในตอนเช้าแถวมาให้แล้วถามว่า “น้อง.... (ชื่อนักเรียน) จะใส่ชุด (หรือเสื้อ/กางเกง/กระโปรง) ตัวนี้ไหมคะ” ถ้านักเรียนตอบว่า</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง</p> <p>- เสื้อผ้าเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง</p>		<p>- การตั้งใจและการให้รางวัล</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การตั้งใจและการให้รางวัล</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>“ไม่ใช่” ผู้สอนให้คำชมเชยทันที ว่า “ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ ไม่ควรใส่นะคะ”. แต่ถ้านักเรียนตอบว่า “ใช่” ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการอธิบายและยกตัวอย่างความไม่เหมาะสมให้ฟัง แล้วถามด้วยคำถามเดิมอีกครั้งว่านักเรียนจะใส่หรือไม่ ถ้านักเรียนตอบว่า“ไม่ใช่” ผู้สอนให้คำชมเชยทันที แต่ถ้ายังตอบว่า “ใช่” ผู้สอนต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาซ้ำอีก จนกว่านักเรียนจะตอบได้ถูกต้อง</p> <p>4. ผู้สอนให้นักเรียนสวมใส่เสื้อผ้าที่นักเรียนเลือกด้วยตนเองที่ละชั้นตอน โดยผู้สอนคอยสังเกต และช่วยเหลือในส่วนที่นักเรียนยังทำไม่ได้ หรือทำได้ยาก เช่น ติดกระดุม รูดซิป เป็นต้น ในชุดแรก ด้วยการจับมือนักเรียน แล้วลดการช่วยเหลือในชุดที่สอง</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง</p>		

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>5. ผู้สอนให้นักเรียนสวมเสื้อผ้าด้วยตนเองอีกครั้ง เพียง 1 ชุด หากนักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน ผู้สอนให้คำชมเชย แต่หากนักเรียนยังทำไม่ได้ ผู้สอนช่วยเหลือโดยจับมือให้ทำ และให้กำลังใจว่าเช่น “น้อง...(ชื่อนักเรียน)ทำได้ดีมากแล้ว ต้องฝึกบ่อยๆ จึงจะทำได้ พยายามต่อไปนะคะ”</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เราได้เลือกชุดเสื้อผ้าที่เหมาะสมตามเพศ ได้ใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง และการเลือกใส่ชุดหรือเสื้อผ้าที่ทำให้สบายตัว สุขภาพดี” แล้วถามนักเรียนว่า ชุดหรือเสื้อผ้าที่ใส่แล้วสบายตัวต้องอย่างไรบ้างคะ เช่น “ไม่อับ.....(นักเรียนตอบ) ไม่ตัวขนาดใหญ่</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง</p>		<p>- การกระตุ้น เตือนด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและ การให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ไหนคะ หรือไม่รัด..... (นักเรียนตอบ) และใช้ ปนหรือใช้ร่วมกับคนอื่นได้หรือไม่ (นักเรียน ตอบ) เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำ ชมเชยทันที หากนักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ผู้สอน กระตุ้นเตือนการทบทวนจากขั้นกิจกรรม จนกว่าจะตอบถูกต้องได้ถูกต้อง แล้วผู้สอนให้คำ ชมเชย</p>			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแต่งกาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ แต่งชุดไปเที่ยว เวลา 60 นาที

สาระสำคัญ

เครื่องแต่งกายของเด็กผู้ชายคือเสื้อและกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงคือเสื้อและกระโปรงหรือกางเกง นักเรียนควรแต่งกายให้เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง ไม้รัดแน่น ไม่อับชื้น และไม่ปะปนหรือใช้เครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนสามารถเลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมตามเพศของตนเอง 2. นักเรียนแต่งกายด้วยตนเอง 3. นักเรียนแต่งกายถูกสุขลักษณะ คือ ไม้รัดแน่น ไม่อับชื้น และ	ในการแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศ เด็กผู้ชายควรสวมกางเกง ส่วนเด็กผู้หญิงสวมได้ทั้งกางเกงและกระโปรง นักเรียนควรช่วยเหลือตนเองด้วยการแต่งกายให้เหมาะสมตาม	ขั้นนำ ผู้สอนทบทวนเรื่องการเลือกชุดแต่งกายเพื่อสุขภาพและเหมาะสมตามเพศ ด้วยการให้นักเรียนเลือกสวมใส่เสื้อผ้าให้กับตุ๊กตาผ้าจากชุดเสื้อผ้าที่ผู้สอนเตรียมให้เลือก ได้แก่ เสื้อ กระโปรง กางเกง ที่มีขนาดพอดีตัว ขนาดเล็กกว่าตุ๊กตา อับชื้นมีกลิ่นเหม็น หากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติทวนในขั้นตอนนี้ได้ ผู้สอนช่วยแนะหรือกระตุ้นเตือนด้วยวาจาจนนักเรียน	- ตุ๊กตาผ้าเด็กผู้ชาย เด็กผู้หญิงพร้อมชุดเครื่องแต่งกาย	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมกาแต่งกายของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
ไม่ปะปนกับคนอื่น	เพศ ไม่สวมใส่เสื้อผ้าที่รัดแน่น หรืออับชื้น และไม่ใช่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายร่วมกับผู้อื่น เพื่อสุขภาพที่ดี	<p>สามารถปฏิบัติได้</p> <p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1. ผู้สอนให้นักเรียนเลือกชุดแต่งกายที่จะใส่ไปเที่ยว จากชุดที่ผู้สอนเตรียมมาให้ หากนักเรียนเลือกชุดได้เหมาะสมตามเพศ ผู้สอนให้คำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนเลือกไม่เหมาะสม ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการให้นักเรียนดูรูปภาพการแต่งกายของผู้หญิงและผู้ชาย แล้วให้นักเรียนเลือกให้ถูกต้อง</p> <p>2. ผู้สอนให้นักเรียนแต่ละคนแต่งกายด้วยชุดที่นักเรียนเลือกได้เหมาะสมตามเพศ และผู้สอนก็ร่วมแต่งกายตัวเอง ที่ละชั้นตอน พร้อมกับนักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างด้วย หากนักเรียนคนใดยังทำด้วยตนเองไม่ได้ ผู้สอนช่วยในส่วนที่ยากด้วยการจับมือให้</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กชายและเด็กหญิง</p> <p>- รูปภาพผู้ชายผู้หญิง</p> <p>- เสื้อผ้าเด็กชายและเด็กหญิง</p> <p>- เสื้อผ้าผู้หญิง(ผู้สอนสวมใส่ได้)</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>นักเรียนทำหรือแนะนำให้ทำซ้ำๆด้วยตนเอง และให้เพื่อนๆที่ทำเสร็จแล้วคอยส่งเสียงให้กำลังใจเพื่อนที่ยังทำไม่ได้ด้วย</p> <p>3. เมื่อนักเรียนทุกคนแต่งตัวเสร็จแล้ว ผู้สอนให้นักเรียนทุกคนถอดเพื่อใส่เสื้อผ้านี้อีกชุดด้วยตัวเอง โดยให้นักเรียนเลือกชุดต่อไปด้วยตนเอง โดยบอกนักเรียนว่าชุดที่นักเรียนใส่ยังไม่สวยเพื่อจูงใจ ในขณะนั้นผู้สอนนำชุดที่นักเรียนทุกคนถอดแล้ว ไปถามนักเรียนที่ไม่ใช่คนที่สวมใส่ชุดนั้นมาก่อนว่า “น้อง....(ชื่อนักเรียน) จะใส่ชุดนี้หรือไม่” ถ้านักเรียนตอบว่า “ไม่ใส่” ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีว่า “ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ ไม่ควรใส่นะคะ เป็นชุดที่เพื่อนใส่ค่ะ” แต่ถ้านักเรียนตอบว่า “ใส่” ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการอธิบายและยกตัวอย่างความไม่</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กชายและเด็กหญิง</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>เหมาะสมให้ฟัง แล้วถามด้วยคำถามเดิมอีกครั้งว่านักเรียนจะใส่หรือไม่ ถ้านักเรียนตอบว่า “ไม่ใส่” ผู้สอนให้คำชมทันที แต่ถ้ายังตอบว่า “ใส่” ผู้สอนต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาซ้ำอีก จนกว่านักเรียนจะตอบได้ถูกต้อง</p> <p>4. ผู้สอนให้นักเรียนแต่ละคนแต่งกายด้วยชุดที่นักเรียนเลือก และผู้สอนก็ร่วมแต่งกาย (เสื้อและกางเกง) ที่ละชั้นตอนพร้อมกับนักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างด้วยอีกครั้ง หากนักเรียนคนใดยังทำด้วยตนเองไม่ได้ ผู้สอนช่วยในส่วนที่ยากด้วยการจับมือให้นักเรียนทำ หรือแนะให้ทำซ้ำๆ ด้วยตนเอง และให้เพื่อนๆ ที่ทำเสร็จแล้วคอยส่งเสียงให้กำลังใจเพื่อนที่ยังทำไม่ได้ด้วย</p>	<p>- เสื้อผ้าเด็กชายและเด็กหญิง</p> <p>- เสื้อผ้าผู้หญิง(ผู้สอนสวมใส่ได้)</p>		<p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>5. เมื่อนักเรียนทุกคนแต่งตัวเพื่อไปเที่ยวเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนพานักเรียนเดินเที่ยวรอบโรงเรียน</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เราได้เลือกชุดใส่ไปเที่ยว ใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง และได้เลือกใส่เสื้อผ้าเพื่อสุขภาพให้กับน้องตุ๊กตา ทุกคนทำได้ดีค่ะ” แล้วถามนักเรียนว่าชุดหรือเสื้อผ้าที่ใส่แล้วสุขภาพดี สบายตัวต้องอย่างไรบ้างคะ เช่น “ไม่อับชื้น ไม่แห้ง มีกลิ่นเหม็นได้หรือไม่ รัดแน่นหรือตัวเล็กได้หรือไม่ และใช้ร่วมกับคนอื่นได้หรือไม่” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที หากนักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ผู้สอนกระตุ้นเตือนการอธิบายซ้ำ จนกว่าจะตอบถูกต้องแล้วผู้สอนให้คำชมเชย และให้ชุดที่นักเรียนเลือกใส่เป็นรางวัล</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การตั้งใจและการให้รางวัล

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเข้าห้องน้ำ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นเข้าห้องน้ำตามเพศได้ เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศ การทำธุระส่วนตัว การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกเข้าห้องน้ำได้ตามเพศ 2. นักเรียนมีสุขปฏิบัติในการเข้าห้องน้ำ ได้แก่ การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกายและการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ	การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศโดยห้องน้ำหญิงมีรูปผู้หญิงติดไว้หน้าห้องน้ำ และห้องน้ำชายมีรูปผู้ชายติดที่หน้าห้องน้ำ ต่อด้วยการทำธุระส่วนตัว	ขั้นนำ ผู้สอนนำรูปภาพภายในห้องน้ำให้นักเรียนดู แล้วถามว่าเป็นรูปอะไร และในรูปภาพมีอะไรบ้าง หรือ ชี้ให้นักเรียนดูในรูปแล้วถามว่า “ที่ครูชี้นี้คืออะไรคะ” ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนสอนเรื่องสัญลักษณ์ห้องน้ำหญิงและห้องน้ำชายว่า “ห้องน้ำหญิงจะมีรูปผู้หญิงหรือแต่งตัวเป็นผู้หญิงที่หน้าห้องน้ำ	- รูปภาพภายในห้องน้ำ	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการเข้าห้องน้ำของนักเรียน	

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	<p>คือ การถ่ายปัสสาวะ หรือถ่ายอุจจาระ การทำความสะอาดโถ ส้วมหลังขับถ่าย การจัดเครื่องแต่งกายหรือ การแต่งตัว และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ</p>	<p>และห้องน้ำชายจะมีรูปผู้ชายหรือแต่งตัวเป็น ผู้ชายอยู่หน้าห้องน้ำ” แล้วให้นักเรียนตอบ คำถามจากรูปภาพและสัญลักษณ์หรือ เครื่องหมายหน้าห้องน้ำที่ผู้สอนเตรียมมาให้ว่า รูปที่เห็นนั้นเป็นห้องน้ำชายหรือห้องน้ำหญิง และนักเรียนเข้าใช้ได้หรือไม่ เมื่อนักเรียนตอบ ได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที เช่น เก่ง มากค่ะ ตอบได้ถูกต้องค่ะ เป็นต้น</p> <p>2. ผู้สอนนำสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย ห้องน้ำประมาณ 10-14 รูป ให้นักเรียนแยก ประเภทห้องน้ำหญิงและห้องน้ำชายโดยให้วาง สัญลักษณ์ห้องน้ำหญิงไว้ที่รูปเด็กผู้หญิง และ วางสัญลักษณ์ห้องน้ำชายไว้ที่รูปเด็กผู้ชาย เมื่อนักเรียนทำได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชย ทันที เช่น เก่งมากค่ะ ถูกต้องค่ะ เป็นต้น</p>	<p>- เครื่องหมายหรือ สัญลักษณ์ห้องน้ำ ชาย และห้องน้ำหญิง</p> <p>- เครื่องหมายหรือ สัญลักษณ์ห้องน้ำ ชาย และห้องน้ำหญิง</p>		<p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>3. ผู้สอนพานักเรียนไปเข้าห้องน้ำในโรงเรียนที่นักเรียนใช้เป็นประจำ แล้วจำลองสถานการณ์ว่า นักเรียนปวดปัสสาวะหรืออุจจาระต้องเข้าห้องน้ำ และเมื่อนักเรียนถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระเรียบร้อยแล้ว นักเรียนทำอย่างไรต่อไป โดยให้นักเรียนทำให้อุเป็นตัวอย่าง เมื่อตอบและปฏิบัติให้ดูได้ถูกต้อง (การทำความสะดวกโถส้วม) ผู้สอนให้คำชมเชย หลังจากนั้นผู้สอนให้นักเรียนจัดเครื่องแต่งกายด้วยตนเอง โดยนักเรียนที่ต้องให้ช่วยเหลือบ้าง ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือแนะจากการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย ส่วนนักเรียนที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง ผู้สอนให้สำรวจดูให้เรียบร้อย แล้วถามนักเรียนว่า ก่อนออกจากห้องน้ำต้องทำ</p>	<p>- เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ห้องน้ำชาย และห้องน้ำหญิง - รูปภาพภายในห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง</p>		<p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การเลียนแบบ</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>อะไร หากนักเรียนตอบไม่ได้ ผู้สอนแนะหรือกระตุ้นเตือนว่า ทำธุระส่วนตัวแล้วมือสกปรกต้องทำอะไร แต่ถ้ายังตอบไม่ได้ผู้สอนบอกให้นักเรียนล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ</p> <p>4. ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนการเข้าห้องน้ำอีกครั้ง เริ่มตั้งแต่การทำความสะอาดโต๊ะตัวหลังขับถ่าย การจัดเครื่องแต่งกาย การล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ โดยผู้สอนร่วมปฏิบัติเป็นตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนด้วย และมีการกระตุ้นเตือนหรือนะด้วยวาจา หากนักเรียนปฏิบัติไม่ครบขั้นตอน เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ผู้สอนให้คำชมเชยทันที สำหรับนักเรียนที่ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ด้วยตนเองโดยที่ผู้สอนไม่ต้องกระตุ้นเตือน ก็ให้คำชมเชยเช่นเดียวกัน</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การเลียนแบบ - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เราเรียนเรื่อง การเข้าห้องน้ำ ต้องมีการเลือกเข้าห้องน้ำให้ ถูกต้องตามเพศ ห้องน้ำหญิงมีรูปผู้หญิงติดไว้ หน้าห้องน้ำ และห้องน้ำชายมีรูปผู้ชายที่หน้า ห้องน้ำ เมื่อเราถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะแล้ว ต้องทำความสะอาดให้เรียบร้อย แต่งตัวให้ เรียบร้อย และล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำด้วย นะคะ” แล้วถามนักเรียนอีกครั้งว่า เมื่อขับถ่าย เสร็จแล้วต้องทำอะไรบ้าง โดยการแฉะหรือ กระตุ้นเตือนด้วยวาจาเป็นการบอกใบ้ เช่น ขับถ่ายแล้วโกส้วมสกปรกต้องทำอะไร ขับถ่ายแล้วมือสกปรกต้องทำอะไร เมื่อ นักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชย ทันที เช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ เป็นต้น และ ให้สบู่อ้อมเป็นรางวัลเมื่อนักเรียนตอบถูกต้อง</p>	<p>- สบู่อ้อม (เหลว)</p>		<p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและ การให้รางวัล</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเข้าห้องน้ำ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ฉันทักห้องน้ำได้เอง เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศ การทำธุระส่วนตัว การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกเข้าห้องน้ำได้ตามเพศ 2. นักเรียนมีสุขปฏิบัติในการเข้าห้องน้ำ ได้แก่ การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกายและการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ	การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศโดยห้องน้ำหญิงมีรูปผู้หญิงติดไว้หน้าห้องน้ำ และห้องน้ำชายมีรูปผู้ชายติดที่หน้าห้องน้ำ ต่อด้วยการทำธุระส่วนตัว	ขั้นนำ ผู้สอนให้นักเรียนตอบคำถามจากรูปภาพหน้าห้องน้ำ 4 รูป แล้วถามว่าในรูปเป็นห้องน้ำชายหรือห้องน้ำหญิง โดยแนะให้นักเรียนดูจากสัญลักษณ์หรือรูปภาพที่ติดอยู่หน้าห้องน้ำ หากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติในขั้นตอนนี้ได้ ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาโดยการถามว่า “รูปที่อยู่หน้าห้องน้ำในรูปเป็นรูปผู้หญิงหรือผู้ชายคะ” หรือ “รูปที่อยู่หน้าห้องน้ำ	- รูปภาพหน้าห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมกรเข้าห้องน้ำของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	คือ การถ่ายปัสสาวะ หรือถ่ายอุจจาระ การ ทำความสะอาด ล้างหลังขั้วถ่าย การ จัดเครื่องแต่งกายหรือ การแต่งตัว และการ ล้างมือก่อนออกจาก ห้องน้ำ	<p>ในรูปแบบการแต่งตัวเป็นหญิงหรือแต่งตัวเป็น ผู้ชายคะ” แล้วเชื่อมโยงจากคำตอบของ นักเรียนไปสู่การตอบคำถามว่าเป็นห้องน้ำ หญิงหรือห้องน้ำชาย เช่น น้อง...(ชื่อนักเรียน) ตอบว่าเป็นรูปผู้หญิง แสดงว่าห้องน้ำในรูปแบบนี้ เป็นห้องน้ำ.....(ให้นักเรียนตอบ) เมื่อนักเรียน ตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนชมเชยทันที</p> <p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1. ผู้สอนพานักเรียนไปห้องน้ำที่ตรงข้ามกับ เพศของนักเรียน ให้นักเรียนสังเกตสัญลักษณ์ หน้าห้องน้ำก่อนเข้าไป แล้วผู้สอนถามว่า “ห้องน้ำนี้เป็นห้องน้ำหญิงหรือชาย” “น้อง.... (ชื่อนักเรียน) สามารถเข้าไปใช้ได้หรือไม่” เมื่อ นักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที</p>			- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>หากนักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ผู้สอนแนะนำโดยถามต่อไปว่า “รูปหน้าห้องน้ำเป็นรูปผู้หญิงหรือผู้ชายคะ” แล้วถามคำถามตอนต้นอีกครั้ง เมื่อนักเรียนตอบถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยเช่นเดียวกัน</p> <p>2. ผู้สอนให้นักเรียนพาไปห้องน้ำที่ถูกต้องตามเพศของนักเรียน แล้วจำลองเหตุการณ์เข้าห้องน้ำว่า นักเรียนถ่ายปัสสาวะโดยเทน้ำสีเหลืองลงในโถส้ม แล้วให้นักเรียนทำความสะอาดโถส้ม ให้จัดเครื่องแต่งกายหรือแต่งกายด้วยตนเอง ในรายที่ต้องการความช่วยเหลือ ผู้สอนช่วยโดยการจับมือให้ทำหรือบอกขั้นตอนให้ทำด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ ผู้สอนให้คำชมเชย แล้วให้นักเรียนปฏิบัติขั้นตอนต่อไป</p>	- น้ำสีเหลือง		<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้เอง ผู้สอนให้คำชมเชย หากนักเรียนลืมหรือไม่ปฏิบัติ ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการถามว่า “ถ้ายابسสวาระแล้วมือเปื้อน ต้องทำอะไรคะ” หากนักเรียนตอบและปฏิบัติได้ถูกต้องด้วยการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ ผู้สอนชมเชยทันทีเช่นเดียวกัน</p> <p>3. ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนการเข้าห้องน้ำอีก 2 ครั้ง เริ่มตั้งแต่การทำความสะอาดหลังการขับถ่าย การจัดเครื่องแต่งกาย การล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ โดยผู้สอนร่วมปฏิบัติเป็นตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนด้วย และมีการกระตุ้นเตือนหรือแนะด้วยวาจา หากนักเรียนปฏิบัติไม่ครบขั้นตอน เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ผู้สอนให้คำชมเชย</p>	<p>- น้ำสีเหลือง</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การเลียนแบบ - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ทันที สำหรับนักเรียนที่ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ด้วยตนเองโดยที่ผู้สอนไม่ต้องกระตุ้นเตือน ก็ให้คำชมเชยเช่นเดียวกัน</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “เราเรียนเรื่องการเข้าห้องน้ำ ตั้งแต่การเลือกเข้าห้องน้ำตามเพศ” แล้วถามนักเรียนว่า เมื่อขับถ่ายเสร็จแล้วต้องทำอะไรบ้าง โดยการแนะหรือกระตุ้นเตือนด้วยวาจาเป็นการบอกใบ้ เช่น ขับถ่ายแล้วโถส้วมสกปรกต้องทำอะไร ขับถ่ายแล้วแต่งตัวไม่เรียบร้อยหรือยังไปอยู่ต้องทำอะไร ขับถ่ายแล้วมือสกปรกต้องทำอะไร เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยเช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ เป็นต้น</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

สัปดาห์ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเข้าห้องน้ำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ฉันท้เข้าห้องน้ำในที่สาธารณะได้ เวลา 60 นาที

สาระสำคัญ

การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศ การทำธุระส่วนตัว การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกเข้าห้องน้ำได้ตามเพศ 2. นักเรียนมีสุขปฏิบัติในการเข้าห้องน้ำ ได้แก่ การทำความสะอาดโถส้วม การจัดเครื่องแต่งกายและการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ	การเข้าห้องน้ำมีขั้นตอนคือ การเลือกเข้าห้องน้ำให้ถูกต้องตามเพศโดยห้องน้ำหญิงมีรูปผู้หญิงติดไว้หน้าห้องน้ำ และห้องน้ำชายมีรูปผู้ชายติดที่หน้าห้องน้ำ ต่อด้วยการทำธุระส่วนตัว	ขั้นนำ ผู้สอนทบทวนการเลือกเข้าห้องน้ำโดยถามคำถามว่า “...(ชื่อนักเรียน) จะเลือกเข้าห้องน้ำที่มีรูปผู้หญิงหรือผู้ชายอยู่หน้าห้องน้ำ” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้องตามเพศของตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชย และถามจนครบทุกคน ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนพานักเรียนไปที่อาคารบริการ ซึ่งจัดไว้สำหรับบริการผู้ที่มาติดต่อสถาบัน ไม่ได้		1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการเข้าห้องน้ำของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	คือ การถ่ายปัสสาวะ หรือถ่ายอุจจาระ การ ทำความสะอาด ส้วมหลังขับถ่าย การ จัดเครื่องแต่งกายหรือ การแต่งตัว และการ ล้างมือก่อนออกจาก ห้องน้ำ	มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน เพื่อ จำลองสถานการณ์การเข้าห้องน้ำเมื่อนักเรียน เดินทางไปที่สาธารณะต่างๆ โดยพากลุ่ม นักเรียนไปที่หน้าห้องน้ำหญิงก่อน แล้วถาม นักเรียนว่า “รูปหน้าห้องน้ำเป็นรูปอะไรคะ” “ห้องน้ำนี้เป็นห้องน้ำหญิงหรือห้องน้ำชายคะ” และ “น้อง.....(ชื่อนักเรียน) เข้าไปใช้ได้หรือไม่ คะ” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำ ชมเชยทันที จนครบทุกคน หลังจากนั้นผู้สอน ให้นักเรียนชายรออยู่หน้าห้องน้ำกับพี่เลี้ยง แล้วพานักเรียนหญิงเข้าไปในห้องน้ำ และให้ นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในการเข้าห้องน้ำ ด้วยตนเองเริ่มตั้งแต่การทำความสะอาด ส้วม การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือ โดยให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองก่อนและ	- น้ำสีเหลือง		- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา - การปฏิบัติใน สถานการณ์ทั่วไป - การเลียนแบบ - การจูงใจและการ ให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ผู้สอนร่วมปฏิบัติด้วย หากนักเรียนลืมหรือปฏิบัติไม่ครบตามขั้นตอน ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการถามคำถาม เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชย</p> <p>2. ผู้สอนพากลุ่มนักเรียนไปที่หน้าห้องน้ำชายต่อ แล้วถามนักเรียนว่า “รูปหน้าห้องน้ำเป็นรูปอะไรคะ” “ห้องน้ำนี้เป็นห้องน้ำหญิงหรือห้องน้ำชายคะ” และ “น้อง.....(ชื่อนักเรียน) เข้าไปใช้ได้หรือไม่คะ” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที จนครบทุกคน หลังจากนั้นผู้สอนให้นักเรียนหญิงรออยู่หน้าห้องน้ำกับพี่เลี้ยง แล้วพานักเรียนชายเข้าไปในห้องน้ำ และให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในการเข้าห้องน้ำด้วยตนเองเริ่มตั้งแต่การทำ ความสะอาดโต๊ะสวม การจัดเครื่องแต่งกาย</p>	- น้ำสีเหลือง		<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การเลียนแบบ - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>และการล้างมือ โดยให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองก่อน และผู้สอนร่วมปฏิบัติทุกขั้นตอนด้วย หากนักเรียนนักเรียนลืมหรือปฏิบัติไม่ครบตามขั้นตอน ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยการถามคำถาม เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชย</p> <p>3. ผู้สอนคอยดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ในรายที่ยังทำไม่ได้อาจมีการช่วยเหลือบ้าง เล็กน้อย โดยกระตุ้นเตือนด้วยวาจาเป็นการแนะหรือถามคำถาม หรือจับมือให้ทำ และช่วยเสริมกำลังใจด้วยการพูดกำลังใจในรายที่ต้องช่วยเหลือ เช่น น้อง....(ชื่อนักเรียน) ทำได้ดีแล้ว พยายามต่อไปนะคะ ถ้าสามารถทำด้วยตนเองได้ จะเป็นคนเก่ง ไม่ต้องให้ใครช่วยเหลือค่ะ”</p>			- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>4. ผู้สอนพานักเรียนกลับมาที่อาคารเรียน แล้วให้จำลองสถานการณ์การเข้าห้องน้ำเป็นรายบุคคลอีก 1 ครั้ง โดยบอกนักเรียนว่า ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องทุกขั้นตอน ผู้สอนมีรางวัลเป็นขนมให้ แล้วให้นักเรียนปฏิบัติให้ดูทีละคน โดยให้เพื่อนที่เหลือคอยเฝ้าดูด้วย เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตั้งแต่การเลือกเข้าห้องน้ำ การขยับถ่ายของเสีย (ใช้น้ำผสมสีเหลืองเทในโถส้ม) การทำความสะอาดโถส้ม การจัดเครื่องแต่งกาย และการล้างมือก่อนออกจากห้องน้ำ ผู้สอนให้คำชมเชย และให้ขนมเป็นรางวัล จนครบทุกคน หากนักเรียนปฏิบัติไม่ครบขั้นตอน ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาเป็นการแนะหรือถามคำถามให้นักเรียนปฏิบัติ เมื่อนักเรียนสามารถ</p>	<p>- น้ำสีเหลือง - ขนม</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป - การตั้งใจและการให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ปฏิบัติตามได้ ผู้สอนให้คำชมเชยและให้ขนมเป็นรางวัลเช่นเดียวกัน แต่น้อยกว่านักเรียนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องโดยไม่ต้องกระตุ้นเตือน</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “การเข้าห้องน้ำ เริ่มตั้งแต่การเลือกเข้าห้องน้ำตามเพศ” แล้วถามนักเรียนว่า เมื่อขับถ่ายเสร็จแล้วต้องทำอะไรบ้าง โดยการแนะหรือกระตุ้นเตือนด้วยวาจาเป็นการบอกใบ้ เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชย เช่น ถูกต้องค่ะ เก่งมากค่ะ เป็นต้น</p>			<ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเล่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เลือกเล่นของเล่นกับครู **เวลา** 15 นาที

สาระสำคัญ

นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง และของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น เมื่อเพื่อนขอเล่นด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง	ของเล่นของเด็กผู้ชาย มักแสดงถึงความเข้มแข็ง ไม่เน้นความสวยงาม เช่น ตุ๊กตา ทหาร หุ่นยนต์จำลอง เป็นต้น ส่วนเด็กผู้หญิงควรเล่นของเล่นที่แสดงถึงความอ่อนโยน สวยงาม เช่น	ขั้นนำ ผู้สอนนำรูปภาพของเล่นให้นักเรียนดูแล้วถามว่า ของเล่นในรูปภาพเป็นของเล่นอะไร เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนว่า “เราจะเรียนเรื่องเล่นของเล่นกันนะคะ” ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนอธิบายลักษณะของเล่นของเด็กผู้ชายว่า เน้นความเข้มแข็ง เช่น ตุ๊กตา ทหาร หุ่นยนต์จำลอง รถถัง ส่วนของเล่นของ	- รูปภาพของเล่น	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของนักเรียน	
2. นักเรียนขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น					
3. นักเรียนแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่นเมื่อเพื่อนขอเล่น			- รูปภาพของเล่น		

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	<p>แต่งตัวตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีของเล่นที่เล่นร่วมได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เช่น ตัวต่อ ชุดทำกับข้าว โทรศัพท์ เป็นต้น นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเองและของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ควรขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่น</p>	<p>เด็กผู้หญิงเน้นความสวยงาม เช่น แต่งตัวตุ๊กตาผู้หญิง แต่งหน้า ส่วนของเล่นที่เล่นร่วมได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เช่น ตัวต่อ ชุดทำอาหาร แล้วให้นักเรียนเลือกรูปภาพของเล่นจำนวน 10 – 14 รูปที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชายไว้ที่รูปเด็กผู้ชาย และของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิงไว้ที่รูปเด็กผู้หญิง โดยการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือแนะนำนักเรียนให้เลือกลงไว้ถูกต้องตามรูปเด็ก เมื่อนักเรียนเลือกของเล่นได้เหมาะสมตามเพศ ผู้สอนให้คำชมเชยทันที</p> <p>2. ผู้สอนนำของเล่นมาให้ให้นักเรียนเลือกของเล่นให้เหมาะสมตามเพศของตนเอง หากนักเรียนไม่ปฏิบัติตาม ผู้สอนคอยแนะและกระตุ้นเตือนให้นักเรียนเลือกของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง เมื่อนักเรียน</p>	<p>- ของเล่น</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและการให้รางวัล</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเล่น เมื่อเห็นว่านักเรียนสนใจอยากเล่น ผู้สอนถามนักเรียนว่า “อยากเล่นไหมคะ” และ “ถ้าอยากเล่นต้องขอครูก่อนนะคะ เหมือนที่ครูขออน้อง.....(ชื่อนักเรียน)เล่นบ้างไหมคะ ถ้าไม่ขอ ครูก็ไม่ทราบว่าน้อง...(ชื่อนักเรียน)อยากเล่น ถ้าดีจะไปเล่นเลย ไม่ขอครู ครูจะไม่เล่นด้วย และไม่ให้เล่นต่อด้วยนะคะ” เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามผู้สอนให้คำชมเชยทันที และแบ่งของเล่นให้นักเรียนเล่น</p> <p>5. ผู้สอนร่วมเล่นกับนักเรียน โดยขอเล่นของเล่นจากนักเรียน และแบ่งของเล่นให้นักเรียน เป็นระยะๆ เมื่อนักเรียนขอหรือแบ่งปันของเล่นให้ผู้สอน ผู้สอนให้คำชมเชย</p>	<p>- ของเล่น</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เรียนเรื่องเลือก ของเล่นตามเพศของตนเอง เพราะของเล่นมี ทั้งที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น(นักเรียน ตอบ) เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น (นักเรียนตอบ) และเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้หญิง และเด็กผู้ชาย เช่น(นักเรียนตอบ)” และ พูดถึงในช่วงที่เล่นร่วมกับผู้อื่นว่า “เมื่อเราเล่น กับเพื่อน ถ้าอยากเล่นของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่น อยู่ ต้องขอเพื่อนก่อน และเมื่อเพื่อนขอเล่นของ เล่นจากเราก็ควรแบ่งให้เพื่อนเล่น จะทำให้ เพื่อนอยากเล่นกับเรา และมีเพื่อนเล่นหลาย คน” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำ ชมเชยและให้นักเรียนเล่นของเล่นต่อหลังจาก จบบทเรียน โดยอนุญาตให้ชวนเพื่อนมาเล่น ด้วย</p>	<p>- ของเล่น</p>		<p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและ การให้รางวัล</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม

สัปดาห์ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเล่น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เล่นของเล่นและเลือกของเล่นให้เพื่อน เวลา 15 นาที

สาระสำคัญ

นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง และของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น เมื่อเพื่อนขอเล่นด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง 2. นักเรียนขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น 3. นักเรียนแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่นเมื่อเพื่อนขอเล่น	ของเล่นของเด็กผู้ชาย มักแสดงถึงความเข้มแข็ง ไม่เน้นความสวยงาม เช่น ตุ๊กตา ทหาร หุ่นยนต์จำลอง เป็นต้น ส่วนเด็กผู้หญิงควรเล่นของเล่นที่แสดงถึงความอ่อนโยน สวยงาม เช่น	ขั้นนำ ผู้สอนถามชื่อเพื่อนที่นักเรียนชอบเล่นด้วย ทั้งเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิง 2-3 คน แล้วให้นักเรียนเลือกของเล่นจากผู้สอน ไว้ให้เพื่อนเล่น ซึ่งต้องเหมาะสมตามเพศของเพื่อนด้วย โดยกระตุ้นเตือนด้วยการถามย้ำว่าเพื่อนของนักเรียนเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย แล้วนักเรียนจะเลือกของเล่นอันไหนให้เพื่อนที่เป็นผู้ชาย และเพื่อนผู้หญิง คนละ 2 ชิ้น หากนักเรียนปฏิบัติ	- ของเล่น	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา - การจูงใจและการให้รางวัล

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	<p>แต่งตัวตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เช่น ตัวต่อ ชุดทำกับข้าว โทรศัพท์ เป็นต้น นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเองและของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ต้องขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่</p>	<p>ได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที หากนักเรียนเลือกไม่ถูกต้อง (ยกเว้นเลือกของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาจนกว่าจะเลือกของเล่นให้เพื่อนได้เหมาะสม</p> <p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>1. ผู้สอนให้นักเรียนเลือกเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง หากนักเรียนไม่ปฏิบัติตาม ผู้สอนคอยแนะและกระตุ้นเตือนให้นักเรียนเลือกของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเองหรือของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เมื่อนักเรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนให้รางวัลด้วยการให้เล่นของเล่นที่นักเรียนเลือกไว้</p>	<p>- ของเล่น</p> <p>- ของเล่น</p>		<p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การจูงใจและการให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	เมื่ออยากเล่นบ้าง และแบ่งปันของเล่น ให้เพื่อนเล่น เมื่อเพื่อน ขอเล่นด้วย	<p>2. ผู้สอนร่วมเล่นของเล่นกับนักเรียน โดย สร้างสถานการณ์ในการเล่น คือ การขอของ เล่นจากนักเรียน ในขณะที่นักเรียนกำลังเล่น อยู่ หากนักเรียนไม่แบ่งให้ ผู้สอนกระตุ้นเตือน ด้วยวาจาว่า ถ้าแบ่งให้เพื่อนเล่นด้วย จะเป็น คนเก่ง คนน่ารัก เพื่อนๆอยากเล่นด้วย และจะ มีเพื่อนเล่นมากมาย เมื่อนักเรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนให้คำชมเชยทันทีว่า “ดีมากค่ะ” “เก่ง มากค่ะ” “น่ารักมากค่ะ” เป็นต้น</p> <p>3. ผู้สอนนำของเล่นที่คาดว่านักเรียนสนใจ และอยากเล่น มาเล่นให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเล่น เมื่อเห็นว่า นักเรียนสนใจอยากเล่น ผู้สอนถามนักเรียนว่า “อยากเล่นไหมคะ” และ “ถ้าอยากเล่นต้องทำ อย่างไรก่อน” เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง</p>	<p>- ของเล่น</p> <p>- ของเล่น</p>		<p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p> <p>- การปฏิบัติใน สถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p>

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>ผู้สอนให้คำชมเชยทันที และแบ่งของเล่นให้นักเรียนเล่น ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติ ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาว่า “ถ้าไม่ขอ ก็จะไม่ได้เล่นของเล่นที่อยากเล่นนะคะ” จนกว่านักเรียนจะปฏิบัติตามจึงแบ่งให้นักเรียนเล่น</p> <p>4. ผู้สอนควบคุมการเล่น โดยการแนะและสาธิตวิธีการเล่นของเล่นอย่างถูกต้อง เพื่อความปลอดภัย และร่วมเล่นกับนักเรียน โดยขอเล่นของเล่นจากนักเรียน แบ่งของเล่นให้นักเรียน เป็นระยะๆ เมื่อนักเรียนขอหรือแบ่งปันของเล่นให้ผู้สอน ผู้สอนให้คำชมเชย</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เรียนเรื่องเลือกของเล่นตามเพศของตนเอง เพราะของเล่นมีทั้งที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง และเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้หญิงและ</p>	<p>- ของเล่น</p> <p>- ของเล่น</p>		<p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การตั้งใจและการให้รางวัล</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>เด็กผู้ชาย” และถามนักเรียนว่า “เมื่อเราเล่นกับเพื่อน ถ้าอยากเล่นของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ ต้องทำอย่างไรคะ” และ”เมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นที่เรากำลังเล่นอยู่ควรทำอย่างไรคะ แบ่งให้หรือไม่แบ่งคะ” เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยและให้นักเรียนเล่นของเล่นต่อหลังจากจบบทเรียน โดยอนุญาตให้ชวนเพื่อนมาเล่นด้วย</p>			- การตั้งใจและ การให้รางวัล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม
สัปดาห์ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเล่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เล่นกับเพื่อน เวลา 60 นาที

สาระสำคัญ

นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเอง และของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น เมื่อเพื่อนขอเล่นด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
1. นักเรียนเลือกของเล่นได้เหมาะสมตามเพศของตนเอง	ของเล่นของเด็กผู้ชาย มักแสดงถึงความเข้มแข็ง ไม่เน้นความสวยงาม เช่น ตุ๊กตา ทหาร หุ่นยนต์จำลอง เป็นต้น ส่วนเด็กผู้หญิงควรเล่นของเล่นที่แสดงถึงความอ่อนโยน สวยงาม เช่น	ขั้นนำ ผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันนำของเล่นที่วางไว้หลังห้องเรียนมาวางไว้รวมกันเพื่อเตรียมเล่น แล้วบอกนักเรียนว่า “วันนี้ทุกคนจะเล่นของเล่นด้วยกันนะคะ” ขั้นกิจกรรม 1. ผู้สอนให้นักเรียนทุกคนเลือกหยิบของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเองหรือเล่นได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย คนละ 1 ชิ้น แล้วชู	- ของเล่น	1. การมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน 2. การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของนักเรียน	- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา
2. นักเรียนขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่เมื่ออยากเล่น					
3. นักเรียนแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่นเมื่อเพื่อนขอเล่น			- ของเล่น		

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	<p>แต่งตัวตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีของเล่นที่เล่นร่วมได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง เช่น ตัวต่อ ชุดทำกับข้าว โทรศัพท์ เป็นต้น นักเรียนควรเล่นของเล่นที่เหมาะสมตามเพศของตนเองและของเล่นที่เล่นร่วมกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ขอของเล่นที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่</p>	<p>ให้ผู้สอนดู เมื่อนักเรียนทำได้ถูกต้อง ผู้สอนชมเชยทันที เช่น เก่งมากค่ะ ถูกต้องค่ะ และให้เล่นของเล่นได้ หากนักเรียนบางคนเลือกไม่ถูกต้อง ผู้สอนกระตุ้นเตือนด้วยวาจาจนกว่านักเรียนจะเลือกได้ถูกต้อง แล้วให้คำชมเชยและอนุญาตให้นักเรียนเริ่มเล่นของเล่นร่วมกับเพื่อนคนอื่นได้</p> <p>2. ผู้สอนให้นักเรียนเล่นของเล่นร่วมกัน โดยผู้สอนร่วมเล่นกับนักเรียนด้วย เพื่อสร้างสถานการณ์และกระตุ้นเตือนด้วยการขอของเล่นจากนักเรียน และแบ่งปันของเล่นให้กับนักเรียน</p> <p>3. ผู้สอนควบคุมการเล่น โดยการแนะและสาธิตวิธีการเล่นของเล่นอย่างถูกต้อง เพื่อความปลอดภัย และกระตุ้นเตือนให้นักเรียน</p>	<p>- ของเล่น</p> <p>- ของเล่น</p>		<p>- การปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>- การเลียนแบบ</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p> <p>- การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
	<p>เมื่ออยากเล่นบ้าง และแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น เมื่อเพื่อนขอเล่นด้วย</p>	<p>แบ่งปันของเล่นให้เพื่อน และขอของเล่นจากเพื่อนเมื่ออยากเล่น เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามหรือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้สอนให้คำชมเชยทันที เช่น ดีมากคะ น่ารักมากคะที่ขอเพื่อน หรือเป็นเด็กดีมากคะที่แบ่งของเล่นให้เพื่อน เป็นต้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้สอนสรุปการสอนว่า “วันนี้เรียนเรื่องเลือกของเล่นตามเพศของตนเอง เพราะของเล่นมีทั้งที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น..... (นักเรียนตอบ) เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น(นักเรียนตอบ) และเล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย เช่น(นักเรียนตอบ)” และพูดถึงในช่วงที่เล่นร่วมกับผู้อื่นว่า “เมื่อเราเล่นกับเพื่อน ถ้าอยากเล่นของเล่นที่</p>	<p>- ของเล่น</p>		<p>- การตั้งใจและ การให้รางวัล</p> <p>- การกระตุ้นเตือน ด้วยวาจา</p> <p>- การตั้งใจและ การให้รางวัล</p>

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้/ เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล	หมายเหตุ
		<p>เพื่อนกำลังเล่นอยู่ ต้องขอเพื่อนก่อน และเมื่อเพื่อนขอเล่นของเล่นจากเราก็ควรแบ่งให้เพื่อนเล่น จะทำให้เพื่อนอยากเล่นกับเรา และมีเพื่อนเล่นหลายคน” เมื่อนักเรียนตอบได้</p> <p>ถูกต้อง ผู้สอนให้คำชมเชยและให้รางวัลโดยให้นักเรียนเลือกของเล่นที่ชอบให้นำกลับไปเล่นที่บ้าน</p>			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 : การพูด

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

หัวข้อในการตั้งคำถาม

1. **นักเรียนชาย** : การพูดทักทาย ขอโทษ ขอขอบคุณ ถามคำถาม และตอบคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “ครับ” หรือไม่

นักเรียนหญิง : การพูดทักทาย ขอโทษ ขอขอบคุณ ถามคำถาม และตอบคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” หรือไม่

2. ความถี่บ่อยในการพูด (ทุกครั้ง / เกือบทุกครั้ง/ นานนานครั้ง)

3. นั่งพูดเอง หรือต้องมีการบอกให้พูด/กระตุ้นให้พูด (คำลงท้าย)

4. หากบอกให้พูดหรือกระตุ้นเตือนให้พูดคำลงท้ายว่า “ครับ” นั่งปฏิบัติตามหรือไม่ (เมื่อนั่งปฏิบัติตาม ผู้ปกครองทำอะไร/ให้รางวัลหรือไม่)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : การแต่งกาย

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักเรียน

หัวข้อในการตั้งคำถาม

1. น้องแต่งกายเหมาะสมตามเพศของตนเอง หรือไม่ (ต้องทำให้น้อง / ต้องช่วยเหลือบ้าง / บอกขั้นตอนให้ทราบ/ ทำด้วยตนเองทั้งหมด)
2. น้องสวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) รัดแน่นหรือไม่
3. น้องใช้เครื่องแต่งกายของตนเอง ปะปนกับของเพื่อนในชั้นเรียนบ้างหรือไม่
4. น้องสวมใส่เสื้อ กางเกงที่แห้ง ไม่ยับย่นหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : การแต่งกาย

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักเรียน

หัวข้อในการตั้งคำถาม

1. น้องเลือกชุดเครื่องแต่งกายด้วยตนเอง หรือไม่ อย่างไร (การเลือกซื้อ และการเลือกที่จะสวมใส่)(เลือกเอง /ใครเลือกให้)
2. ชุดที่น้องเลือก เหมาะสม /ถูกต้องตามเพศของน้องหรือไม่
3. น้องแต่งกายด้วยตนเองหรือไม่ (ต้องทำให้น้อง /ต้องช่วยเหลือบ้าง /บอกขั้นตอนให้ทราบ/ ทำด้วยตนเองทั้งหมด)
4. น้องสวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) รัดแน่นหรือไม่
5. น้องใช้เครื่องแต่งกายของตนเอง ปะปนกับของผู้อื่นในครอบครัว หรือไม่ (เช่น ใช้ของพี่ของน้อง เป็นต้น)
6. น้องสวมใส่เสื้อ กางเกงที่แห้ง ไม่ยับย่นหรือไม่

หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3: การเข้าห้องน้ำ

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเข้าห้องน้ำของนักเรียน

หัวข้อในการตั้งคำถาม

1. น้องเลือกเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศของตนเอง เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ห้องน้ำในโรงเรียน (ไม่รวมห้องน้ำรวมหรือห้องน้ำที่ไม่แยกเพศ เช่น ในบ้าน) หรือไม่ (ต้องพาไป หรือน้องเลือกเข้าไปเอง)
2. น้องความสะดวกสบายหลังการใช้ให้สะดวกเรียบร้อยด้วยตนเอง หรือไม่ (ต้องทำให้ / บอกให้ทำ / ทำด้วยตนเอง)
3. หลังจากขับถ่ายเสร็จแล้ว น้องจัดเครื่องแต่งกายของตนเอง ให้เรียบร้อยก่อนออกจากห้องน้ำ หรือไม่ (ต้องทำให้ / บอกให้ทำ / ทำด้วยตนเอง)
4. น้องล้างมือให้สะดวกด้วยตนเองก่อนออกจากห้องน้ำ หรือไม่ (ต้องทำให้ / บอกให้ทำ / ทำด้วยตนเอง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 : การเล่น

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเล่นของนักเรียน

หัวข้อในการตั้งคำถาม

1. **นักเรียนชาย** : นื่องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น หุ่นยนต์ รถถัง เรือรบ เป็นต้น (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) หรือไม่ (ต้องเลือกให้ /นื่องเลือกเอง)

นักเรียนหญิง : นื่องเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น เครื่องแต่งหน้า ตุ๊กตา แต่งตัว เป็นต้น (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) หรือไม่ (ต้องเลือกให้ /นื่องเลือกเอง)

2. นื่องมีการขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ (ของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง) หรือไม่ (ขอก่อนเล่น / ดึงจากมือเพื่อน/ ไม่ขอ)

3. ในขณะที่เล่นกับเพื่อน นื่องมีการแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน เมื่อเพื่อนขอเล่นบ้างหรือไม่ (ต้องกระตุ้นหรือบอกให้ทำ/นื่องทำเอง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 1

พฤติกรรมการพูด

วัตถุประสงค์ เพื่อสังเกตพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมตามเพศของนักเรียนหญิง

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
2. ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การพูดทักทาย มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” เช่น สวัสดีค่ะ					
2	การกล่าวคำขอโทษ มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” เช่น ขอโทษค่ะ / ขอโทษนะคะ					
3	การกล่าวขอบคุณ มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” เช่น ขอขอบคุณนะคะ / ขอขอบคุณค่ะ					
4	การถามคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “คะ” เช่น ไปไหนคะ/เอาไหมคะ					
5	การตอบคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า “ค่ะ” เช่น ใช่ค่ะ / ไปค่ะ / เอาค่ะ					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 1

พฤติกรรมการพูด

วัตถุประสงค์ เพื่อสังเกตพฤติกรรมการพูดที่เหมาะสมตามเพศของนักเรียนชาย

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

- สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การพูดทักทาย มีคำลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ" เช่น สวัสดีครับ					
2	การกล่าวคำขอโทษ มีคำลงท้ายด้วย "ครับ" เช่น ขอโทษครับ / ขอโทษนะครับ					
3	การกล่าวขอบคุณ มีคำลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ" เช่น ขอบคุณนะ ครับ/ขอบคุณครับ					
4	การถามคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ" เช่น ไปไหนครับ / ทำอะไรครับ					
5	การตอบคำถาม มีคำลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ" เช่น ใช่ครับ / ไปครับ /เอาครับ					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 2

พฤติกรรมการแต่งกาย

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมแต่งกายของนักเรียน

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

- สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การเลือกชุดเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง					
2	การแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง					
3	การแต่งกายอย่างถูกสุขลักษณะ (ทำเครื่องหมายใน 3 หัวข้อต่อไปนี้) - สวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) ไม่รัดแน่นจนเกินไป - การใช้เครื่องแต่งกายของตนเอง ไม่ปะปนกับของผู้อื่น - สวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) ที่แห้ง ไม่อับชื้น					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 2

พฤติกรรมการแต่งกาย

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียน

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

- สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศด้วยตนเอง					
2	การแต่งกายอย่างถูกสุขลักษณะ (ทำเครื่องหมายใน 3 หัวข้อต่อไปนี้) - สวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) ไม่รัดแน่นจนเกินไป - การใช้เครื่องแต่งกายของตนเอง ไม่ปะปนกับของผู้อื่น - สวมเครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง) ที่แห้ง ไม่อับชื้น					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 3 พฤติกรรมกรรมการเข้าห้องน้ำ

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเข้าห้องน้ำของนักเรียน

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

- สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การเลือกเข้าห้องน้ำได้ถูกต้องตามเพศของตนเอง เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ห้องน้ำในโรงเรียน (ไม่รวมห้องน้ำรวมหรือห้องน้ำที่ไม่แยกเพศ เช่น ในบ้าน)					
2	การทำความสะอาดโกสั่มหลังการใช้ให้สะอาดเรียบร้อยด้วยตนเอง					
3	การจัดเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยก่อนออกจากห้องน้ำ					
4	การล้างมือให้สะอาดด้วยตนเองก่อนออกจากห้องน้ำ					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 4
พฤติกรรมการเล่น

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเล่นของนักเรียนชาย

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
2. ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้ชาย เช่น หุ่นยนต์ รถถัง เรือรบ เป็นต้น (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง)					
2	การขอของเล่นจากเพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ (ของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง)					
3	การแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ (ความมีน้ำใจ)					

แบบสังเกตพฤติกรรมที่ 4
พฤติกรรมการเล่น

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเล่นของนักเรียนหญิง

วันที่.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้จัดบันทึก.....

คำชี้แจง

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากการทำกิจกรรมตามปกติของตนเองอย่างอิสระ
2. ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมตามหัวข้อรายการ/พฤติกรรม โดยมีระดับการให้คะแนนระดับพฤติกรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้

0 = ไม่ปฏิบัติด้วยตนเองเลย

1 = ปฏิบัติเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือการบอกให้ทำตาม

2 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง โดยไม่ต้องกระตุ้นเตือนด้วยวาจาหรือ

ท่าทาง

3 = ปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นประจำ

ลำดับ	รายการ/พฤติกรรม	พฤติกรรม				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1	การเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กผู้หญิง เช่น เครื่องแต่งหน้า ตุ๊กตาแต่งตัว เป็นต้น (ไม่นับรวมของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง)					
2	การขอของเล่นจากเพื่อน ในขณะที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่ (ของเล่นที่เล่นร่วมกันได้ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง)					
3	การแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ (ความมีน้ำใจ)					

ภาคผนวก ค

เอกสารการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะครุศาสตร์

โทร. 0-2218-2680-2

ที่ ศธ.0512.6(2771)/

วันที่ 7 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเสนอโครงการวิจัยเพื่อรับการพิจารณาจริยธรรม

เรียน ประธานกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ใบคำขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

2. โครงร่างการวิจัย จำนวน 16 ชุด

ด้วย ข้าพเจ้า นางสาวจิรนนท์ แก้วมา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น (EFFECTS OF USING BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES ON SELF AND SOCIAL CONDUCT OF MENTALLY RETARDED STUDENTS) และประสงค์จะเสนอขอรับการพิจารณาจริยธรรมฯ ทั้งนี้ โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณา Relevant & Scientific Merit และการคัดกรองงานวิจัยเพื่อเข้ารับการพิจารณาจริยธรรม โดยกลไกที่เกี่ยวข้องของระดับคณะ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการให้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

.....
(รศ.ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

.....
(นางสาวจิรนนท์ แก้วมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
วันที่...../...../.....

ผู้วิจัยหลัก
วันที่...../...../.....

รับรองคำขอรับการพิจารณาจริยธรรม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณบดี

วันที่...../...../.....

ใบคำขอรับการพิจารณาพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
(Application Form for Ethical Reviews)

1. ชื่อโครงการ (ไทย) ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น
ชื่อโครงการ (อังกฤษ) EFFECTS OF USING BEHAVIORAL TEACHING TECHNIQUES ON SELF AND SOCIAL CONDUCT OF MENTALLY RETARDED STUDENTS
2. ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิรนนท์ แก้วมา นิสิต ระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มือถือ.....087-1811273.....E-mailAddress: nong_kea@hotmail.com
3. กลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษา
 - () 3.1 กลุ่มผู้ด้อยโอกาสเปราะบาง

() ผู้ป่วยโรคจิต	() ผู้ต้องขัง
() เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี	() สตรีมีครรภ์
() ผู้สูงอายุที่มีความจำบกพร่อง	() ผู้ป่วยสมองเสื่อม
() คนพิการ	() ชนกลุ่มน้อย/ต่างศาสนา/ต่างเชื้อชาติ
(✓) คนปัญญาอ่อน	() ผู้อพยพ
() ผู้ป่วยโรค.....	() ทหารเกณฑ์
() อื่นๆ	
 - () 3.2 กลุ่มไม่เปราะบาง ระบุ.....
4. สถานที่เก็บข้อมูล จำนวน..1..แห่ง ระบุ สถาบันราชานุกูล ฝ่ายโรงเรียนราชานุกูล 4737 ถนนดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ
5. แหล่งทุนวิจัย ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต ครั้งที่ 1 ปีงบประมาณ 2552 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อยู่ในระหว่างการพิจารณา ได้รับอนุมัติแล้ว
 จำนวนทุนที่ได้รับ.....11,600.....บาท
6. โครงร่างวิทยานิพนธ์/โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการบริหารคณะ.....ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 5/2551 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2551
7. หน่วยงาน/สถาบันอื่นในการทำวิจัย (ทำวิจัยร่วมกันหลายแห่ง)
.....

	มี	ไม่มี	เจ้าหน้าที่ บันทึก
8. สิ่งที่ส่งมาด้วย			
8.1 บันทึกข้อความแจ้งความประสงค์ยื่นเสนอโครงการเพื่อขอรับ การพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย	☐	☐	☐
8.2 ใบคำรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	☐	☐	☐
8.3 ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Informed Consent Form) หากเป็นวิทยานิพนธ์มีอาจารย์ที่ปรึกษาลงนามกำกับ	☐	☐	☐
8.4 ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Patient/ Participant Information sheet)/หากเป็นวิทยานิพนธ์มีอาจารย์ที่ปรึกษา ลงนามกำกับ	☐	☐	☐
8.5 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย (ตารางกำหนดช่วงระยะเวลา กิจกรรมการวิจัยทุกขั้นตอน รวมทั้งการขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัย)	☐	☐	☐
8.6 ประวัติและคุณสมบัติ ซึ่งแสดงว่ามีความสามารถดำเนินการวิจัยนี้ได้	☐	☐	☐
8.7 โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Research Proposal) ถ่ายเอกสารหน้า-หลัง ให้มีเนื้อหาครอบคลุม ดังนี้	☐	☐	☐
8.7.1 ชื่อโครงการวิจัยเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	☐	☐	☐
8.7.2 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย	☐	☐	☐
8.7.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย	☐	☐	☐
8.7.4 กรอบแนวคิด ระเบียบวิธีวิจัย	☐	☐	☐
8.7.6 รายละเอียดวิธีการติดต่อ/วิธีการเข้าถึงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือ เวชระเบียน ฯลฯ	☐	☐	☐
8.7.7 วิธีการพิทักษ์สิทธิกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย	☐	☐	☐
8.7.8 เอกสารอ้างอิง	☐	☐	☐
8.7.9 เครื่องมือวิจัย/โปรแกรมดำเนินการทดลอง/คู่มือ (ถ้ามี) ระบุ 1.แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน 2.แบบสังเกตพฤติกรรม 3.หัวข้อคำถามสัมภาษณ์	☐	☐	☐
8.7.10 เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่าใบประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วม วิจัย ฯลฯ ระบุ	☐	☐	☐
9. ดิสเก็ต/ซีดี ฉบับสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยข้อมูลตั้งแต่ ข้อ (8.1)-(8.7)			

10. ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามเงื่อนไขของคณะกรรมการฯ ดังนี้

10.1 ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการผิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ

10.2 หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย

10.3 ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด

10.4 ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) **เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น แล้วส่งสำเนาใบแรกที่ใช้เอกสารดังกล่าวมาที่คณะกรรมการ**

10.5 หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ

10.6 หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ

10.7 โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-11) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วันเมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

11. ความประสงค์รับใบรับรอง (เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง)

() ภาษาไทย

() ภาษาต่างประเทศ เหตุผล.....

*

(รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

(นางสาวจිරินทร์ แก้วมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยหลัก

วันที่

วันที่

* กรณีเป็นโครงการวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

รับรองคำขอรับการพิจารณาจริยธรรม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณบดี

วันที่...../...../.....

ข้อมูลสำหรับผู้ปกครอง

ชื่อโครงการวิจัย ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจිරนนท์ แก้วมา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 087-1811273

เรียนผู้ปกครอง

บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการวิจัย โครงการวิจัยนี้ดำเนินการโดย นางสาวจिरนนท์ แก้วมา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จดหมายฉบับนี้ทำขึ้นเพื่ออธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย กรุณาอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและถามคำถามเกี่ยวกับโครงการวิจัย นอกจากนี้ท่านอาจจะถามคำถามเพิ่มเติมภายหลังเมื่อใดก็ได้ หลังจากที่บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น โดยการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านจะได้รับการสอนจากผู้วิจัย เพื่อศึกษาผลการสอน และนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษคนอื่นๆต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

หากท่านอนุญาตให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ท่านและบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเกี่ยวกับพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่าน ในช่วงก่อนทำการสอน

1 สัปดาห์ และหลังจากทำการสอนไปแล้ว 1 สัปดาห์ รวม 2 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที และมีการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการวิจัย

การสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านในช่วงก่อนทำการสอน 1 สัปดาห์ และหลังจากทำการสอนไปแล้ว 1 สัปดาห์ รวม 2 ครั้ง โดยให้บันทึกลงในแบบสังเกตที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยจะทำการสอนบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยสอนรายบุคคล สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 15 นาที จำนวน 8 วัน และสอนรวมกลุ่มกับเพื่อน วันละ 60 นาที จำนวน 4 วันรวมเป็นเวลาทั้งหมด 12 วัน ทำการสอนในช่วงเช้าก่อนการสอนของโรงเรียน และ/หรือในช่วงพักกลางวันก่อนเข้าเรียนในช่วงบ่าย ซึ่งจะไม่ทำให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเสียประโยชน์ในการเรียนตามปกติ และจะมีการถ่ายภาพในขณะที่ผู้วิจัยทำการสอน โดยจะถ่ายภาพให้เห็นแต่ใบหน้าของผู้วิจัยเพียงคนเดียว และจะถ่ายภาพบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านให้เห็นแต่เพียงด้านหลังหรือด้านข้างเท่านั้น

ผลประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการ

ท่านจะไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ส่วนบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านอาจจะได้ประโยชน์จากการสอนในด้านปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ นอกจากนี้ผลจากโครงการวิจัยสามารถนำเสนอเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการฝึกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาคนอื่นให้มีพฤติกรรมการแสดงออกหรือปฏิบัติทักษะด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต่อไป

ผู้วิจัยไม่มีค่าตอบแทนให้กับท่านและบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่าน เนื่องจากทางผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ดำเนินการวิจัยจากทางโรงเรียน แต่จะให้อุปกรณ์หรือสื่อที่ใช้ในการสอนเป็นของรางวัล เพื่อกระตุ้นให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

ความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ

การเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ของบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเป็นแบบ**สมัครใจ** ท่านมีสิทธิที่จะไม่อนุญาตให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ และท่านยังมีสิทธิให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่าน**ถอนตัว**ออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลใดๆต่อท่านและบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่าน

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลอื่นๆ ที่อาจนำไปสู่การเปิดเผยตัวของท่านและบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่าน ยกเว้นว่าจะได้รับคำยินยอมจากท่าน และจะถูกเก็บไว้เป็นความลับเฉพาะผู้วิจัย ผู้กำกับดูแลการวิจัย ผู้ตรวจสอบและคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม โดยผู้วิจัยจะเสนอผลการวิจัยของบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านเป็นชื่อสมมุติ ไม่มีการระบุชื่อจริง นามสกุลจริง และจะทำลายเทปบันทึกเสียง/ภาพถ่าย เมื่อการวิจัยเสร็จสิ้น หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ ในอนาคต ท่านก็ยังสามารถสอบถามเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยได้

ถ้าท่านต้องการที่จะติดต่อสอบถามเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ เนื่องจากบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของท่านไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเกิดความไม่สบายใจจากการเข้าร่วมโครงการวิจัย หรือท่านมีข้อสงสัยบางประการเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ กรุณาติดต่อผู้วิจัยคือ นางสาวจิรนนท์ แก้วมา เเบอร์โทรศัพท์หมายเลข 087-1811273

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ด้วยความนับถือ

.....
(นางสาวจิรนนท์ แก้วมา)

ผู้วิจัยหลัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลสำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโครงการวิจัย ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิรนนท์ แก้วมา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 087-1811273

ถึงน้องนักเรียน

น้องได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยมีครูจิรนนท์ แก้วมา หรือครูเก๋ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการ

จุดหมายฉบับนี้ทำขึ้นเพื่ออธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการวิจัย ก่อนที่น้องจะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย กรุณาฟัง/อ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและถามคำถามที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ นอกจากนี้น้องอาจจะถามคำถามเพิ่มเติมภายหลังเมื่อไรก็ได้หลังจากที่น้องได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

น้องได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยครูเก๋จะศึกษาผลจากการสอนน้อง และนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการสอนเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

หากน้องเข้าร่วมโครงการ ครูเก๋จะดำเนินงานดังนี้

การสัมภาษณ์ ครูเก๋จะสัมภาษณ์หรือถามคำถามให้น้องตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของน้อง ในช่วงก่อนที่ครูเก๋จะสอน 1 สัปดาห์ และหลังจากที่ครูเก๋สอนน้องไปแล้ว 1 สัปดาห์ รวม 2 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละประมาณ 10 - 15 นาที

การสังเกตพฤติกรรม ผู้ปกครองของน้อง คุณครูที่ดูแลน้องและครูเก๋ จะสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของน้องในช่วงก่อนที่ครูเก๋จะสอน 1 สัปดาห์และหลังจากที่สอนไปแล้ว 1 สัปดาห์ รวม 2 ครั้ง โดยไม่บอกให้น้องรู้ตัว

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน น้องจะได้เรียนกับครูเก๋ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยเรียนคนเดียว สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 15 นาที จำนวน 8 วัน และเรียนรวมกลุ่มกับเพื่อน วันละ 60 นาที จำนวน 4 วัน รวมเป็นเวลาทั้งหมด 12 วัน ในช่วงเข้าก่อนการสอนของคุณครูในโรงเรียน และ/หรือในช่วงพักกลางวันก่อนเข้าเรียนในช่วงบ่าย ซึ่งจะไม่ทำให้น้องขาดเรียนหรือเสียประโยชน์ในการเรียนตามปกติ และจะมีการถ่ายภาพตอนที่น้องเรียนกับครูเก๋ไว้ด้วย แต่จะถ่ายภาพให้เห็นแต่ใบหน้าของครูเก๋เพียงคนเดียว และจะถ่ายภาพน้องให้เห็นแต่เพียงด้านข้างหรือด้านหลังเท่านั้น

ผลประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการ

หากเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้น้องอาจจะได้ประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมต่างๆที่ครูเก๋จัดให้น้องได้เข้าร่วม ทำให้มีประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ ทำเป็นและปฏิบัติได้ และผลจากการสอนน้องยังอาจสามารถนำไปใช้ในการสอนเพื่อนคนอื่นๆต่อไปได้

ความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ

การเข้าร่วมโครงการวิจัยของน้องเป็นแบบ**สมัครใจ** น้องมีสิทธิที่จะยกเลิกหรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลใดๆต่อน้อง

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ครูเก๋จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลอื่นๆ ที่อาจทำให้ผู้อื่นรู้จักน้อง และครูเก๋จะเสนอผลที่ได้จากการสอนน้องเป็นแบบชื่อสมมุติ ไม่ระบุชื่อจริง นามสกุลจริง และจะทำลายเทปบันทึกเสียง/ภาพถ่าย เมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว หากน้องมีข้อสงสัยหรือคำถามใดๆในอนาคต น้องก็ยังสามารถสอบถามเพิ่มเติมที่ครูเก๋ได้

ถ้าน้องต้องการที่จะติดต่อสอบถามเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ เนื่องจากคิดว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเกิดความไม่สบายใจจากการเข้าร่วมโครงการวิจัย หรือมีข้อสงสัยบางประการเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ สามารถให้ผู้ปกครองของน้องติดต่อครูเก๋ได้ที่เบอร์โทรศัพท์หมายเลข 087-1811273

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

.....
(นางสาวจิรนนท์ แก้วมา)

ผู้วิจัยหลัก

หนังสือแสดงความยินยอมสำหรับผู้ปกครอง/ ผู้ดูแล
(Informed Consent Form)

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามทำหนังสือนี้เกี่ยวข้องเป็น.....ผู้ดูแลนักเรียนชื่อ.....ขอแสดงความยินยอมให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิรนนท์ แก้วมา ที่อยู่ที่ติดต่อผู้วิจัย เลขที่ 145/101 หมู่ 1 หมู่บ้านนิชดา ต.บ้านเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11120 หมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อ 087-1811273

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้จากเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับผู้ปกครอง และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัยจนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับผู้ปกครองและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ข้าพเจ้ามีสิทธิให้บุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้า ถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ ตามความประสงค์โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูล และผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้าไว้เป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นชื่อสมมุติ ไม่มีการระบุให้ผู้อื่นรู้จักหรือทราบข้อมูลของบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้า ไม่มีการเปิดเผยให้กับผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องและนำมาใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

หากบุตร/ผู้ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้า ไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูล ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สถาบันราชานุกูล

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ/พิมพ์ลายนิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับ
สำเนาเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัยและสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

.....
(นางสาวจิรนนท์ แก้วมา)

ผู้วิจัยหลัก

.....
()

พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง/ผู้ดูแล

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
()

ลงนามพยาน

.....
()

ลงนามพยาน

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือแสดงความยินยอมสำหรับนักเรียน
(Informed Consent Form)

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า ด.ญ. /ด.ช.ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น ชื่อผู้วิจัย นางสาวจิรนนท์ แก้วมา ที่อยู่ติดต่อผู้วิจัย เลขที่ 145/101 หมู่ 1 หมู่บ้านนิชดา ต.บ้านเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11120 หมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อ 087-1811273

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้จากเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัยจนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับผู้ปกครองและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการศึกษาเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูล และผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าไว้เป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลเป็นชื่อสมมุติ ไม่มีการระบุให้ผู้อื่นรู้จักหรือทราบข้อมูลของข้าพเจ้าและผู้ปกครอง ไม่มีการเปิดเผยให้กับผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องและนำมาใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

หากข้าพเจ้า ไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูล ข้าพเจ้าสามารถให้ผู้ปกครองร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สถาบันราชานุกูล

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ/พิมพ์ลายนิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับ
สำเนาเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัยและสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

.....
(นางสาวจิรนนท์ แก้วมา)

ผู้วิจัยหลัก

.....
()

นักเรียน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
()

พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง/ผู้ดูแล

.....
()

ลงนามพยาน

.....
()

ลงนามพยาน

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 006/2553

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 130.1/ 52 : ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวจิรนนท์ แก้วมา นิสิตระดับมหาบัณฑิต

หน่วยงาน : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม..... Prisa Vasana-parasit ลงนาม..... นันทิร ชัยชนะวงศาโรจน์
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักสนประดิษฐ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิร ชัยชนะวงศาโรจน์)
ประธาน กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 6 มกราคม 2553

วันหมดอายุ : 5 มกราคม 2554

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 130.1/52
วันที่รับรอง 6 ม.ค. 2553
วันหมดอายุ 5 ม.ค. 2554

เงื่อนไข

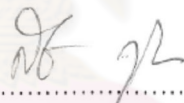
1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น แล้วส่งสำเนาใบแรกที่ใช้เอกสารดังกล่าวมาที่คณะกรรมการ
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-11) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
สถาบันราชานุกูล

ชื่อโครงการวิจัย ผลของการใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่มีต่อนักเรียนที่มีความ
 บกพร่องทางสติปัญญาในการปฏิบัติตนเองและผู้อื่น

ผู้วิจัย นางสาวจิรนนท์ แก้วมา
 นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผ่านการรับรองโดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนของสถาบันราชานุกูล

ลายเซ็นประธานกรรมการ
 (ดร.สคส ไศ คุ่มทรัพย์อนันต์)

ลายเซ็นผู้มีอำนาจของสถาบัน
 (นางพรรณทิม หัตถ์ตระกูล)
 ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล

วันที่รับรอง / พ.ศ. / ๕๖

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างรูปภาพสื่อการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการพูด

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการพูด และการแต่งกาย (ตุ๊กตาคาระดาษ)

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งกาย

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเล่น

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเล่น

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำ

สื่อการสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเข้าห้องน้ำ (รูปภาพ)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว จีรนนท์ แก้วมา เกิดเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ที่จังหวัดพะเยา สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตรกรรมการไฟฟ้า) จากสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ การไฟฟ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2549 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย